Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa geetettiya maxaafai Yohaannisa Wonggeliyaa kaallidi xaafettida maxaafa. Maxaafaayyo de7iya waanna halchchoi koiro Yesuusa kaallida asati Geeshsha Ayyaanan kaaletettidi, abaa yootiya mishiraachchuwaa qaalaa “Yerusalaamen, Yihudaa biittan ubban, Samaariyan, sa7aa gaxaa gakkanaashin” (1:8) wonggeliyaa waati biittaa ubbaa gattidaakko odanaassa. Maxaafai Kiristtinnaa ammanoi Aihuda asatu giddon doomettidi, kumetta sa7an de7iya asaa ubbaa ammano gidana gakkanaashin waani aakkidaakko yootiya taarike. Xaafidaagee, ammaniya asati Roomaa kawotettaa ongganau garssaara maqettiya asa gidennaagaanne Kiristtinnaa ammanoi Aihudatu ammanuwaa kumetta oottiyaagaa gidiyoogaa erissanau keehi daafuridi oottiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosoi Yesuusabaa yootiya mishiraachchoi gakkiyo sohoi wodiyan wodiyan aakki aakki biyoogaanne woosa keettai eqqidoogaa qonccissiya heezzu waanna waanna sohotun shaakkanau danddayettees:

1. Kiristtinnaa ammanoi Yesuusi saluwaa pude kiyi simmin doomettidobaa.
2. Israa7eela biittaa ubbaa gakkidoogaa.
3. Roome gujjidi Meediteraane Abbaa yuushuwan de7iya biittatun aakkidoogaa.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan orddidi beettiyaagee Geeshsha Ayyaanaa oosuwaa gidishin, PHenxxaaqosxxe gallassi Yerusalaamen de7iya ammaniyaageetu bolli wolqqappe i wodhdhidoogaa, hegaadankka maxaafaa giddon odettida oosotu ubban beettidoogaadan, Geeshsha Ayyaanai woosa keettaanne woosa keettaa kaalettiyaageeta kaalettidoogaanne minttettidoogaa gujjidi yootees. Beni wode shiiqiya Kiristtinnaa kiitai odido dumma dumma qaalaa giddoppe maxi kessin,

qanttan shiiqiis. Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa giddon polettida oosotikka he kiitai ammaniya asaa de7uwaaninne woosa keettaa issippetettan de7iya wolqqai woisa keena gitakko yootoosona.

---

1 1-2Tewofiloosaa, Yesuusi saluwaa biido gallassai gakkanaassi,
oottanaunne tamaarissanau doommido ubbabaa taani
ta koiro maxaafan xaafaas. Saluwaa baanaappe kase i ba
dooridi kiittidoogeeta Geeshsha Ayyaanan azaziis. 3I ba
kiittidoogeetussi oitamu gallassaa beettiiddinne qassi Xoossaa
kawotettaabaa etau yootiiddi, ba waayiyaappe guyyiyan,
haiquwaappe denddidoogaa siree bainnan daro ammanttidi,
bana eta bessiis. 4Etaara issippe de7iiddi, eta hagaadan
yaagidi azaziis; "Yerusalaameppe kiyoppite; shin intte taappe
siyidoogaa ta Aawai inttessi immana giidoogaa naagite. 5Aissi
giikko, Yohaannisi haattan xammaqiis; shin guutta wodiyaappe
guyyiyan, Geeshsha Ayyaanan intte xammaqettana" yaagiis.
6Yesuusi kiittidoogeeti Yesuusaara gaittido wode a,
"Godau, ha wodiyan Israa7eelatussi kawotettaa zaaruutee?"
yaagidi oichchidosona.
7Oichchin Yesuusi eta, "Ta Aawai ba godatettan keerido
aginaanne wodiyaa intte eranaassa gidenna. 8SHin
Geeshsha Ayyaanai intte bolli wodhdhiyo wode, wolqqaa
intte ekkana; ekkidi Yerusalaameeninne Yihudaa biitta
ubban, Samaariyaaninne sa7aa gaxaa gakkanaashinkka
taassi markkattiyaageeta gidana" yaagiis.
9Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eti xeellishin, xoqqu
xoqqu giiddi, saluwaa bin, eta aifiyaappe shaarai a genttiis.
10Yesuusi biyo wode, eti saluwaa tishshi oottidi xeellishin, issi
bootta maayuwaa maayida naa77u asati sohuwaara eta matan
eqqidi, 11"Galiila asatoo, saluwaa xeelliiddi, intte aissi eqqidetii?
Ha intteppe saluwaa biida Yesuusi saluwaa biyoogaa intte
be7idoogaadankka, simmidi yaana" yaagidosona.

Yihudaa Sohuwan Maatiyaasi Doorettiis

12Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeeti Dabira
Zaite geetettiya deriyaappe Yerusalaame simmidosona.

1:1 Luq 1:1-4 **1:4** Luq 24:49 **1:5** Mat 3:11; Marq 1:8; Luq 3:16; Yoh 1:33
1:8 Mat 28:19; Marq 16:15; Luq 24:47-48 **1:9** Marq 16:19; Luq 24:50-51

Dabira Zaitee Yerusalaame matan de7ees. 13Yesuusi
kiittidoogeeti Yerusalaame gelidi, bantta de7iyo sohuwaa
pooqiyaa pude kiyidosona; kiyidaageeti PHeexiroosa,
Yohaannisa, Yaaqooba, Inddiraasa, Piliphphoosa, Toomaasa,
Barttalamoosa, Maatiyoosa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba,
ba biittaassi mishettiya Simoonanne Yaaqooba na7aa
Yihudaa. 14Hageeti ubbati maccaasatuura, Yesuusa aayee
Mairaamiiranne Yesuusa ishanttuura ubbai issi wozana
gididi, tolidi woossoosona.

15He wode, PHeexiroosi xeetanne laatamaa gidiya
ammaniya asaa shiiquwan issippe de7iya ba ishanttu
giddon denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; 16"Ta ishatoo,
Yesuusa oiqqidaageeta kaalettida Yihudaabaa Geeshsha
Ayyaanai kase Daawita doonan odido Xoossaa maxaafaa
qaalai polettanau bessees. 17Aissi giikko, Yihudai nunaara
de7ees; qassi nunaara issippe oottanaassi doorettiis"
yaagiis.

18Yihudai ba iita oosuwan demmido miishshan gadiyaa
shammiis; sinttau gufannidi kunddin, a uloi gidduwaappe
daahettiis; a maraccee muleerakka zaazetti aggiis.
19Yihudaa bolli hanidabaa Yerusalaamen de7iya asai
ubbai siyiis; hegaa gishshau, he gadiyaa bantta qaalan
Akelddaama giidi xeegidosona; Akelddaama giyoogee
suutta gade giyoogaa.

20PHeexiroosi yootiiddi, "Aissi giikko, Mazamure
Maxaafan, 'A keettai mela de7o; ooninne hegan de7oppo'
qassi 'A sunttatettaakka harai ekko' geetettidi xaafettiis.

21-22"Hegaa gishshau, issi asi Godaa Yesuusa dendduwaa
markkattanau, nunan gaittana bessees; Yohaannisi
xammaqido wodiyaappe doommidi, Yesuusi nuuppe
saluwaa biido wode gakkanaas, Godaa Yesuusi nunaara
hemettido wode ubban i nunaara de7iyaageetuppe issuwaa
gidanau bessees" yaagiis.

23Yaagin ammaniya asai dooruwaassi Yosxxoosa giyo
Barssaaba geetettiya Yooseefanne Maatiyaasa naa77aa
essidosona. 24-25Hegaappe guyyiyan, Xoossaa woossiiddi,
"Ubbaa wozanaa eriya Godau, Yihudai ba sohuwaa baanau

1:13 Mat 10:2-4; Marq 3:16-19; Luq 6:14-16 **1:18-19** Mat 27:3-8
1:20 Maz 69:25; 109:8 **1:22** Mat 3:16; Marq 1:9; 16:19; Luq 3:21; 24:51

yeggi bayido oosuwaanne Yesuusi kiittido oosuwaa sohuwaa ekkanaadan, ha naa77u asatuppe issuwaa neeni dooridoogaa nuna bessa" yaagidosona. 26Etan saamaa yeggidosona; saamai Maatiyaasa bollan wodhdhin, Maatiyaasi Yesuusi kiittido tammanne isiinetuura qoodettiis.

Geeshsha Ayyaanai Erissiyo Ashkkaratu Bolli Wodhdhiis

2 1PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkido wode, ammaniyaageeti ubbati issippe gididi, issisaa shiiqidaashin, 2gagantti yeggiya gotiyaadan guummiya gunttai akeekennan saluwaappe yiidi, eti uttido keettaa ubbaa kumiis. 3Qassi tama laco milatiya inxxarssati etassi beettidi, shaahetti shaahettidi, eta ubbaa bolli wodhdhidosona. 4Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumidi, dumma dumma qaalan haasayana mala, eta danddayissin, haasayaa doommidosona.

5Sa7an de7iya zare ubbaappe yiidi, Xoossaa woosan sheekkida Aihudati Yerusalaamen de7oosona. 6Ha gunttaa siyido wode, asai ubbai shiiqiis; shiiqidi ammaniyaageeti eta qaalan haasayishin siyido gishshau, giyoobaa xayidosona.

7Garamettidi, "Oorattabaa" giidi, "Be7ite; ha haasayiya ubbati Galiila asata gidokkonaayye? 8Yaatin, nuuni nu yelettido biittaa qaalan eti haasayishin waanidi siyiyoonii? 9Nuuni PHartte asati, Meedoona asati, Elaameexe asati, naa77u shaafatuppe gidduwan de7iyaageeti, Yihudan, Qaphphadooqiyan, PHanxxoosan Isiyan, 10-11Pirggiyan, PHinifiliyan, Gibxxen, Qareena baggan de7iya Liibiyaa woradatun de7iyaageeti, Roomeppe yiida imattati, Aihudati, Aihudatettau laamettida nuuppe amaridaageeti, Qarxxeese asatinne, Araba asati, Xoossai oottido gita oosuwaa nu qaalan eti haasayishin siyoos" yaagidosona. 12Ubbaikka garamettidi, yohoi banttau qashettennan ixxin bantta giddon, "Laa hagee woigiyoogee?" yaagidosona. 13SHin harati ammaniyaageetun qilliicciiddi, "Hageeti uyidi mattottidosona" yaagidosona.

PHeexiroosa Haasayaa

14SHin PHeexiroosi, Yesuusi kiittido hara tammanne isiinetuura denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, etassi

---

2:1 Wog 23:15-21; ZarW 16:9-11

hagaadan yaagidi yootiis; “Aihudatoo, qassi Yerusalaamen
de7iya ubbatoo, taani yootiyoogaa ezggite. Hagee intteyyo
eretto; intte qoppiyoogaadan, hageeti mattottibookkona.
15 Aissi giikko, wonttaappe biron heezzu saate gidees.
16 SHin hagee hananabaa yootiya Yuu7eeli haasayidoogaa.
17 “I haasayiiddi, ‘Xoossai hagaadan yaagees;
wodiyaa wurssettan hagaadan hanana.
Taani asa ubbaa bolli ta Ayyaanaa gussana.
Intte attuma naatinne intte macca naati hananabaa
yootana.
Intte wodalla naatikka ajjuutaa be7ana;
intte cimatikka aimuwaa aimottana.
18 He gallassatun ta attuma ashkkaratu bollinne
ta macca ashkkaratu bolli taani ta Ayyaanaa gussana.
Gussin eti hananabaa yootana.
19 Qassi taani bolla saluwan oorattabaa,
garssa sa7ankka malaataa bessana.
Suuttai, tamainne shaaraadan
gorddida cuwai de7ana.
20 Gitanne bonchcho gidida Godaa gallassai
gakkanaappe kase awai xumana;
aginaikka suutta milatana.
21 He wode hagaadan hanana;
Godaa sunttaa xeesiya ooninne attana’
yaagiis.
22 “Israa7eela asatoo, ha qaalaa siyite; Naazireeta Yesuusi
intte giddon Xoossai banan oottido wolqqaama oosuwan,
oorattabaaninne malaatan intteyyo qonccissido asa; hegaa
inttekka ereeta. 23 Yesuusi inttessi imettana mala, Xoossai
kase ba sheniyaaninne ba eran ba qofaa qachchi wottiis;
yaatin, a intte nagaranchchatu kushiyan masqqaliyaa bolli
misimaariyan xishissidi, kaqissi worideta. 24 SHin haiqoi
Yesuusa oiqqanau danddayibeenna gishshau, Xoossai
haiquwaa seelaa appe xaissidi, a denttiis. 25 Aissi giikko,
Daawiti Yesuusabaa hagaadan yaagees;
‘Taani metootennaadan, Godai ta ushachchan de7iyo
gishshau,

2:23 Mat 27:35; Marq 15:24; Luq 23:33; Yoh 19:18
2:24 Mat 28:5-6; Marq 16:6; Luq 24:5

taani ubba wode Godaa ta matan be7ais.
26 Hegaa gishshau, ta wozanai ufaittiis;
ta inxxarssankka ufaissai kumiis.
Qassi ta bollaikka lo77o de7ana giidi, ufaissan naagees.
27 Aissi giikko, ta shemppuwaa Si7ooliyan aggakka.
Qassi ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka.
28 Neeni tana de7uwaa ogiyaa erissadasa.
Neeni tanaara de7iyoogan
taani daro ufaittais'
yaagees.
29"Ishatoo, nu aawatu halaqaa Daawitabaa taani intteyyo geeshshada odanau bessees; Daawiti haiqqidi moogettiis; a duufoi hachchi gakkanaassikka nu matan de7ees. **30**Daawiti hananabaa yootiyaagaa gidido gishshaunne Xoossai a naatu zerettaappe issuwaa a kawotaa araatan utissanau ayyo caaqqidoogaa erido gishshau, **31**Kiristtoosa dendduwaa sinttau xeellidi, 'A shemppoi Si7ooliyan attibeenna; a bollaikka musibeenna' giidi yootiis.
32"Xoossai ha Yesuusa haiquwaappe denttidoogaassi nuuni ubbai markka. **33**Hegaa gishshau, Xoossai baappe ushachcha baggan a xoqqu xoqqu oottidi, ayyo Geeshsha Ayyaanaa immana giidoogaadan, Geeshsha Ayyaanaa ekkidi, hagaa intte ha77i be7iyoogaanne siyiyoogaa nu bolli gussiis. **34-35**Aissi giikko, Daawiti ba huuphen saluwaa kiyibeenna; shin yaagiis;
'Godai ta godaa; "Taani ne morkketa
neeni tohuwan yedhdha eqqiyoobaa oottana
gakkanaassi
hagan taappe ushachcha baggaara utta" giis'
yaagiis.
36"Hegaa gishshau, Xoossai masqqaliyaa bolli misimaariyan ha intte xishidi kaqqido Yesuusa Godanne Kiristtoosa oottidoogaa Israa7eela zare ubbai tumaappe ero" yaagiis.
37Asai PHeexiroosi giidoogaa siyido wode, asau wozanai maashin, PHeexiroosanne Yesuusi kiittido harata, "Ishanttoo, yaanin nuuni ai oottanee?" yaagidosona.

2:30 Maz 132:11; 2Sam 7:12-13 **2:34-35** Maz 110:1

38 PHeexiroosi eta, “Intte nagarai atto geetettana
mala, nagaraappe simmidi, intte huuphiyan huuphiyan
Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettite. Xoossai immiyo
Geeshsha Ayyaanaa intte ekkana. 39 Aissi giikko, Xoossai
immana giido qaalai inttessa intte naatussanne Godai nu
Xoossai baakko xeesiyo haahuwan de7iyaageetu ubbaassa”
yaagiis.
40 PHeexiroosi etassi qaalaa haraakka gujji markkattidi,
“Ha wodiyaa geella asaappe intte huuphiyaa ashshite”
yaagidi zoriis. 41 PHeexiroosi yootidoogaa ekkidaageeti
xammaqettidosona; he gallassi heezzu sha7u gidiya
asai ammaniis. 42 Eti Yesuusi kiittidoogeetu timirttiyan,
issippetettan oittaa mentti miyoogaaninne Xoossaa woosan
genccoosona.

Ammaniya Asai Ishatettaaninne Issippetettan De7iyo De7uwaa

43 Yesuusi kiittidoogeetu kushiyan daro oorattabainne
malaatai oosettin, asa ubbaa yashshai oiqqiis. 44 Ammanida
ubbati issippe de7oosona; qassi banttau de7iyaabaa
ubbaakka issippe shaakkidosona. 45 Eti bantta biittaanne
banttassi de7iyaabaa baizzi baizzidi, oonanne koshshido
keena miishshaa ubbaassi shaakkidosona. 46 Qassi ubba
gallassi, issi wozana gididi, Beeta Maqidasiyan paccennan
gaittidi, bantta keettaa keettaa xeesettidi ufaissaaninne
pashkka wozanan qumaa moosona. 47 Xoossaa galatiiddi,
asa ubban sabettidosona. Qassi Godai attiyaageeta gallassi
gallassikka eta bolli gujjees.

Issi Wobbe Bitanee Paxiis

3 1 Issi gallassi, PHeexiroosinne Yohaannisi Xoossaa
woossanau uddufun saatiyan Beeta Maqidasiyaa
biidosona. 2 Yelettoosappe doommidi, wobbe gididi
de7iya issi bitanee Beeta Maqidasiyaa geliya asaappe
miishshaa woossanau, ubba gallassi daro lo77o giyo Beeta
Maqidasiyaa penggiyan wottiyoogee de7ees. 3 He wobbe
bitanee, PHeexiroosinne Yohaannisi Beeta Maqidasiyaa
gelana hanishin be7idi, miishsha eta woossiis.

2:44 Oos 4:32-35

4Woossin PHeexiroosi Yohaannisaara a tishshi ootti
xeellidi, “Nuukko haa xeella” yaagiis. 5Wobbe bitanee
etappe aibakko ekkanau qaaqqatidi, etakko xeelliis. 6SHin
PHeexiroosi a, “Tau miishshi baawa; shin taassi de7iyaabaa
taani neessi immana; Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan
denddada hemetta” yaagiis.
7Yaagidi, wobbe bitaniyaa ba ushachcha kushiyan
oiqqidi, pude denttiis; sohuwaarakka a tohoinne meeshi
meqettai minni aggiis. 8Bitanee pude guppidi, denddi
eqqiis; yaanne haanne hemetaa doommiis. Hegaappe
guyyiyan hemettiiddi, guppiiddinne Xoossaa galatiiddi,
etaara issippe Beeta Maqidasiyaa geliis.
9I hemetettishiininne Xoossaa galatishin, asai ubbai a
be7iis. 10Be7idi, miishsha woossanau daro lo77o giyo Beeta
Maqidasiyaa penggen uttidaagee a gididoogaa akeekiis; i
hanidobaa be7idi garamettiis.

PHeexiroosi Beeta Maqidasiyan Haasayido Haasayaa

11Bitanee PHeexiroosanne Yohaannisa oiqqi uttidaashin,
asai ubbai garamettidi, Solomona baranddaa giyoosan issippe
etakko woxxiis. 12PHeexiroosi asaa be7ido wode asaassi
yaagiis; “Israa7eela asatoo, aissi hagau garametteetii? Woi
aissi nuna tishshi ootti xeelleetii? Nuuni nu huuphe wolqqan
woi Xoossaa milatiyoogan ha bitaniyaa hemetissidobaa
intteyyo misatii? 13Abrahaama Xoossai, Yisaaqa
Xoossai, Yaaqooba Xoossai, nu aawatu Xoossai, intte aatti
immidoogaa PHilaaxoosi birshshanau qoppi uttidaashin,
intte a sinttan, ‘Nuuni a erokko’ giido ba Na7aa Yesuusa
bonchchiis. 14SHin intte geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni a
erokko’ giidi, shemppuwaa woridaagaa a gishshaa inttessi
birshshanau PHilaaxoosa woossideta. 15De7uwaa immiyaagaa
intte worideta; shin Xoossai haiquwaappe a denttiis;
denttidoogaassi nuuni markka. 16Ha wobbe bitaniyaa Yesuusa
sunttaa wolqqai minttiis; intte be7iyoogeenne eriyoogeekka
i a sunttan ammaniyoogan oosettiis; ha intte ubbaa sinttan a
hagaadan payya oottidaagee, Yesuusa i ammaniyoogaa.
17“Ha77ikka ta ishatoo, inttekka inttena
kaalettiyaageetuugaadan, erennan oottidoogaa taani

3:13 Kess 3:15 **3:14** Mat 27:15-23; Marq 15:6-14; Luq 23:13-23; Yoh 19:12-15

erais. 18SHin Xoossai hananabaa beni yootiya ubbatu
doonan, 'Kiristtoosi waayettana bessees' yaagidi
yootiis; ba yootidoogaakka hegaadan poliis. 19-20Simmi
Xoossai intte nagaraa xaissanaadan, Godaa matappe
ayyaanaa minotettaa wodee intteyyo yaanaadaaninne
Xoossai Yesuus Kiristtoosa kase intteyyo doorettidaagaa
yeddanaadan, intte nagaraappe Xoossaakko simmite.
21Xoossai hananabaa yootiya ba geeshshatu doonan
benippe doommidi haasayidoogaadan, ubbabai ooraxxiyo
wodee gakkanaassi, Yesuusi saluwan gam77anau bessees.
22Muusee, 'Godai Xoossai tana denttidoogaadan, intte
zariyaa giddoppe intteyyo hananabaa yootiyaagaa
denttana; intte i giyoogaa ubbaa siyite. 23He hananabaa
yootiyaagee odiyoogaa siyenna asi ooninne asaa giddoppe
shaahettidi xayo' yaagiis.

24"Qassi Sameelappe doommidi, appe guyyiyan
hananabaa yootiyaageeti ubbati, ha wodiyaabaa
yootidosona. 25Intte hananabaa yootiyaageetu naata; qassi
Xoossai Abrahaamassi, 'Sa7an de7iya asaa ubbaa taani ne
zerettaa bagaara anjjana' yaagidi nu aawatuura maacettido
maachchaa naata. 26Xoossai inttena ubbata intte iita
ogiyaappe guyye zaaridi anjjana mala, ba ashkkaraa
denttidi, intteyyo koiro yeddiis" yaagiis.

PHeexiroosinne Yohaannisi Aihudatu SHangguwaa Sintti SHiiqidosona

4 1PHeexiroosinne Yohaannisi asaassi yootishin,
qeese halaqati, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata
azaziyaageenne Saaduqaaweti, 2eti asaa tamaarissiyo
gishshaunne harati haiquwaappe denddanaagau markka
gidana mala, Yesuusi haiquwaappe denddidoogaa yootido
gishshau, daro yiillotidi, etakko yiidosona. 3Yiidi eta
oiqqidi, sa7ai omariichchido gishshau wonttanaassi qasho
keettaa gelissidosona. 4SHin qaalaa siyidaageetuppe daroti
ammanidosona; ammanida attumaasaa qoodai ichchashu
sha7aa keeni gidiis.

5-6Wonttetta gallassi, eta haariyaageeti, cimati, higgiyaa
tamaarissiyaageeti, qeese ubbatu halaqai Haanni, Qayaafi,

3:23 ZarW 18:19 **3:25** Dom 22:18

Yohaannisi Iskkinddirinne qeese ubbatu halaqaa dabboti
ubbai Yerusalaamen yaa7idosona. 7Yesuusi kiittidoogeeta
bantta gidduwan essidi, “Ai wolqqan woi o sunttan hagaa
intte oottidetii?” yaagidi oichchidosona.
8He wode PHeexiroosi banan Geeshsha Ayyaanai
kumin, eta hagaadan yaagiis; “Deriyaa haariyaageetoo,
cimatoo, 9hachchi ha wobbe bitaniyaassi oosettida
lo77o oosuwaabaanne i waani paxidaakko, intte nuna
oichchikko, 10masqqaliyaa bolli misimaariyan intte
xishidi kaqqin, Xoossai haiquwaappe denttido Naazireeta
Yesuus Kiristtoosa sunttan ha bitanee paxidi, intte sinttan
eqqidoogee intte ubbaassinne Israa7eela asa ubbaassi eretto.
11Gimbbiyaageeti intte karidi ixxido shuchchai, godaa
xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis;
he shuchchai Yesuusa. 12Asi atotettaa Yesuusa baggaara
demmanaappe attin, hara o baggaaranne demmenna; nuuni
a sunttan attanau bessees; aissi giikko, Xoossai saluwaappe
garssan asassi immido hara suntti baawa” yaagiis.
13Yaa7aa asai PHeexiroosinne Yohaannisi xalido xalaa
be7ido wode, eti tamaaribeenna coo asa gididoogaa
akeekidi garamettidosona; qassi eti Yesuusaara de7iyoogaa
eridosona. 14Qassi paxida bitanee PHeexiroosaaranne
Yohaannisaara eqqidaagaa asai be7idi, giyoobaa xayiis.
15SHin PHeexiroosinne Yohaannisi yaa7aappe kare kiyana
mala asai azazidi, ba giddon zorettiiddi, 16“Ha asata ai
oottanee? Aissi giikko, eta kushiyan oosettida gita malaatai
Yerusalaamen de7iya ubbaassi beettiis. Nuuni hegaa erokko
gaanau danddayokko. 17SHin yohoi asau laalettenna mala,
hagaappe sinttan ha asati Yesuusa sunttaa ooyyoonne
denttennaadan, minttidi eta, ‘Inttena erite’ goos”
yaagidosona.
18Eta xeesidi, Yesuusa sunttaa mulekka
denttennaadaaninne abaa tamaarissennaadan azazidosona.
19SHin PHeexiroosinne Yohaannisi zaaridi, “Xoossau
azazettiyoogaa aggidi, intteyyo azazettiyoogee Xoossaa
sinttan lo77okkonne ane intte pirddite. 20Aissi giikko,
nuuni be7idobaanne siyidobaa yootennan agganau
danddayokko” yaagidi yaa7au odidosona.

4:11 Maz 118:22

21 Yaa7ai eta qaxxayanau gaasottiyoobi xayin, naa77anttuwaa
keehi manddidi, hanidabau asai ubbai Xoossaa galatiyo gishshau,
eta birshshi yeddidosona. 22 He harggiyaappe pattiyo malaatai
oosettido bitanee yelettoosappe laittai au oitamaappe aadhdhiis.

Yesuusi Kiittidoogeetinne Ammaniyaageeti Yedetaa Wode Woossido Woosaa

23 PHeexiroosinne Yohaannisi birshshettidi, bantta
dabbotukko biidi, qeese halaqatinne cimati banttana giidobaa
ubbaa etassi odidosona. 24 Eti hegaa siyido wode, issi wozana
gididi, Xoossaa hagaadan yaagidi woossidosona; "Ubbaa
Haariya Godau, saluwaa, sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya
ubbabaa medhdhidaagoo, 25 neeni ne ashkkaraa nu aawaa
Daawita doonan Geeshsha Ayyaanan haasayaidda,

'Aihuda gidenna asai aissi yiillotidee?
Qassi asai aissi pattennabau maqettidee?
26 Sa7aa kawoti giigettidosona;
deriyaa haariyaageeti Godaa bollinne
i tiyido Kiristtoosa bolli issippe denddidosona'

yaagada haasayadasa.
27 "Aissi giikko, Heeroodisinne PHenxxeniyaa
PHilaaxoosi Aihuda gidenna asaaranne Israa7eela asaara,
neeni tiyido Kiristtoosa ne geeshsha Na7aa Yesuusa bolli
denddanau, ha kataman shiiqidoogee tuma. 28 Qassi
neeni ne wolqqaaninne ne sheniyan hanana gaada qoppa
uttidobaa ubbaa oottanau shiiqidosona. 29 Ha77ikka Godau,
eta manddettaa xeella; nuuni ne ashkkarati, ne qaalaa
kumetta xalan yootanaadan, nuna danddayissa. 30 Pattanau
ne wolqqaa bessa; qassi ne geeshsha Na7aa Yesuusa sunttan
oorattabaanne malaataa ootissa" giidi woossidosona.
31 Eti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, he eti
shiiqidosai qaaxxiis. Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumin,
Xoossaa qaalaa xalan yootidosona.

Koiro Ammanida Asatu Issippetettaa De7uwaa

32 Ammaniyaageeti ubbati qofaaninne wozanan issuwaa
gididosona. Eta mehee ubbai issippe de7iyoorippe attin,

4:24 Kess 20:11; Nahi 9:6; Maz 146:6
4:27 Mat 27:1-2; Marq 15:1; Luq 23:1, 7-11; Yoh 18:28-29

baassi de7idabaa ooninne babaa gibeenna. 33Yesuusi
kiittidoogeeti Godaa Yesuusi haiquwaappe denddidoogaa
gita wolqqan markkattoosona; qassi Xoossai eta ubbau
aaro kehatettaa darissidi immiis. 34Ammaniyaageetu
giddon metootanchchi issoinne baawa; aissi giikko, biittai
woi keettai de7iyoogeeti ubbati baizzi baizzidi, ekkido
miishshaa ehiidi, 35Yesuusi kiittidoogeetussi immoosona;
he miishshai asau koshshiyoogaadan shaahettidi,
huuphiyan huuphiyan imettees.

36Qophphiroosa giyo haruuruwan yelettida Yooseefa
giyo Leewa zare issoi de7ees; a sunttaa Yesuusi
kiittidoogeeti Barnnaabaasa giidosona. Hegaa birshshettai
"Minttettiya Na7aa" giyoogaa. 37Barnnaabaasi baassi
de7iya biittaa baizzidi, miishshaa ehiidi, Yesuusi
kiittidoogeetussi immiis.

Hanaaniyaa Giyo Bitaniyaanne Saphphiiro Giyo Mishiriyo

5 1Issi Hanaaniyaa giyo bitanee ba maccaasee
Saphphiiro giyooriira gade baizziis. 2He baizzido
miishshaappe ba maccaasiyaa erishin ashshidi, baggaa
ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

3SHin PHeexiroosi Hanaaniyaa, "Neeni Geeshsha
Ayyaanaa cimmada ne gadiyaa baizzido miishshaappe
shaakkada ashshana mala, xalahee ne wozanan aissi
kumidee? 4Neeni baizzanaappe kase gadee nebaa
gidenneeyye? Qassi neeni baizza simminkka miishshai
neessa gidenneeyye? Yaatin, hagaa malabaa oottanau aissi
ne wozanan qoppadii? Neeni Xoossau worddotidoogaappe
attin, asau worddotabaakka" yaagiis.

5Hanaanee he qaalaa siyidosaarakka kunddidi haiqqi
aggiis; hegaa siyida ubbai daro yayyiis. 6Wodalla asati soo
gelidi, a ahaa xaaxidi, gade kessidi a moogidosona.

7Heezzu saate heerappe guyyiyan, Hanaaniyaa
maccaasiyaa hegaa erennan de7aidda PHeexiroosi
de7iyoosaa gelaasu. 8Gelin PHeexiroosi o, "Intte gadiyaa
hanni keena miishshen baizzidetii? Ane tau oda" yaagiis.

A, "Ee hanni keena miishshen baizzida" yaagaasu.

4:32 Oos 2:44-45

9PHeexiroosi maccaasiyo, “Neeninne ne azinai Godaa
Ayyaanaa paaccanau aissi zorettidetii? Be7a; ne azinaa
moogida asati karen de7oosona; nenakka eti kare kessana”
yaagiis.
10Maccaasiyaa sohuwaarakka PHeexiroosa tohuwaa
matan kunddada haiqqa aggaasu; wodalla asati geliyo
wode haiqqidaaro demmidi, kare kessidi, i azinaa
lanqqiyan moogidosona. 11Woosa keettaa asai ubbainne
hegaa siyida hara asai ubbai daro yashshaa yayyiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Kushiyan Oosettida Oorattabatanne Maalaalissiyaabata

12Yesuusi kiittidoogeeti daro malaataanne oorattabaa
asaa giddon oottoosona; ammaniya ubbati Solomona
baranddaa giyoosan issippe gaittidosona. 13Hara
asappe etaara gaittanau harai atto issoinne xalibeenna;
shin asai eta bonchchees. 14Ammaniya maccaasainne
attumaasai kaseegaappe daroi Godaassi gujettees. 15Hegaa
gishshau, asai hargganchchata halaaninne saleenan
tookkidi, PHeexiroosi hegaara aadhdhiyo wode harai
atto, au eeshoikkonne etappe issuwaa issuwaa bollaara
aadhdhana mala, katamaa ogetu dooni kessidi wottees.
16Qassi daro asai Yerusalaame matan de7iya katamatuppe
hargganchchatanne tuna ayyaanan ohettida asata ekki
yees; ubbatikka paxidosona.

Yesuusi Kiittidoogeetu Bolli Yedetai Denddiis

17Paxin qeese ubbatu halaqainne aara de7iya
Saaduqaaweti ubbati Yesuusi kiittidoogeeta daro qanaatidi,
eta bolli denddidosona. 18Qassi Yesuusi kiittidoogeeta
oiqqidi, dere asaa qachchiyo keettan yeggidosona. 19SHin
Godaa kiitanchchai qammi qasho keettaa penggiyaa
dooyidi, Yesuusi kiittidoogeeta kare kessidi, 20“Intte biidi,
Beeta Maqidasiyan eqqidi, ha ooratta de7uwaa qaalaa ubba
asau yootite” yaagiis. 21Yesuusi kiittidoogeeti hegaa siyido
wode, guuraara Beeta Maqidasiyaa gelidi, tamaarissanau
doommidosona.

Qassi qeese ubbatu halaqainne aara de7iyaageeti yiidi,
yaa7aanne Israa7eela cimata ubbata issippe xeegidi, Yesuusi
kiittidoogeeta bantta sintti ehaana mala, wotaaddarata

qasho keettau kiittidosona. 22-23SHin wotaaddarati qasho keettaa biidi, Yesuusi kiittidoogeeta demmibookkona; guyye simmidi yaa7au, “Nuuni biyo wode qasho keettaa kariyaa daro mintti gorddin, naagiyaageetikka penggen eqqidaageeta demmida; shin nuuni kariyaa dooyiyo wode, giddon harai atto issi asinne baawa” yaagidosona. 24Yaagin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne qeese halaqati hegaa siyido wode, “Hagee waanidee? Qassi digin waananee?” yaagidi hirggidosona.

25Hegaappe guyyiyan, issi bitanee etakko yiidi, “Be7ite; qasho keettan intte yeggido asati Beeta Maqidasiyan eqqidi, asaa tamaarissoosona” yaagidi etau odiis. 26Odin, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaagee wotaaddaratuura biidi, Yesuusi kiittidoogeeta ehiis; shin eti banttana asai shuchchan caddana giidi yayyido gishshau, eta loddan ehiidosona.

27Eti Yesuusi kiittidoogeeta ehiidi, yaa7aa sinttan essin, qeese ubbatu halaqai eta, 28“Inttena nuuni he bitaniyaa sunttan tamaarissenna mala minttidi azazibookkonii? Be7ite; intte timirttiyaa Yerusalaame katamaa muleera gattideta; qassi he bitaniyaa shemppuwan nuna oittanau qoppeeta!” yaagidi oichchiis.

29Oichchin PHeexiroosinne Yesuusi kiittido harati zaaridi yaagidosona; “Nuuni asau azazettanaappe Xoossau azazettanau bessees. 30Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, intte worido Yesuusa nu aawatu Xoossai haiquwaappe denttiis; 31Israa7eelatussi nagaraappe simuwaanne nagaraa atto geettaa Yesuusi immana mala, Xoossai haariyaagaanne ashshiyaagaa a oottidi, baappe ushachcha baggan xoqqu xoqqu oottiis. 32Hegaassi nuuni markka; qassi Xoossai baassi azazettiyaageetussi immido Geeshsha Ayyaanaikka markka” yaagidosona.

33Yaa7aa asai hegaa siyido wode, daro yiillotidi, Yesuusi kiittidoogeeta woranau qoppidosona. 34SHin asa ubban daro bonchchettida Gamaaliyaala giyoogee, higgiyaa tamaarissiya issi Parisaawee, yaa7an denddi eqqidi, Yesuusi kiittidoogeeta guutta wodiyaa kare kessana mala azaziis. 35Azazidi yaa7aa hagaadan yaagiis; “Israa7eela

---

5:28 Mat 27:25

asatoo, intte ha asata oottana qoppiyooban inttena naagite.
36 Aissi giikko, hagaappe kase wodiyan Tewodaasi bana
gita giidi denddiis; denddin oiddu xeetu gidiya asati aara
gaittidosona; shin a worin, a kaallida ubbatikka laalettidi,
pattenna asa gididi attidosona. 37 Hegaappe guyyiyan, asai
qoodettiyo wode, Galiila Yihudai denddidi, daro asaa
panggayidi kaalettiis; shin akka worin, a kaallida asai
ubbaikka laalettiis.
38 "Ha77ikka taani intteyyo odais; ha asatuppe
shaahettite; eta bochchoppite. Aissi giikko, ha qofainne ha
oosoi asi oottidobaa gidikko xayana. 39 SHin ha qofainne
ha oosoi Xoossaappe yiidabaa gidikko, intte eta xaissanau
danddayekketa; geelladan yaaniiddi Xoossaara intte
iitettananne" yaagiis.
40 Yaagin yaa7ai Gamaaliyaala zoriyaa ekkidi, Yesuusi
kiittidoogeeta soo xeesidi, lissuwan garafissiis; hegaappe
guyyiyan eta, "Yesuusa sunttaa naa77anttuwaa mulekka
denttoppite" giidi birshshi yeddiis. 41 Yesuusa sunttaa
gishshau, eti kauyyanau bessiyoogaa Xoossai qoppido
gishshau, yaa7aappe ufaittiiddi kiyidosona. 42 Eti ubba
gallassi Beeta Maqidasiyaaninne asa son Yesuusi Xoossai
tiyido Kiristtoosa gididoogaa tamaarissiyoogaanne
yootiyoogaa yaa gujjidosona.

Woosa Keettaa Kaalettiya Laappun Asati Doorettidosona

6 1 He wode, kaalliyaageetu qoodai dari dari biishin,
Giriike qaalaa haasayiya Aihudatinne Yihudan
de7iya Aihudati ooyettidosona; aissi giikko, Giriike
qaalaa haasayiya Aihudati, "Ubba gallassi yeziyo quman
nu am77eti naaqettoosona" yaagidosona. 2 Yesuusi
kiittido tammanne naa77ati woosa keettaa asa ubbaa
xeegidi, hagaadan yaagidosona; "Nuuni Xoossaa qaalaa
yootiyoogaa aggidi, quma yezanau nuussi bessenna.
3 Ishatoo, lo77o geetettiyaageeta Geeshsha Ayyaanainne
aadhdhida eratettai kumido laappun asata intte giddoppe
doorite; nuuni qassi eta ha oosuwaassi sunttana. 4 SHin
nuuni Xoossaa woosaaninne qaalaa yootuwan minnana"
yaagidosona.
5 Yesuusi kiittidoogeeti haasayido haasayai asa ubbaa
ufaissiis; ufaissin, ammanoinne Geeshsha Ayyaanai kumido

Isxxifaanoosa, Piliphphoosa, PHirokoroosa, Niqaaroona, Ximoona, PHarmmeenanne Aihudatu ammanuwan gelida Anxxookiyaa Niiqolaawoosa dooridosona. 6Dooridi Yesuusi kiittidoogeetu sinttan eta essin, Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, bantta kushiyaa eta bolli wottidosona.

7Xoossaa qaalai aakki aakki biis; kaalliyaageetu qoodainne Yerusalaamen keehi dari dari biis; qassi daro qeesetikka ammanidosona.

Woosa Keettaa Kaalettiya Isxxifaanoosi Oiqettiis

8Aaro kehatettainne wolqqai kumido Isxxifaanoosi, asaa giddon oorattabaanne gita malaataa oottees. 9Ailletettaappe kiyida asaa giyo Aihuda woosa keettaappe, Qareenappe, Iskkinddiriyaa asatuppe, Kilqqiyaappenne Isiyaappe yiida issi issi asati denddidi, Isxxifaanoosaara palamettoosona. 10SHin Isxxifaanoosi aadhdhida eratettaaninne Ayyaanan haasayiyoogaa teqqanau danddayibookkona.

11He wode eti, “Muusanne Xoossaa i cayishin siyida” giya worddo asata shammidosona. 12SHammidi dere asaa, cimatanne higgiyaa tamaarissiyaageeta hanqetissidosona; Isxxifaanoosakko yiidi a oiqqidi, yaa7aakko ehin, 13a bolli paidido worddo markkati, “Ha bitanee ha Beeta Maqidasiyaanne Muuse higgiyaa cayiyoogaa audenne aggenna. 14Aissi giikko i, ‘Hagee Naazireeta Yesuusi ha Beeta Maqidasiyaa qolana; Muusee nuussi immido higgiyaakka laammana’ yaagishin, nuuni siyida” yaagidosona.

15Yaa7an uttida asai ubbai Isxxifaanoosa akeekidi xeelliyo wode, a som77oi kiitanchchaa som77uwaa milatees.

Isxxifaanoosa Haasayaa

7 1Qeese ubbatu halaqai Isxxifaanoosa, “Hagee tumee?” yaagidi oichchiis.

2Oichchin Isxxifaanoosi hagaadan yaagiis; “Ta ishatoo, ta aawatoo, siyite! Nu aawaa Abrahaami biron Kaaraane baanaappe kase Masphphexoomiyan de7ishin, bonchcho Xoossai ayyo beettidi, 3‘Ne biittaappenne ne

dabbotuppe shaahettada, taani nena bessiyo biitti ba'
yaagiis. 4He wode Abrahaami Kaladaawetu biittaappe
kiyidi, Kaaraanen de7anau biis. A aawai haiqqidoogaappe
guyyiyan, Xoossai a ha biittaa intte ha77i de7iyoosaa
ehiis. 5I ha biittaappe harai atto, tohuwan yedhdhiyo
sohuwaakka Abrahaamassi immibeenna; shin ayyo
na7i xayikkokka, Xoossai a, 'Taani neeyyoonne neeppe
guyyiyan, ne zerettaayyo ha biittaa laata oottada immana'
yaagiis. 6Xoossai Abrahaamassi, 'Ne zareti hara biittan
de7ana; yaani oiddu xeetu laittau eti ailletananne
naaqettana. 7SHin taani ne zareta haariya asaa bolli
pirddana; hegaappe guyyiyan, eti he deriyaappe kiyidi,
hagan tau goinnana' yaagiis. 8Xoossai Abrahaama zaree
qaxxarettana mala aara maacettin, Yisaaqa i yelidi,
hosppuntta gallassi qaxxariis; Yisaaqi Yaaqooba qaxxarin,
qassi Yaaqoobi tammanne naa77u aawatu halaqata
qaxxariis.

9"Aawatu halaqati Yooseefa qanaatidi, Gibxxe biittaassi
ailletanaadan, a baizzidosona; baizzinkka Xoossai aara
issippe de7ees. 10A waaye ubbaappekka a kessiis; qassi
Gibxxe kawuwaa sinttankka nashuwaanne aadhdhida
eratettaa ayyo immiis; Gibxxe kawoi Yooseefassi Gibxxe
biittaanne ba keetta ubbaa haaranaadan, sunttatettaa
immiis.

11"Gibxxe biittaaninne Kanaane biittan ubban
koshai gelidi, daro asaa tuggayiis; tuggayin nu aawati
quma demmibookkona. 12Yaaqoobi Gibxxe biittan
kattai de7iyoogaa siyidi, nu aawata koiro yaa yeddiis.
13Naa77antto buussan Yooseefi ba ishanttussi erettiis;
qassi Gibxxe kawoikka Yooseefa zariyaa eriis. 14Yooseefi
ba aawaa Yaaqoobinne ba dabbo ubbai muleera laappun
tammanne ichchashu asai baakko yaana mala, kiittidi
xeegissiis. 15Yaaqoobi Gibxxe biittaa wodhdhidi
haiqqiis; nu aawatikka yaani haiqqidosona. 16Eta ahai
he sohuwaappe Sekeema giyo biittaa toohettidi, yaani

7:2-3 Dom 12:1 **7:4** Dom 11:31; 12:4 **7:5** Dom 12:7; 13:15; 15:18; 17:8
7:6-7 Dom 15:13-14 **7:7** Kess 3:12
7:8 Dom 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31—35:18 **7:9** Dom 37:11, 28; 39:2, 21
7:10 Dom 41:39-41 **7:11** Dom 42:1-2 **7:13** Dom 45:1, 16
7:14 Dom 45:9-10, 17-18; 46:27 **7:15** Dom 46:1-7; 49:33

Abrahaami Hamoora naatuppe daro biran shammido
makkaanan moogettiis.
17-18"SHin Xoossai Abrahaamassi immana giidoogee
polettiyo wodee gakkana matin, Yooseefa erenna hara
kawoi Gibxxe biittan denddana gakkanaassi, asai dari dari
biis. **19**He kawoi nu zariyaa cimmidi, guutta naati haiqqana
mala, kare eta kessi olanaadan, nu aawata un77ettiis.
20"Muusee yelettidoi he wode; Xoossaa sinttan i
daro lo77o na7a gidiis; ba aawaa keettan heezzu agina
gakkanaas dicciis. **21**Muusee wora olettido wode, Gibxxe
kawuwaa na7iyaa demmada ba na7adan a dichchaasu.
22Muusee Gibxxetu aadhdhida eratettaa ubbaa tamaaridi,
qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gidiis.
23"SHin Muuseyyo yelettoosappe laittai oitamaa kumido
wode, ba ishantta, Israa7eela asata be7anau ba wozanan
qoppiis. **24**Israa7eelatuppe issuwaa Gibxxe issoi naaqqishin
be7idi, he Israa7eeliyaa maaddiis; he naaqqida Gibxxe
bitaniyaa woridi, a haluwaa kessiis. **25**Muusee ba ishantta
ba baggaara Xoossai ashshana haniyoogaa eti akeekidosona
giidi qoppiis; shin eti akeekibookkona.
26"Wonttetta gallassi naa77u Israa7eela asati issoi
issuwaara warettiyaageeta demmidi, eta sigettanau koyidi,
'Asatoo, ishantti intte aissi issoi issuwaa naaqqeetii?'
yaagiis.
27"SHin he ba shooruwaa naaqqiyaagee Muusa, 'Nena
nu bolli haariyaagaanne daanna oottidi, sunttidai
oonee? **28**Neeni zine Gibxxe bitaniyaa woridoogaadan,
tanakka woranau koyaiyye?' yaagidi, Muusa gaxi sugi
yeggiis. **29**Muusee hegaa siyido wode Gibxxeppe baqatidi,
Midiyaama biittan bete gididi de7iiddi, naa77u attuma
naata yaani yeliis.
30"Godaa kiitanchchai oitamu laittaappe guyyiyan,
Siinaa Deriyaa matan de7iya bazzuwaa buuran eexxiya
tamaa lacuwaa giddon Muusessi beettiis. **31-32**Muusee ba
be7idoogau garamettidi, akeeki xeellanau buuraa mati i
shiiqidaashin, Godaa qaalai, 'Taani ne aawatu Xoossaa,

7:16 Dom 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Yas 24:32 **7:17-18** Kess 1:7-8
7:19 Kess 1:10-11, 22 **7:20** Kess 2:2 **7:21** Kess 2:3-10
7:23-29 Kess 2:11-15 **7:29** Kess 18:3-4

Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa' yaagidi Muusekko yiis. Muusee yashshaa kokkoridi, xeellanau xalibeenna.

33 "Godai Muusa, 'Neeni eqqido biittai geeshsha gidiyo gishshau, ne tohuwan de7iya caammaa kessa. 34 Taani Gibxxen de7iya ta asaa waayiyaa geeshsha be7ada, qassi eta ooliyaakka siyada, eta ashshanau wodhdhaas. Ha77i haa ya. Taani nena Gibxxe kiittana' yaagiis.

35 "He Muusa Israa7eelati; 'Nena nuna haariyaagaanne daanna oottidi sunttidai oonee?' yaagidi ixxidosona; ixxin buuraa giddon ayyo beettida kiitanchchan haariyaagaanne ashshiyaagaa gidana mala, Xoossai a kiittiis. 36 He Muusee Israa7eelata Gibxxe biittan Zo7o Abbaaninne bazzuwan, oitamu laittau oorattabaanne Xoossai oottiyo malaataa oottiiddi, Gibxxeppe kaalettiis.

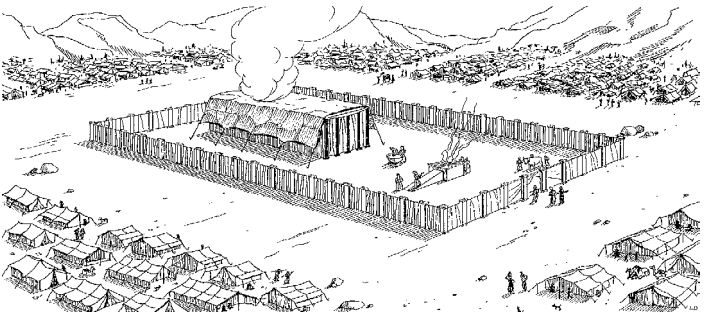
37 "Israa7eela asaassi, 'Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa giddoppe ta mala hananabaa yootiyaagaa intteyyo denttana' yaagidai he Muusa. 38 I Israa7eela asaa maabaraara issippe bazzuwan de7idaagaa; i nu aawatuuranne Siinaa Deriyaa bollan baassi haasayida kiitanchchaara issippe de7iis. Yaatidi Xoossaappe de7uwaa qaalaa nuussi immanau ekkiis.

39 "Muusessi nu aawati azazettanau dosibookkona; shin gede a sugi olidi, guyye Gibxxe simmanau amottidosona. 40 Qassi Aaroona, 'Nuna kaalettiya xoossata nuussi ootta; aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee waanidaakkonne nuuni erokko' yaagidosona. 41 Mara milatissidi, he wode eeqaa oottidosona; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshidi, bantta kushee oottido oosuwan ufaittidosona. 42 SHin Xoossai etau zokkuwaa zaariis; eti saluwaa xoolinttiyaassi goinnanaadan, eta yeggi bayiis; hananabaa yootiyaageetu maxaafan,

'Israa7eela asatoo, oitamu laittaa
bazzon shukkido mehiyaanne yarshshuwaa
taassi yarshshidetii?
43 Intte intteyyo goinnanau

7:30-34 Kess 3:1-10 **7:35** Kess 2:14 **7:36** Kess 7:5; 14:21; Qod 14:33 **7:37** ZarW 18:15, 18 **7:38** Kess 19:1—20:17; ZarW 5:1-33 **7:40** Kess 32:1 **7:41** Kess 32:2-6

oottido eeqata, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyo intte xoossaa xoolinttiyaa tookkideta.
Taani inttena Baabilooneppe
hini baggi yeddana'
geetettidi xaafettiis.
44"Muusee ba be7idoogaa milatissidi, Godai ayyo
odidoogaadan oottido markka dunkkaanee nu aawatussi
bazzuwan de7ees.* **45**Qassi nu aawati dunkkaaniyaa bantta

Markka dunkkaanee bazzuwan de7ees (Oos 7:44*)*

aawatuppe kayan ekkidi, Xoossai kase yedettido Aihuda
gidenna asaa biittaa oiqqido wode, Yaasuura gelissidosona;
he dunkkaanee Daawiti de7iyo wodee gakkanaassikka
he sohuwan de7iis. **46**Daawiti Xoossan sabettiis; qassi
Yaaqooba Godai de7ana keettaa keexxanau Xoossaa
woossiis. **47**SHin ayyo keettaa keexxidai Solomona.
48-50"SHin hananabaa yootiyaagee,
'Godai, "Saloi ta kawotaa araataa;
sa7aikka ta tohoi yedhdhiyoosaa.
Yaatin, taayyo ai mala keetta keexxuuteetii?
Woi taani shemppanasai awaanee?
Ha ubbabaa ta kushiyan oottabeikkinaa?" yaagees'
giidoogaadan, Ubbaappe Bolla Xoossai asi keexxido keettan
de7enna.
51"Intte aiba morgge zozzida asee? Intte wozanai
Xoossaa qaalaa ekkanau aiba dammidee? Intte

7:44 Kess 25:9, 40 **7:45** Yas 3:14-17 **7:46** 2Sam 7:1-16; 1HanO 17:1-14
7:47 1Kaw 6:1-38; 2HanO 3:1-17 **7:49-50** Isiy 66:1-2 **7:51** Isiy 63:10

haittaikka aiba tullidee? Ubba wode Geeshsha
Ayyaanaassi azazettennan ixxeeta. 52-53Hananabaa
yootiyaageetun intte aawati waissibeennai
oonee? Xoossaa Na7ai Xilloi yaanaagaa kasetidi
yootidaageetakka woridosona. Ha77i inttekka
kiitanchchatu kushiyaappe Xoossaa higgiyaa ekkidi
azazettibeennaageeti, Xilluwaa aatti immidi worideta"
yaagiis.

Isxxifaanoosa SHuchchan Caddidi Woridosona

54Eti hegaa siyido wode, bantta wozanan
Isxxifaanoosassi daro yiillotidi, bantta menttershshaa
sa77idi manddidosona. 55SHin Isxxifaanoosi banan
Geeshsha Ayyaanai kumin, saluwaa pude tishshi ootti
xeellidi, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe
ushachcha baggan eqqidaagaa be7iis. 56Be7idi, "Xeellite,
taani saloi dooyettin, Asa Na7ai Xoossaappe ushachcha
baggan eqqidaagaa be7ais" yaagiis.
57Qaalaa xoqqu oottidi wocamiiddi, bantta haittaa
tuccidi, issippe akko wottaa shoddidosona. 58Katamaappe
gaxaa a kessidi, shuchchan caddidosona. Markkati bantta
maayuwaa issi Saa7oola giyo wodallaa matan wottidosona.
59Isxxifaanoosi, "Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa
ekka" yaagidi xeesishin, eti shuchchan a caddoosona.
60Caddishin gulbbatidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, "Ta
Godau, ha nagaraa etau atto ga" yaagiis. Hegaa yaaginnee
haiqqi aggiis. Saa7oolikka Isxxifaanoosa woriyoogaa
ufaittiis.

Saa7ooli Woosa Keettaa Asaa Yedettiis

8 1He gallassi Yerusalaamen de7iya woosa keettan gita
yedetai denddiis; denddin Yesuusi kiittidoogeetuppe
attin, ammaniyaageeti ubbati Yihudaa biittaaninne
Samaariyaa biittan laalettidosona. 2Xoossaa woosan
sheekkida asati Isxxifaanoosa moogidosona; qassi au daro
yeekkidosona. 3SHin Saa7ooli woosa keettaa xaissees;
ubbaa keettaa geli gelidi, attumaasaanne maccaasaa
goochchi goochchidi, qasho keettaa yeddees.

7:51 Isiy 63:10 **8:3** Oos 22:4-5; 26:9-11

Wonggelee Samaariyan Odettiis

4Laalettida ammaniyaageeti qaalaa yootiiddi, ubbasaa
biidosona. 5Piliphphoosi Samaariyaa katamaa wodhdhidi,
Kiristtoosabaa asaassi yootiis. 6Daro asai Piliphphoosi
giidoogaa keehi akeekidi siyiis; i oottiyo malaataakka
be7iis. 7Aissi giikko, tuna ayyaanati qaalaa xoqqu
oottidi haasayiiddi, daro asaappe kiyidosona; qassi daro
silatinne wobbeti paxidosona. 8He kataman asai daro
ufaittiis.
9SHin Simoona giyo issi bitanee kase, bana gita giiddi
kaayiiddi, Samaariyaa asaa, “Laa hagee aiba oorattabee”
giissiiddinne he kataman de7iis. 10Guuttaappe doommidi,
gitaa gakkanaashin, asai ubbai, “Xoossaa wolqqai gitai
hagaa” giidi abaa ezggees. 11Daro wodiyaappe doommidi,
kaayuwan Samaariyaa asaa “Laa hagee aiba oorattabee”
giissido gishshau, asai abaa ezggees. 12SHin Piliphphoosi
Xoossaa kawotettaabaanne Yesuus Kiristtoosa sunttaabaa
attumaageetussinne maccaageetussi yootin, eti abaa
ammanidi xammaqettidosona. 13Qassi Simoonikka ba
huuphen ammaniis; ammanidi xammaqettidoogaappe
guyyiyan, Piliphphoosaara issippe de7iiddi, oosettiya
malaataanne Xoossai oottido gita malaataa be7idi
garamettiis.
14Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageeti,
Samaariyaa asai Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyido wode,
PHeexiroosanne Yohaannisa etakko yeddidosona. 15Yeddin
PHeexiroosinne Yohaannisi wodhdhidi, ammaniyaageeti
Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, etau Xoossaa
woossidosona; 16aissi giikko, Samaariyaa asati Godaa
Yesuusa sunttan xinqqate xalaalaa xammaqettidoogaappe
attin, etappe issuwaa bollinne Geeshsha Ayyaanai
wodhdhiichchibeenna. 17He wode PHeexiroosinne
Yohaannisi bantta kushiyaa eta bolli wottin, eti Geeshsha
Ayyaanaa ekkidosona.
18Yesuusi kiittidoogeeti bantta kushiyaa eta bolli wottin,
etassi Geeshsha Ayyaanai imettidoogaa Simooni be7ido
wode, PHeexiroosassinne Yohaannisassi miishshaa ehiidi,
19“Taanikka ta kushiyaa wottiyo ubbai Geeshsha Ayyaanaa
ekkana mala, ha godatettaa taukka immerkketii” yaagiis.

20 SHin PHeexiroosi ayyo hagaadan yaagiis; “Neeni
Xoossaa imuwaa miishshan shammanau qoppido gishshau,
ne miishshai nenaara coo xayo. 21 Ne wozanai Xoossaa
sinttan suure gidenna gishshau, neeyyo hagan oosoi woi
sohoi baawa. 22 Yaatada ha ne wozanaa iita qofaa gishshau,
nagaraappe simma; geelladan ne wozanan de7iya iita
qofaa Xoossai atto gaanaakkonne Xoossaa woossa. 23 Aissi
giikko, neeni daro qanaatiyaa oiqqada nagaraa qashuwan
de7iyoogaa taani be7ais” yaagiis.
24 Yaagin Simooni PHeexiroosassinne Yohaannisassi
zaaridi, “Intte giidobaappe issibainne tana gakkenna mala,
intte tau Xoossaa woossite” yaagiis.
25 PHeexiroosinne Yohaannisi markkattidoogaappenne
Godaa qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, guyye
Yerusalaame simmidosona; simmiiddi Samaariyan de7iya
daro qeeri katamatun wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootidosona.

Piliphphoosi Toophphiyaa Asa Gidiya Mureessaa Xammaqiis

26 Godaa kiitanchchai Piliphphoosa, “Denddada
Yerusalaameppe Gaaza efiya bazzo ogiyaakko ba; he
ogee tohossa baggaara de7ees” yaagiis. 27 Piliphphoosi
denddidi biis. Hinddake giyo Toophphiyaa kaweessi biittaa
haariya i miishsha ubbaakka naagiya Toophphiyaa asa
issi mureessai de7ees; de7iyaagee goinnanau Yerusalaame
biis. 28 Parai goochchiyo gaariyan uttidi, Yerusalaameppe
guyye simmiiddi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa
nabbabees.
29 Geeshsha Ayyaanai Piliphphoosa, “He gaariyaakko
shiiqada hemetta” yaagiis.
30 Yaagin Piliphphoosi woxxidi, hananabaa yootiya
Isiyaasa maxaafaa mureessai nabbabishin siyidi a, “Neeni
nabbabiyoogaa akeekai?” yaagiis.
31 Mureessai, “Tau odidi akeekissiya asi bainnan waanidi
akeekettii?” yaagiis; qassi banaara gaariyan kiyidi uttana
mala, Piliphphoosa woossiis. 32 Mureessai nabbabiyo
maxaafaa sohoi hagaadan yaagees;

“Dorssadan i shuhettanau laagettiis.
Dorssa marai ba ikisiyaa

meediyaagaa sinttan co77u giyoogaadan,
ikka ba doonaa pogibeenna.
33 I kauyyidoogan au xillo pirddi xayiis.
A de7oi ha sa7aappe pude ekettiichchido gishshau,
a zariyaabaa oonee yootanai?"
yaagees.
34 Mureessai zaaridi Piliphphoosassi, "Hananabaa
yootiyaagee hagaa obaa odii? Babaa odiiyye woi hara
asabaa odii? Tau odarkkii" yaagiis. 35 Yaagin Piliphphoosi
zaaridi, Xoossaa maxaafaa i nabbabiyoosaappe doommidi,
Yesuusabaa wonggeliyaa mishiraachchuwaappe ayyo
yootiis.
36 Eti ogiyaa oiqqidi biiddi, haattai de7iyoosaa
gakkidosona; mureessai, "Haattaa hagaa be7a;
xammaqettiyoogaa tana diggiyai aibee?" yaagiis.
37 Piliphphoosi a, "Neeni ne kumetta wozanaappe
ammanikko, danddayaasa" yaagiis.
Yaagin i zaaridi, "Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a
gidiyoogaa taani ammanais" yaagiis.
38 Gaaree eqqana mala mureessai azazin, inne
Piliphphoosi naa77ai duge wodhdhidi, haattan gelidosona;
gelin Piliphphoosi a xammaqiis. 39 Eti haattaappe
gaxaa kiyido wode, Godaa Ayyaanai Piliphphoosa
liphphi oottidi, efi aggiis; naa77anttuwaa mureessai
Piliphphoosa be7ibeenna; shin ba ogiyaa ufaittiiddi biis.
40 Piliphphoosi ba huuphiyau Azooxoosan de7iyoogaa eriis;
qassi Qiisaariyaa yaana gakkanaassikka, katama ubban
yuuyiiddi wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootees.

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaniis

(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 22:6-16; 26:12-18*)*

9 1 SHin Saa7ooli Godaa kaalliyaageeta woranau
manddiiddi, qeese ubbatu halaqaakko biis. 2 Biidi
Godaa ogiyaa kaalliya asata maccaageetanne attumaageeta
demmikko, qachchidi Yerusalaame ehaanau, Damasqqon
de7iya Aihuda woosa keettatussi dabddaabbiyaa xaafanau
a woossiis.
3 I biiddi, Damasqqo katamaa gakkana matidaashin,
qoppennan saluwaappe wolqqaama poo7oi a yuuyi
aadhdhidi poo7iis. 4 Poo7in Saa7ooli sa7an kunddidaashin,

“Saa7oolaa Saa7oolaa, aissi tana waissai?” giya qaalaa siyiis.

5 Saa7ooli, “Ta Godau, neeni oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, “Taani neeni waissiyo Yesuusa. Boorai bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa” yaagiis.

6 SHin Saa7ooli kokkoriiddinne garamettiiddi, “Ta Godau, taani ai oottanau koyai?” yaagiis.

Yaagin Godai a, “Denddada katamaa gela; neeni oottanau bessiyaabai neeyyo yaani odettana” yaagiis.

7 Saa7oolaara ogiyan biya asati ainne haasayennan eqqi bayidi, qaalaa siyoosona; shin oonanne be7ibookkona.
8 Saa7ooli sa7aappe denddin, a aifee dooyettido wode, ainne xeellanau danddayibeenna; hegaa gishshau, eti a kushiyaa oiqqidi goochchiiddi, Damasqqo gelissidosona.
9 Heezzu gallassa gakkanaassikka i xeellibeenna; ainne mibeenna; ainnekka uyibeenna.

10 Damasqqon issi Hanaaniyaa giyo kaalliyaagee de7ees; Godai ajjuutan a, “Hanaaniyau” yaagiis.

Yaagin Hanaanee, “Ta Godau, hagan de7ais” yaagiis.

11 Godai a, “Denddada Suure giyo ogiyaa baada, Yihudaa sooni issi Saa7oola giyo Xarsseeseppe yiida bitaniyaa koya; aissi giikko, i woossees. 12 Qassi Hanaaniyaa giyo bitanee gelidi, Saa7ooli naa77anttuwaa xeellanaadan, ba kushiyaa a bolli wottiyoogaa ajjuutan be7iis” yaagiis.

13 Hanaanee zaaridi, “Ta Godau, Yerusalaamen ne geeshsha asaa bolli he bitanee ai keena iitabaa oottidaakko, taani daro asaappe siyaas. 14 Qassi Damasqqon ne sunttaa xeesiyaageeta ubbaa qachchanau, qeese halaqati au maataa immidosona” yaagiis.

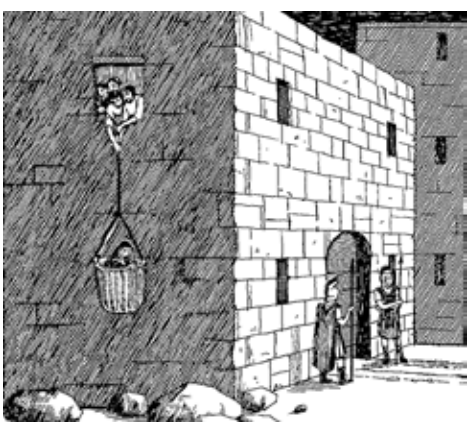
15 SHin Godai a, “Saa7ooli Aihuda gidenna asaa sinttan, kawotu sinttaaninne Israa7eela asaa sinttan, ta sunttaa erissanaunne taassi oottanau doorettida miishsha gidiyo gishshau, neeni ba. 16 Aissi giikko, ta sunttaa gishshau, i woqqaa waayettanau bessiyaakko, taani a bessana” yaagiis.

17 Yaagin Hanaanee biidi, soo gelidi, ba kushiyaa Saa7oola bolli wottidi, “Ta ishau Saa7oolaa, neeni yiyo ogiyan neessi beettida Yesuusi, neeni xeellana malanne Geeshsha Ayyaanai nenan kumana mala, tana kiittiis” yaagiis. 18 Sohuwaara, aibakko poqo malai Saa7oola

aifiyaappe wodhdhin, Saa7ooli naa77anttuwaa xeelliis;
qassi denddidi xammaqettiis. 19Qumaa miidi gasttidi,
Damasqqon de7iya kaalliyaageetuura amarida gallassaa
takkiis.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarissiis

20Sohuwaara, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a” yaagidi,
Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiis.
21Hegaa siyida ubbai garamettidi, “Hagee Yerusalaamen
Yesuusa sunttaa xeesiyaageeta xaissiyaagaa gidenneeyye?
Qassi eta qachchidi, qeese halaqatu sintti efaanaassi
yibeenneeyye?” yaagidosona.
22SHin Saa7ooli qaalaa yootiyo yootoi minni minnidi
biis; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyoogaakka i akeekissidi
odido gishshau, Damasqqon de7iya Aihudati ayyo
zaariyoobaa xayidosona.
23Daro gallassaappe guyyiyan, Aihudati shiiqidi,
Saa7oola woranau zorettidosona. 24SHin Aihudati bana
woranau qoppidoogaa Saa7ooli siyiis; eti a woranau
qamminne gallassi katamaa penggiyaa naagoosona. 25SHin
i erissiyo ashkkarati a qammi efiidi, dirssaa huuphiyaara
keeshiyan duge
wottidosona.*

Saa7oola keeshiyan duge wottidosona (Oos 9:25*)*

Saa7ooli Yerusalaamen Tamaarissiis

26Saa7ooli
Yerusalaame
gakkido
wode, erissiyo
ashkkaratuura
issippe gaittanau
shiiqi be7iis; shin
kaalliyaagaa i
gididoogaa ubbai
ammanennan
ixxidi, ayyo

9:23-25 2Qor 11:32-33

yayyidosona. 27SHin Barnnaabaasi Saa7oola Yesuusi
kiittidoogeetukko efiis; efiidi ogiyan Godaa i waanidi
be7idaakko, ayyo Godai waatidi haasayidaakkonne qassi
Saa7ooli Damasqqon Yesuusa sunttan yayyennan waatidi
qaalaa yootidaakko, etau geeshshidi odiis. 28Saa7ooli
Yerusalaamen yuuyiiddinne Godaa Yesuusa sunttan
yayyennan qaalaa yootiiddi, Yesuusi kiittidoogeetuura
issippe de7iis. 29Qassi Saa7ooli Giriike qaalaa haasayiya
Aihudatuura haasayeesinne palamettees; shin eti a
woranau koyidosona. 30Ishantti hegaa siyidi, Saa7oola
duge Qiisaariyaa efiidi, Xarsseese yeddidosona.
31Yihudan, Galiilaaninne Samaariyan ubban de7iya
woosa keettati sarotettan de7idosona; qassi minnidosona;
Godaassi yayyiyoogaaninne Geeshsha Ayyaanaa
maaduwan heemettiiddi, qoodankka dari dari biidosona.

PHeexiroosi Lidaaninne Yoophphen Tamaarissiis

32PHeexiroosi ubbasan yuuyiiddi, Lidan de7iya geeshsha
asatukko qassi wodhdhiis. 33Wodhdhidi hegan hosppun
laittaasappe silidi, arssan zin77idi de7iya issi Eeniyaa
giyo bitaniyaa demmiis. 34PHeexiroosi Eeniyaa, “Eeniyau,
Yesuus Kiristtoosi nena pattees; denddada ne hiixaa yegga”
yaagiis. Yaagin sohuwaara denddi eqqiis. 35Lidaaninne
Saaroonan de7iya asai ubbai Eeniyaa be7idi, Godaakko
simmiis.
36Yoophphe kataman issi Xaabito giyo ammaniyaara
de7ausu; Xaabito giyoogee Giriike qaalan Dorqqo giyoogaa.
A ba de7ido wode ubban lo77obaa oottaiddanne hiyyeesaa
maaddaidda de7aasu. 37He wode a harggada haiqqin,
asai i ahaa meeccidi, pooqiyaa pude kessidi zin77issiis.
38Lidi Yoophphessi mata; kaalliyaageeti PHeexiroosi
Lidan de7iyoogaa Yoophphen siyidi, “Hayyanaa nuukko
eesuwan yarkkii” yaagiyo kiitaa naa77u asatu bolli akko
kiittidosona.
39Kiittin PHeexiroosi denddidi, etaara biidi gakkin,
pooqiyaa pude a kessidi, kifiliyaa gelissidosona. Am77e
maccaasati ubbai yeekkiiddinne Dorqqa etaara de7iyo
wode oottido qamisetanne afalata ubbaa PHeexiroosa
bessiiddi, a yuuyi aadhdhidi eqqidosona. 40PHeexiroosi
eta ubbaa kare kessidi, gulbbatidi Xoossaa woossiis; qassi

ahaakko simmidi, “Xaabitee, dendda” yaagiis; yaagin Xaabita ba aifiyaa dooyada PHeexiroosa be7ada, suura uttaasu. 41PHeexiroosi o ba kushiyan maaddidi, dentti essiis; hegaappe guyyiyan, ammaniyaageetanne am77eta xeesidi, paxidaaro etassi immiis.

42Ha yohoi Yoophphe katama ubban laalettiis; laalettin daro asai Godaa ammaniis. 43PHeexiroosi Yoophphen issi Simoona giyo galbbaa qaaciyaagaara daro gallassaa gam77iis.

PHeexiroosanne Qornneliyoosa

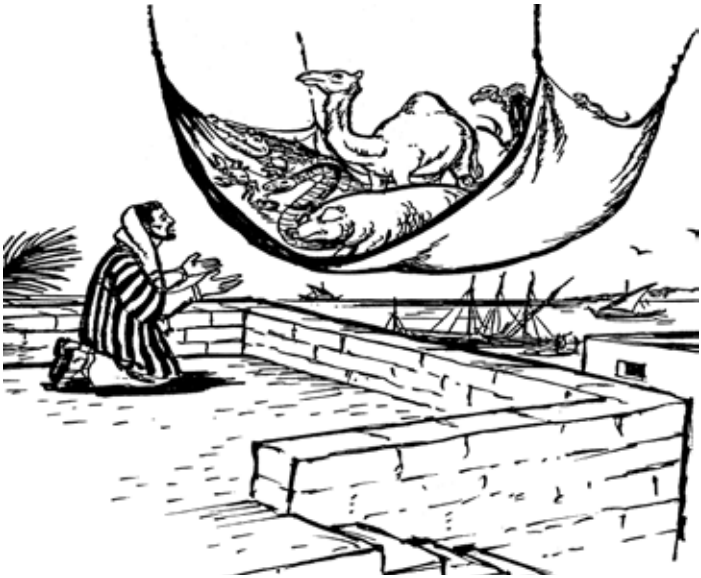
10 1Qiisaariyan ‘Xaaletu Olaasata’ geetettiya olanchchatuyyo issi mato halaqai Qornneliyoosa giyoogee de7ees. 2Qornneliyoosi Xoossaa daro ammaniya asanne ba so asa ubbaara issippe Xoossaassi goinniya asa; Aihuda hiyyeesaakka i daro maaddees; qassi Xoossaa ubba wode woossees. 3Issi gallassi uddufun saate heeran, “Qornneliyoosaa” giya Xoossaa kiitanchchai baakko gelishin, Qornneliyoosi ajjuutan geeshshidi be7iis.

4Qornneliyoosi yayyidi, kiitanchchaa tishshi ootti xeellidi, “Ta Godau, i aibee?” yaagiis.

Yaagin kiitanchchai zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ne woosainne neeni hiyyeesaa maaddiyoogee Xoossaa sinttan hassayettanau saluwaa biis. 5Ha77i Yoophphe asaa kiittada, PHeexiroosa giyo Simoona ehiissa. 6PHeexiroosi abbaa doona keettaawaa galbbaa qaaciya Simoona sooni imattatettau uttiis; neeni oottanau bessiyaabaa i neeyyo odana” yaagiis.

7Qornneliyoosi baassi yootida kiitanchchai bin, ba ashkkaratuppe naa77atanne Xoossaassi goinniya baappe shaahettenna wotaaddaratuppe issuwaa xeesidi, 8etau ubbabaa odidi, eta Yoophphe kiittiis.

9Wonttetta gallassi eti biidi, Yoophphe katamaakko matishin, PHeexiroosi usuppun saate heeran keettaa bollan dembbayidi oottidosaa Xoossaa woossanau kiyiis.* 10Qassi namisettidi, qumaa maanau koyiis; shin qumai ka77ishin, ajjuutaa be7iis. 11Saloi dooyettin, gita afala milatiyaabai oiddu baggaara ohettidi, sa7an wodhdhishin, PHeexiroosi be7iis. 12Hegan oiddu tohuwaara de7iya mehee, do7i,

PHeexiroosi keettaa huuphiyan woossiiddi,
ajjuutaa be7iis (Oos 10:9*)*

shooshshi, zareenne kafoi ubbi de7ees. **13**"PHeexiroosaa, dendda eqqada shukkada ma" giya qaalai akko yiis.

14SHin PHeexiroosi, "Ta Godau, chii! Taani aibakko tunabaanne sheneyiyaabaa mulekka ma erikke" yaagiis.

15Qassi naa77anttuwaa, "Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa" giya qaalai akko yiis. **16**Heezzutoo hegaadan giis; hegaappe guyyiyan, sohuwaara he gita afala milatiyaagee pude saluwaa eketti aggiis.

17PHeexiroosi ba be7ido ajjuutaa birshshettai ai gidanddeeshsha? yaagidi, ba wozana giddon, "Laa hagee aibee?" giishin, Qornneliyoosi kiittido asati Simoona keettai de7iyoosaa lal77iiddi, a penggen eqqidosona. **18**Bantta qaalaa xoqqu oottidi, "PHeexiroosa geetettiya Simoona giyo imattai hegan de7ii?" yaagidi oichchidosona.

19PHeexiroosi ajjuutan be7idobaa akeekanau qofan sheekkidaashin, Geeshsha Ayyaanai a, "Be7a, heezzu asati

nena koyoosona; 20denddada wodhdha; taani eta kiittido
gishshau, sirennan etaara ba" yaagiis.
21PHeexiroosi asatukko wodhdhidi, "Intte koyiyoogee
tana. Ai ekkana yiidetii?" yaagiis.
22Eti, "Xoossaassi yayyiya xilloi Aihuda asa ubban
daro bonchchettida mato halaqaa Qornneliyoosi, nena
ba soo efiissidi, qaalaa neeppe siyana mala, Xoossaa
geeshsha kiitanchchai ayyo yootiis" yaagidosona. 23Yaagin
PHeexiroosi asata imattanau soo xeesiis.
Wonttetta gallassi, denddidi etaara biis; Yoophphe
kataman de7iya ishanttuppe issooti issooti aara issippe
biidosona. 24Wonttetta gallassi, Qiisaariyaa gakkidosona;
Qornneliyoosi ba dabbotanne ba laggeta issippe xeesi
shiishshidi, PHeexiroosa naagees. 25PHeexiroosi gelana
hanishin, Qornneliyoosi aara gaittidi, a sinttan kunddidi,
assi goinniis. 26SHin PHeexiroosi, "Dendda! Taanikka ta
huuphen asa" yaagidi a denttiis.
27PHeexiroosi Qornneliyoosaara haasayiiddi, soo geliis; i
geliyo wode daro asai shiiqidaagaa demmidi, 28asaa, "Aihuda
asi hara zariyaara issippetettan de7anau, woi gaittanau woga
gidennaagaa intte huuphen ereeta; shin taani oonanne tuna
woi sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossai tana bessiis. 29Hegaa
gishshau, intte taassi kiittin, palami bainnan yaas. Ha77i,
'Tana aissi ehiissidetii?' yaagada inttena oichchais" yaagiis.
30Qornneliyoosi hagaadan yaagiis; "Taani hachchi oiddu
gallassaappe kase ha saaten uddufun saate woosaa ta
sooni Xoossaa woossishin, phooliya maayuwaa maayida
asi ta sinttan eqqidi, 31tana, 'Qornneliyoosaa, Xoossai ne
woosaa siyiis; neeni hiyyeesaa maaddiyoogaakka hassayiis.
32Simmi asa Yoophphe kiittada, Simoon PHeexiroosa
giyoogaa xeesissa; Simoon PHeexiroosi Simoona giyo
galbbaa qaaciya bitaniyaa sooni abbaa doonan imattatettaa
uttiis' yaagiis. 33Hegaa gishshau, taani neekko sohuwaara
kiittaas; neeninne yaada loittadasa; simmi neeni nuuyyo
yootanau Xoossai nena azazidobaa ubbaa siyanau ha77i
nuuni ubbaikka hagan Xoossaa sinttan de7oos" yaagiis.

PHeexiroosa Haasayaa

34-35PHeexiroosi haasayaa hagaadan yaagidi doommiis;
"Xoossai asa som77o xeellenna; shin dere ubban baassi

yayyiyaagaanne xillo ooso oottiyaagaa galatiyoogaa
taani tumu akeekaas. 36Xoossai asa ubbaa Godaa Yesuus
Kiristtoosa baggaara, sarotettaa yootiiddi, ha wonggeliyaa
mishiraachchuwaa Israa7eela asaassi kiittidoogaa intte
ereeta. 37Yohaannisi qaalaa yootido xinqqatiyaappe
guyyiyan, Galiilappe doommidi, Yihudaa biitta ubban
hanidabaa intte ereeta. 38Xoossai Naazireeta Yesuusa
Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqan tiyiis; Xoossai aara
de7iyo gishshau, lo77obaa i oottiiddinne xalahe halaqaassi
haarettida ubbaa pattiiddi yuuyiis.

39"Aihuda biittaaninne Yerusalaamen i oottido ubbabaassi
nuuni markka. Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi
kaqqidi, a woridosona. 40SHin Xoossai heezzantto gallassan
haiquwaappe a denttidi bessiis. 41Xoossai koiro doorido
markkata nuna, a bessiisippe attin, asa ubbaa gidenna;
haiquwaappe i denddidoogaappe guyyiyan, nuuni aara
miidanne uyida. 42Xoossai wonggeliyaa mishiraachchuwaa
asaassi nuuni yootanaunne, paxa de7iyaageetu bollaaninne
haiqqidaageetu bollan pirddanau i sunttidoogee Yesuusa
gididoogaa nuuni markkattanau nuna azaziis. 43Xoossai
aani ammaniya ubbaa nagaraa a sunttan atto gaanaagaa
hananabaa yootiya ubbati markkattoosona" yaagiis.

Aihuda Gidenna Asati Ammanidi Geeshsha Ayyaanaa Ekkidosona

44PHeexiroosi biron he yohuwaa yootishin, qaalaa
siyiya ubbaa bolli Geeshsha Ayyaanai wodhdhi aggiis.
45PHeexiroosaara Yoophpheppe yiida, ammaniya
qaxxarettida Aihuda ubbati Aihuda gidennaageetu
bollankka Geeshsha Ayyaanaa imoi gukkido gishshau
garamettidosona. 46Aissi giikko, eti dumma dumma qaalan
haasayishiininne Xoossaa gitatettaa sabbishin siyidosona.

He wode PHeexiroosi zaaridi, 47"Hageeti qassi nunadan
Geeshsha Ayyaanaa ekkidaageeti xammaqettennaadan,
haatta eta digganau danddayiyai oonee?" yaagiis. 48Eti
Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettana mala, eta azaziis;
hegaappe guyyiyan, eti banttanaara amarida gallassaa
uttana mala, a woossidosona.

10:34 ZarW 10:17

PHeexiroosi Aihuda Gidenna Asaappe Ammanidaageetu Soo Aibissi Gelidaakko Yootiis

11 1Yesuusi kiittidoogeetinne Yihudaa ubban de7iya
ishantti, Aihuda gidennaageetikka Xoossaa qaalaa
ekkidoogaa siyidosona. 2PHeexiroosi Yerusalaame biido
wode, qaxxarettida asati aara palamettidi, 3a, "Neeni
qaxxarettibeennaageetukko gelada, etaara qumaa maadasa"
yaagidosona.

4SHin PHeexiroosi hanidabaa koiruwaappe doommidi,
maaran maaran hagaadan yaagidi yootiis; 5"Taani
Yoophphe kataman Xoossaa woossishin, tau wozanai
dammin, ajjuutaa be7aas; gita afala milatiyaabai oiddu
baggaara ohettidi, saluwaappe wodhdhidi, taakko yiis.
6Hegaa giddo taani tishshi oottada xeelliyo wode, oiddu
tohoi de7iyo mehiyaa, do7aa, shooshshaa, zariyaanne
kafuwaa be7aas. 7Qassi, 'PHeexiroosaa, dendda; shukkada
ma' giya qaalaa taani siyaas.

8"SHin taani, 'Ta Godau, chii! Tunabai woi sheneyiyaabai
mulekka ta doonaakko shiiqi erenna' gaas.

9"Qaalai saluwaappe naa77anttuwaakka, 'Xoossai
geeshshidoogaa neeni tuna gooppa' yaagidi taassi zaariis.

10"Hegee heezzutoo hanin, wurssettan ubbabai saluwaa
pude gooshettiis. 11Hegaa peeshshankka heezzu asati
Qiisaariyaappe taakko kiitettidi, taani de7iyo keettaa
gakki aggidosona. 12Gakkin taani sirennan etaara
baana mala, Ayyaanai taassi yootiis. Qassi ha usuppun
ishantti Yoophpheppe tanaara Qiisaariyaa bin, nuuni
Qornneliyoosa soo gelida. 13-14Kiitanchchai ba sooni
eqqidi bana, 'PHeexiroosa geetettiya Simoona xeesanau
asa Yoophphe kiitta; neeninne ne keettaa asai ubbai attiyo
qaalaa i neeyyo yootana' giidoogaa Qornneliyoosi waatidi
siyidaakko, nuussi odiis.

15"Odin taani haasayanau doommiyoogan Geeshsha
Ayyaanai koiro nu bolli wodhdhidoogaadan, eta bollikka
wodhdhi aggiis. 16Godai, 'Yohaannisi haattan xammaqiis;
shin intte Geeshsha Ayyaanan xammaqettana' yaagido
qaalai taassi hassayettiis. 17Xoossai nuussi Godaa Yesuus

11:16 Oos 1:5

Kiristtoosa ammanidaageetussi immido imuwaa malaa Aihuda gidennaageetussikka qassi immikko, simmi Xoossaa digganau taani oonee?" yaagiis.

Ammaniyaageeti Anxxookiyaa Kataman "Kiristtaane" Geetettidosona

18 Eti hagaa siyido wode bantta palamaa aggidi, "Yaatin, Xoossai Aihuda gidennaageetikka qassi nagaraappe simmidi de7anaadan, eta qaadiis" yaagidi Xoossaa galatidosona.

19 Isxxifaanoosa bolli gakkida waayiyaa geedon laalettida ammaniyaageeti qaalaa Aihudatu xalaalaappe attin, haraassi issuwaassinne odennan, Pinqqe, Qophphiroosanne Anxxookiyaa gakkanaashin yuuyidosona. 20 SHin Qophphiroosappenne Qareenappe yiida issi issi ammaniya asati Anxxookiyaa biidi, Godaa Yesuusa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Giriike asaassikka yootidosona. 21 Godaa wolqqai etaara de7ees; qassi daro asai ammanidi, Godaakko simmiis.

22 Ha yohoi Yerusalaamen de7iya woosa keettaa asaassi siyettin, woosa keettaa asai Barnnaabaasa Anxxookiyaa kiittiis. 23 Barnnaabaasi Anxxookiyaa biido wode, Xoossaa aaro kehatettaa oosuwaa be7idi ufaittiis; eti ubbaikka Godan bantta kumetta wozanaappe minnidi de7anaadan, eta zoriis. 24 Aissi giikko, Barnnaabaasi Geeshsha Ayyaanainne ammanoi kumido lo77o asa; yaanin daro asai Godaa ammaniis.

25 Hegaappe guyyiyan, Barnnaabaasi Saa7oola koyanau Xarsseese biis. 26 Biidi Saa7oola demmido wode, Anxxookiyaa ehiis. Barnnaabaasinne Saa7ooli woosa keettaa asaara issi laitta kumettaa uttidi, daro asaa tamaarissidosona; kaalliyaageeti Anxxookiyan Kiristtaane geetettidi, koiro xeesettidosona.

27 Hananabaa yootiyaageeti Yerusalaameppe Anxxookiyaa he wode wodhdhidosona. 28 Eta giddoppe Agaaboosa giyoogee denddidi, sa7a ubban gita namisai denddanaagaa Ayyaanaa wolqqan hananabaa yootiis; hegee hanidoogee Qalaudeyoosa kawotettaa wodiyaana.

11:19 Oos 8:1-4 **11:28** Oos 21:10

29Kaalliyaageeti huuphiyan huuphiyan bantta wolqqaa
keenaa miishshaa peeridi, Yihudan de7iya bantta
ishanttussi maaduwaa yeddanau qofaa qachchidosona.
30Eti hegaadan oottidi, miishshaa Barnnaabaasa bollinne
Saa7oola bolli woosa keettaa cimatussi yeddidosona.

Woosa Keettan Hanttaara Yedetai Doommiis

12 1Kawoi Heeroodisi he wode woosa keettaa asaappe
amaridaageeta waisuwaa doommiis. 2Doommidi
Yohaannisa ishaa Yaaqooba bisuwan worissiis. 3Hegee
Aihudata ufaissidoogaa be7idi, gujjidi PHeexiroosakka
oiqqiis; hegee Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassatuuna.
4PHeexiroosa oiqqidi qachchiis. Paasikaa bonchchiyo
gallassatuppe guyyiyan, dere asaa sintti aattanau qoppidi,
oiddu oiddu wotaaddarati a naaganaadan, tammanne
usuppun wotaaddaratussi aattidi immiis. 5Hegaa gishshau,
PHeexiroosi qasho keettan naagettees; shin woosa keettaa
asai ayyo minttidi Xoossaa woossees.

Kiitanchchai PHeexiroosa Qasho Keettaappe Kessiis

6Heeroodisi PHeexiroosa asaa sintti aattanau
qoppanaappe kase qammi, PHeexiroosi naa77u sanssalatan
qashettidi, naa77u wotaaddaratuppe gidduwan xiskkees;
naagiyaageetikka qasho keettaa penggen eqqidi
naagoosona. 7Akeekennan de7ishin, Godaa kiitanchchai
hegan eqqi aggiis; qasho keettankka poo7oi poo7i bayiis.
Kiitanchchai PHeexiroosa miyyiyaa dechchi beegotissidi
a, “Elle dendda” yaagiis; sohuwaarakka sanssalatai a
kushiyaappe wodhdhi aggiis. 8Kiitanchchai a, “Ne suriyaa
gixxa; ne caammaakka wotta” yaagin, PHeexiroosi
hegaadan oottiis; oottin kiitanchchai, “Ne afalaa maayada
tana kaalla” yaagiis.

9PHeexiroosi qasho keettaappe kiyidi, kiitanchchaa
kaalliis; ayyo ajjuutaa be7iyoobaa misatiisippe attin,
kiitanchchai oottiyoobai tuma gididoogaa eribeenna.
10Kiitanchchainne PHeexiroosi koiro wotaaddaraappenne
naa77antto wotaaddaraappe aadhdhidi, katamaa efiya
birata penggiyaakko gakkidosona; gakkin penggee etassi

12:4 Kess 12:1-27

barkka dooyetti aggiis; eti kiyidi issi ogiyaara biishin, kiitanchchai sohuwaara PHeexiroosappe shaahetti bayiis.
11 PHeexiroosi bana gakkidabaa akeekidi, “Tana Godai ba kiitanchchaa kiittidi, Heeroodisa kushiyaappenne Aihuda asai naagi uttido ubbabaappe ashshidoogaa ha77i tumu eraas” yaagiis.
12 I hegaa akeekido wode, daro asai issippe shiiqidi Xoossaa woossiyoosaa, Marqqoosa giyo Yohaannisa aayee Mairaami soo biis. 13 Biidi penggen xeesin, issi Roodo giyo ashkkariyaa dooyanau yaasu. 14 Rooda PHeexiroosa qaalaa gididoogaa erido wode, bana ufaissin, kariyaa dooyennan guyye woxxada, PHeexiroosi karen eqqidoogaa asaassi odaasu.
15 Odin asai o, “Hannee neeni gooyaasa” yaagiis. Rooda PHeexiroosa gididoogaa geeshshada odaasu. Eti, “Hegee a kiitanchchaa” yaagidosona.
16 SHin PHeexiroosi karen xeegidi aggennan ixxin, asai kariyaa dooyidi, a be7idi garamettiis. 17 SHin eti co77u gaana mala, PHeexiroosi ba kushiyan malaatidi, Godai qasho keettaappe a waati kessidaakko, etassi qonccissi yootidi, “Hagaa Yaaqoobassinne ishanttussi yootite” giidi, kiyidi harasaa biis.

Heeroodisa Haiquwaa

18 Sa7ai wonttido wode, PHeexiroosi au biichchidaakko gin wotaaddaratu giddon daro wocamai kiyiis.
19 Heeroodisi PHeexiroosa lal77issin, i xayido wode, naagiyaageeta qoridi, eta worana mala azaziis; hegaappe guyyiyan, Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdhidi, hegan amarida wodiyaa uttiis.
20 Heeroodisi Xiiroosa asaassinne Sidoona asaassi daro hanqqettiis; hanqqettin eta biittai kattaa Heeroodisa biittaappe demmiyo gishshau, eti issippe gididi, a keettaa halaqaa Bilasxxoosa bantta exa oottidi, sigaa woossanau Heeroodisakko biidosona.
21 Heeroodisi sunttettido gallassi, ba kawotettaa afalaa maayidi, kawotaa araatan uttidi, asaassi haasayiis. 22 Asai, “Hagee Xoossaa qaala; asa qaala gidenna” yaagidi qaalaa xoqqissidi haasayiis. 23 Heeroodisi Xoossaa bonchchibeenna gishshau, sohuwaarakka Godaa kiitanchchai a dechchin, guxuniyan meetettidi, haiqqi bayiis.

24SHin Xoossaa qaalai dicceesinne dari dari bees.
25Barnnaabaasinne Saa7ooli bantta oosuwaa polidi,
Marqqoosa giyo Yohaannisa banttanaara ekkidi,
Yerusalaameppe simmidosona.

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanai Doorin, Tamaarissanau Kiitettidosona

13 1Anxxookiyan de7iya woosa keettan hananabaa
yootiyaageetinne tamaarissiyaageeti de7oosona;
eti Barnnaabaasa, Karetta giyo Simoona, Qareenappe
yiida Luqiyoosa, biittaa haariya Heeroodisaara diccida
Minaahanne Saa7oola. 2Eti Godaassi goinnishiininne
xoomishin, Geeshsha Ayyaanai, “Taani xeesido oosuwaassi
Barnnaabaasanne Saa7oola tau kessite” yaagiis.
3Yaagin eti xoomidoogaappenne woossidoogaappe
guyyiyan, bantta kushiyaa Barnnaabaasa bollinne Saa7oola
bolli wottidi, eta yeddidosona.

Barnnaabaasinne Sa7ooli Qophphiroosa Biidosona

4Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai eta kiittin,
Selewuqiyaa wodhdhidosona; hegaappe markkabiyan
gelidi, Qophphiroosa haruuruwaa biidosona. 5Eti
Silmmaana gakkidi, Aihuda woosa keettatun Xoossaa
qaalaa yootidosona; eta maaddanau Yohaannisi etaara
de7ees.
6Eti Qophphiroosa haruuruwaa muleera PHaafu
gakkanaassi yuuyidi, hananabaa yootiya issi
worddanchchaa, Aihuda asa Bar-Yesuusa giyo
shareechchuwaa demmidosona. 7He shareechchoi
deriyaa haariya Sarggiyoosa PHauloosa giyo
akeekanchcha bitaniyaara de7ees. Sarggiyoosa PHauloosi
Barnnaabaasanne Saa7oola baakko xeegidi, Xoossaa qaalaa
siyanau koyiis. 8SHin shareechchuwaa Eliimaasi (Giriike
qaalan hegee a sunttaa) deriyaa haariyaagaa ammanuwaa
digganau koyidi, eta haasayaa phalqqiis.
9SHin PHauloosa giyo Saa7ooli banan Geeshsha
Ayyaanai kumin, shareechchuwaa tishshi ootti xeellidi,
10a, “Laa ha xalahe halaqaa na7au, gene ubbainne iitatetta
ubbai kumidoogoo, xillotetta ubbau morkkiyau, Godaa
ogiyaa suuriyaa geellayiyoogaa aggikkii? 11Be7a; ha77i

Godaa kushee ne bolli de7ees; neeni qooqe gidana; amarida wodee gakkanaashin, awaa poo7uwaa be7akka" yaagiis.

Yaagin sohuwaara ciggaarainne xumai a aifiyaa goozin, ba kushiyaa oiqqidi, kaalettiya uraa koyiiddi yuuyiis. **12**He wode deriyaa haariyaagee hegaa be7ido wode, Godai tamaarissiyoogan garamettidi ammaniis.

Barnnaabaasinne PHauloosi PHisddiyan De7iya Anxxookiyaa Biidosona

13PHauloosinne aara de7iyaageeti PHaafuppe denddidi, PHinifiliyan de7iya PHergge markkabiyan biidosona; Yohaannisi etappe shaahettidi, Yerusalaame simmiis. **14**SHin eti PHerggeppe aadhdhidi, PHisddiyan de7iya Anxxookiyaa gakkidosona; Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi uttidosona. **15**Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageetu maxaafai nabbabettidoogaappe guyyiyan, Aihuda woosa keettaa halaqati, "Nu ishanttoo asaa minttettiya qaalai inttessi de7ikko, asau haasayerkketii" yaagidi etassi kiittidosona.

16PHauloosi denddi eqqidi, ba kushiyan malaatidi, hagaadan yaagiis; "Israa7eela asatoo, Xoossaassi yayyiyaageetoo siyite. **17**Ha Israa7eela asaa Xoossai nu aawata dooridi, Gibxxe biittan imattatettan eti de7ishin, eta darissiis; ba gita wolqqankka Gibxxe biittaappe eta kessiis. **18**Bazzuwan oitamu laitta keenaa nu aawata i danddayiis. **19**Kanaane giyo biittan Aihuda gidenna laappun zareta xaissidi, eta biittaa ba asaa laatissiis. **20**Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Sameela wodiyaa gakkanaas, oiddu xeetanne ishatamu laitta keenaa daannata etassi immiis. **21**Hegaappe guyyiyan, eti banttassi kawo immana mala woossin, Xoossai Biniyaama zariyaappe Qiisa na7aa Saa7oola oitamu laittau kawotana mala, etassi immiis. **22**Xoossai Saa7oola shaaridoogaappe guyyiyan, eta bolli Daawiti kawotana mala, a denttiis; Daawitabaa markkattiiddi, 'Taani koyiyo ubbabaa ta wozanadan oottiya Isseyi na7aa Daawita demmaas' yaagiis.

13:17 Kess 1:7; 12:51 **13:18** Qod 14:34; ZarW 1:31 **13:19** ZarW 7:1; Yas 14:1
13:20 Dana 2:16; 1Sam 3:20 **13:21** 1Sam 8:5; 10:21
13:22 1Sam 13:14; 16:12; Maz 89:20

23"Xoossai, 'Taani Daawita zariyaappe Israa7eela asaa
ashshiyaagaa ehaana' giidoogaadankka, Yesuusa ehiis.
24Yesuusi yaanaappe kase Israa7eela asai ubbai bantta
nagaraappe simmidi xammaqettana mala, Yohaannisi
qaalaa yootiis. 25Qassi Yohaannisi ba oosuwaa wurssana
haniiddi asaa, 'Tana oona giidi qoppeetii? Taani intte
naagiyoogaa gidikke; shin be7ite, a tohuwaa caammaa
birshshanaukka taassi bessennaagee taappe guyyeera yees'
yaagiis.
26"Ta ishatoo, Abrahaama zaretoo, qassi hagan Aihuda
gidennaageetoo Xoossaassi yayyiyaageetoo, ha atotettaa
qaalai nuussi kiitettiis. 27Aissi giikko, Yerusalaamen
de7iya asainne eta halaqati Yesuusanne Sambbata gallassa
ubban nabbabettiya hananabaa yootiyaageetu qaalaa
akeekibeenna gishshau, a bolli pirddidi, hananabaa
yootiyaageetu qaalaa polidosona. 28Yesuusa worissanau
issi gaasoikka etau beettennan ixxin, PHilaaxoosi a worana
mala woossidosona.
29"Eti Yesuusabai Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa
ubbaa polido wode, masqqaliyaappe a wottidi
moogidosona. 30SHin Xoossai haiquwaappe Yesuusa
denttiis. 31Denttin i banaara Galiilappe Yerusalaame
yiidaageetussi darotoo beettiis eti ha77i abaa asaassi
markkattoosona.
32"Xoossai nu aawatussi immana giido wonggeliyaa
mishiraachchuwaa nuuni inttessi yootoos. 33Daawita
Mazamuriyaa Maxaafan naa77antto miraafiyan,

'Neeni ta Na7aa.
Hachchi taani ne Aawaa gidaas'

geetettidi xaafettidoogaadan, Xoossai Yesuusa denttidi,
nu aawatussi immana giidoogaa nuussi eta naatussi
poliis. 34Naa77anttuwaa i haiqqenna mala, haiquwaappe
a denttidoogaassi Xoossai, 'Taani Daawitayyo immana
giido ammanettida geeshsha anjjuwaa inttessi immana'
yaagidi haasayiis. 35Hegaa gishshau, Mazamure Maxaafan
harasan qassi, 'Ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka'

13:24 Marq 1:4; Luq 3:3 **13:25** Mat 3:11; Marq 1:7; Luq 3:16; Yoh 1:20, 27
13:28 Mat 27:22-23; Marq 15:13-14; Luq 23:21-23; Yoh 19:15
13:29 Mat 27:57-61; Marq 15:42-47; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42
13:31 Oos 1:3 **13:33** Maz 2:7

yaagees. 36Aissi giikko, Daawiti ba wodiyan Xoossaa
qofaa oottidoogaappe guyyiyan haiqqidi, ba aawatuura
moogettidi musiis. 37SHin Xoossai haiquwaappe
denttidoogee musibeenna.
38-39"Hegaa gishshau, ta ishatoo, nagara atto geettai
intteyyo Yesuusa baggaara odettidoogeenne, Muuse
higgiyan xillanau intteyyo danddayettenna ubbabaappe
aani ammaniya ubbai xillanaagee intteyyo eretto. 40Hegaa
gishshau, hananabaa yootiyaageeti giidoogee intte bolli
gakkenna mala naagettite;
41 'Xoossai giidobaa qilliicciyaageetoo,
be7ite; harai atto issi urai inttessi yootiyaakkokka,
intte ammanenna oosuwaa taani intte wodiyan
oottiyo gishshau, poora giite; haiqqite'
yaagidosona" yaagiis.
42PHauloosinne Barnnaabaasi Aihuda woosa keettaappe
kiyishin, asai eta naa77antto Sambbatankka hegaa gujjidi
yootana mala woossiis. 43SHiiqoi laalettidoogaappe guyyiyan,
daro Aihudatinne Aihudatu ammanuwan gelidi Xoossau
yayyiya daroti, PHauloosanne Barnnaabaasa kaallidosona;
kaallin Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa aaro kehatettan
minnidi de7ana mala, etau yootidi minttettidosona.
44Naa77antto Sambbatan amarida asatuppe attin,
katamaa asai ubbai Xoossaa qaalaa siyanau shiiqiis. 45SHin
Aihudati daro asaa be7ido wode, PHauloosa qanaatidosona;
a haasayaa PHalqqidi, a cayidosona.
46PHauloosinne Barnnaabaasi xalidi, "Xoossaa qaalai
kasetidi intteyyo odettanau koshshees; shin qaalaa intte
ixxido gishshaunne merinaa de7uwaa ekkanau inttessi
bessenna giidi, intte intte huuphiyan pirddido gishshau,
be7ite, nuuni Aihuda gidennaageetukko simmeettees.
47Aissi giikko, Godai nuna,
'Asai ubbai intte baggaara attana mala,
inttena taani Aihuda gidennaageetussi poo7o oottaas'
yaagidi azaziis" yaagidosona.
48Aihuda gidennaageeti hegaa siyido wode, ufaittidi
Xoossaa qaalaa bonchchidosona; qassi merinaa de7uwaassi
doorettida ubbaikka ammanidosona.

13:35 Maz 16:10 **13:47** Isiy 42:6; 49:6

49Godaa qaalai he biitta ubbaa gakkiis. 50SHin Aihudati
Xoossau goinniya bonchchettida maccaasatanne kataman
de7iya gita asata PHauloosa bollinne Barnnaabaasa
bolli denttettin, asati eta yedetaa doommidi, bantta
biittaappe kessidosona. 51SHin Yesuusi kiittidoogeeti eta
ixxiyoogaassi malaata gidana mala, bantta tohuwaappe
baanaa shocidi, Iqooniyoone katamaa biidosona. 52Qassi
Anxxookiyan de7iya kaalliyaageetunkka Geeshsha
Ayyaanainne ufaissai kumees.

PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoone Biidosona

14 1Kaseegaadankka PHauloosinne Barnnaabaasi
Iqooniyoonen Aihudatu woosa keettaa gelidi,
qaalaa yootidosona; yootin daro Aihudatinne Aihuda
gidennaageeti ammanidosona. 2SHin ammanibeenna
Aihudati Aihuda gidennaageetu wozanaa laammidi,
ishanttu bolli hanqetissidosona. 3Yesuusi kiittidoogeeti
hegan daro wodiyaa gam77idosona; eti Godaabaa
yayyennan yootidosona; yootin Godai malaataanne
oorattabaa eti oottana mala, etau wolqqaa immidoogan ba
aaro kehatettaa qaalaabai tuma gididoogaa markkattiis.
4SHin katamaa asai shaahettidi, baggai Aihudatukko,
baggai Yesuusi kiittidoogeetukko simmiis.
5Aihuda gidennaageetinne Aihudati bantta halaqatuura
issippe Yesuusi kiittidoogeeta qohanaunne shuchchan
caddanau qoppido wode, 6Yesuusi kiittidoogeeti hegaa
eridi, Lisxxiranne Daribe giyo Liqaa7ooniyaa katamatanne
eta heeran de7iya biittaa baqatidosona; 7baqatidi, hegan
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoosona.
8Ba aayee uluwaappe yelettoosappe doommidi, naa77u
tohoi silin, mulekka hemettenna issi bitanee Lisxxiran
de7ees. 9He bitanee PHauloosi yootishin siyees; PHauloosi
a tishshi ootti xeelliyo wode, paxanau ayyo ammanoi
de7iyoogaa be7idi, 10qaalaa xoqqissidi a, “Sitti gaada ne
tohuwan eqqa” yaagiis; yaagin guppi denddidi, hemetaa
doommiis.
11PHauloosi oottidoogaa asai be7idi, ba qaalaa
Liqaa7ooniyaa qaalan xoqqu oottidi, “Xoossati asa milatidi

13:51 Mat 10:14; Marq 6:11; Luq 9:5; 10:11

nuukko wodhdhidosona" yaagiis. 12Asai Barnnaabaasa,
"Diyaa" giidi, PHauloosi haasayaassi waannatiyo gishshau,
a, "Hermmeesa" giidi sunttiis. 13Beeta Maqidasee
katamaa matan de7iyo Diyaa qeeseenne asai korimatanne
alleeqo ciishshata Yesuusi kiittidoogeetussi yarshshuwaa
yarshshanau koyidi, pengge ehiidosona.
14SHin Yesuusi kiittido Barnnaabaasinne PHauloosi
hegaa siyido wode bantta maayuwaa pooshshidi, asaa
giddo woxxiiddi, 15bantta qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan
yaagidosona; "Asau, hagaa aissi ootteetii? Nuunikka
inttenadan merettida asa; ha pattenna yohuwaappe
saluwaanne sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya ubbabaa
medhdhida de7o Xoossaakko intte simmana mala, inttessi
nuuni wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoos. 16I beni
asaa zare ubbaa bantta ogiyaa baana mala yeddi bayiis.
17Intteyyo iraa saluwaappe bukissees; kattaakka i wodiyan
immees; qassi qumaa immidi, inttena daro ufaissees;
yaatidi intteyyo lo77obaa oottiiddi, ubba wodekka bau
markka xayibeenna" yaagidosona. 18Yesuusi kiittidoogeeti
hegaa giidi, banttayyo asai yarshshenna mala, tuggatidi
diggidosona.
19Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yiida Aihudati
asaa bantta baggi zaaridi, shuchchan PHauloosa
caddidosona; etau haiqqidabaa milatin, katamaappe gaxi
a goochchidosona. 20SHin kaalliyaageeti a lanqqiyan
yuuyi aadhdhidi eqqidaashin, i denddidi, katamaa geliis.
Wonttetta gallassi Barnnaabaasaara issippe Daribe biis.

PHauloosinne Barnnaabaasi Sooriyan De7iya Anxxookiyaa Simmidosona

21-22Eti Daribe kataman wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootidi, daro asai Yesuusa ammanana mala
oottidoogaappe guyyiyan, Lisxxira, Iqooniyoonenne
Anxxookiyaa simmidosona; simmidi hegan kaalliyaageeta
minttettiiddinne eti ammanuwan minnidi de7ana
mala zoriiddi, "Nuuni Xoossaa kawotettaa gelanau
daro waayettana bessees" yaagidosona. 23Qassi woosa
keettatussi huuphiyan huuphiyan cimata dooridi,

14:15 Kess 20:11; Maz 146:6

xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan, eti ammanido Godaassi eta hadaraa immidosona.
24PHisddiyaa biittaappe aadhdhidi, PHinifiliyaa yiidosona; 25PHerggen qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, Axaaliyaa wodhdhidosona. 26Hegaappe eti bantta polido oosuwaa gishshau, asai eta hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immido Anxxookiyaa markkabiyan simmidosona.
27Simmidi Anxxookiyaa gakkido wode woosa keettaa asaa shiishshidi, Xoossai banttanaara issippe oottido ubbabaanne, Aihuda gidenna asai ammanana mala, etau penggiyaa dooyidoogaa, asau yootidosona. 28Yaatidi hegan kaalliyaageetuura daro wodiyaa gam77idosona.

Yerusalaame SHiiquwaa

15 1Issi issi asati Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhidi, "Muuse wogaadan, intte qaxxarettennabaa gidikko, attanau danddayekketa" yaagidi ishantta tamaarissuwaa doommidosona. 2PHauloosinne Barnnaabaasi etaara daro ooyettidi palamettin, Anxxookiyan de7iya issi issi hara asati he palamaa gishshau, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Yerusalaame biidi, Yesuusi kiittidoogeetuuranne cimatuura gaittanau qofai qashettiis.
3Woosa keettai ogiyan eta maaddishin, Aihuda gidennaageeti Xoossaakko simmidoogaa yootiiddi, Pinqqeeranne Samaariyaara aadhdhidosona; hegee ishantta ubbaa daro ufaissiis. 4Eti Yerusalaame gakkido wode, woosa keettai, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati eta mokkidosona; mokkin Xoossai banttanan oottidobaa ubbaa odidosona. 5SHin Parisaawetu baggappe ammanida issi issi asati denddi eqqidi, "Intte eta qaxxaranaunne Muuse higgiyaa naagana mala azazanau bessees" yaagidosona.
6Yesuusi kiittidoogeetinne cimati hegaa zorettanau shiiqidosona. 7Keehi haasayidoogaappe guyyiyan, PHeexiroosi denddi eqqidi, eta hagaadan yaagiis; "Ta ishatoo, Aihuda gidennaageeti wonggeliyaa mishiraachchuwaa qaalaa ta doonaappe siyidi ammanana mala, tana Xoossai intte giddoppe beni dooridoogaa intte

---

15:1 Wog 12:3

ereeta. 8Asa wozana eriya Xoossai Geeshsha Ayyaanaa
nuussi immidoogaadan, etassikka immidi tumayiis.
9Eti ammanido gishshau, i eta wozanaa geeshshidi, nu
gidduwaaninne eta gidduwan dummatettaa wottibeenna.
10Hegaa gishshau, nu aawatinne nuuni tookkanau
danddayibeenna qambbaraa kaalliyaageetu morggiyan
wottidi, ha77i intte aissi Xoossaa paacceetii? 11SHin Godaa
Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan eti attidoogaadan,
nuunikka attidoogaa ammanoos" yaagiis.
12Asai ubbai co77u giidi, Barnnaabaasinne PHauloosi
Aihuda gidenna asaa giddon bantta baggaara Xoossai
oottido malaataanne oorattabaa ubbaa yootishin siyees.
13Eti haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi
hagaadan yaagidi zaariis; "Ishatoo, taani giyoogaa siyite.
14Xoossai Aihuda gidennaageetu giddoppe bau haniya
asaa ekkanau Aihuda gidennaageetuyyo koiro waatidi
qoppidaakko Simooni yootiis. 15-18Hananabaa yootiyaageetu
qaalai hagaara giigees; Godai daro wodiyaappe doommidi,
asaa hagaa erissidi, Xoossaa maxaafan hagaadan yaagiis;

'Hagaappe guyyiyan, sa7an de7iya
hara asai ubbainne tabaa gidanau
taani xeesido Aihuda gidenna asai ubbai
Godaa koyana mala, taani simmana.
Taani kolettidi kunddida keettadan
hanida Daawita kawotettaa denttana.
Qolettidaagaakka zaarada keexxana;
taani naa77anttuwaa a essana'

yaagiis.
19"Hegaa gishshau, ta qofa gidikko, Aihuda
gidennaageetuppe Xoossaakko simmiyaageeta nuuni
waissanau koshshenna. 20SHin eti eeqan tunidabaa
meenna mala, shaaramuxenna mala, sulettida mehe
asho meenna malanne suutta uyenna mala, etassi nuuni
dabddaabbiyaa xaafanau koshshees. 21Aissi giikko, Muuse
higgiyaa kase yeletaappe doommidi Sambbatan Sambbatan
Aihuda woosa keettatun nabbabiiddi, a qaalaa katamaa
ubban yootiyaageeti de7oosona" yaagiis.

15:7 Oos 10:1-43 **15:8** Oos 2:4; 10:44
15:20 Kess 34:15-17; Wog 17:10-16; 18:6-23

22 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati
woosa keettaa asa ubbaara issippe bantta giddoppe
amarida asata dooridi, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara
Anxxookiyaa yeddanau qofaa qachchidosona; eti daro
bonchchettida naa77u asata Barssaaba geetettiya
Yihudaanne Sillaasa dooridosona. 23 Dooridi hagaadan
giya dabddaabbiyaa xaafidi, eta bolli kiittidosona;
"Nuuni Yesuusi kiittidoogeetinne cimati intte ishantti,
Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyan de7iya Aihuda
bagga gidenna ishanttussi nu sarotaa kiittoos.
24 "Nuuni azazibeenna asati nu giddoppe biidi, 'Intte
qaxxarettanaunne higgiyaa naaganau bessees' giidi, inttena
waissidoogaanne yiilloyidoogaa siyidi, 25-26 nu Godaa
Yesuus Kiristtoosa sunttaa gishshau, bantta shemppuwaa
olida nuuni siiqiyo Barnnaabaasaaranne PHauloosaara
doorettida asata inttekko kiittanau issi wozanan nu qofaa
qachchida. 27 Hegaa gishshau, nuuni xaafidoogaa eti bantta
huuphen bantta doonan inttessi yootana mala, Yihudaanne
Sillaasa kiittida.
28-29 "Aissi giikko, eeqassi yarshshidobaa mooppite;
suutta uyoppite; sulettida mehe asho mooppite;
shaaramuxoppite. Ha koshshiyaageetuppe attin, hara tooho
inttena toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanai
yohuwaa maayida; ha ubbabaappe intte huuphiyaa
naagikko, intte lo77obaa ootteeta. Simmi saro de7ite"
yaagidosona.
30 Hegaa gishshau, kiitettidaageeti moisettidi,
Anxxookiyaa wodhdhidi, ammaniya asaa
shiishshidi, dabddaabbiyaa asaassi immidosona.
31 Eti he minttettiya dabddaabbiyaa nabbabido
wode, ufaittidosona. 32 Qassi Yihudainne Sillaasi
bantta huuphen hananabaa yootiyaageeta gidiyo
gishshau, ishantta keehi zoridi minttettidosona.
33 Eti Anxxookiyan amarida gallassaa uttidoogaappe
guyyiyan, ishantti sarotettan moissin, banttana
kiittidaageetukko simmidosona. 34 SHin Sillaasee yaani
attanau ba qofaa qachchiis.
35 Qassi PHauloosinne Barnnaabaasi hara daro asatuura
issippe Godaa qaalaa tamaarissiiddinne wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiiddi, Anxxookiyan uttidosona.

PHauloosinne Barnnaabaasi SHaahettidosona

36 Amarida gallassaappe guyyiyan, PHauloosi
Barnnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa yootido katama ubban
nu ishantti waanidi de7iyaakko, guyye simmidi, xomoosi
be7oos” yaagiis. 37 Yaagin Barnnaabaasi Marqqoosa
geetettiya Yohaannisa banttanaara efaanau koyiis. 38 SHin
PHauloosi Marqqoosa banttanaara efaanau koyibeenna;
aissi giikko, i etappe PHinifiliyan shaahettiis; qassi etaara
oosuwau bibeenna. 39 Eta gidduwan pala ooshshai kiyin,
issoi issuwaappe shaahettidosona; Barnnaabaasi Marqqoosa
ekkidi, markkabiyan Qophphiroosa biis. 40 SHin PHauloosi
Sillaasa doorin, ishantti a hadaraa Xoossaa aaro kehatettau
immidoogaappe guyyiyan biis. 41 Yaatidi woosa keettata
minttettiiddi, Sooriyaaranne Kilqqiyaara aadhdhiis.

Ximootiyoosi PHauloosaaranne Sillaaseera Gaittiis

16 1 PHauloosi qassi Daribenne Lisxxira biis; hegan
Ximootiyoosa giyo kaalliyaagee, issi ammaniya
Aihuda maccaasee na7ai de7ees; a aawai Giriike
asa. 2 Lisxxiraaninne Iqooniyoonen de7iya ishantti
Ximootiyoosabaa loittidi markkattidosona. 3 PHauloosi
Ximootiyoosa banaara efaanau koyidi, a aawai Giriike
asa gididoogaa he sohuwan de7iya Aihuda ubbai eriyo
gishshau, a oiqqidi qaxxariis. 4 Eti katamatuura biiddi,
Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageetinne cimati
wottido higgiyaa ammaniyaageeti naagana mala, etassi
yootiiddi aadhdhidosona. 5 Hegaa gishshau, woosa keettati
ammanuwan minnidi, qoodankka gallassappe gallassan
dari dari biidosona.

PHauloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegettiis

6 Isiyan qaalaa yootenna mala, Geeshsha Ayyaanai
eta diggido gishshau, Pirggiyaa biittaaranne Galaatiyaa
biittaara aadhdhidosona. 7 Eti Miisiyaa zawaa gakkido
wode, Biitaaniyaa baanau koyidosona; shin Yesuusa
Ayyaanai eta diggiis. 8 Hegaa gishshau, eti Miisiyaa
mataara aadhdhidi, Xiro7aada wodhdhidosona.

15:38 Oos 13:13

9PHauloosi qammi ajjuutan issi Maqidooniyaa asi bana,
“Maqidooniyaa pinnada nuna maaddarkkii” yaagiiddi
eqqidi woossishin be7iis. 10Ajjuutaa i be7idoogaappe
guyyiyan, nuuni sohuwaara Maqidooniyaa baanau koyida;
aissi giikko, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yaani de7iya
asaassi yootanau, Xoossai nuna xeesidobaa nuuyyo
milatiis.

Lidiyaa Kiristtoosan Ammanaasu

11Hegaa gishshau, Xiro7aadappe denddidi, sitti giidi
markkabiyan Saamootiraaqe biida; wonttetta gallassi
Naaphphule biida. 12Hegaappe Piliphphisiyuusa biida;
Piliphphisiyuusi Maqidooniyaa biittau waanna katama;
qassi Roome asai de7iyo katama; nuuni he kataman
amarida gallassaa uttida.
13Sambbata gallassi, katamaappe gaxan shaafaa doonan
Aihudati Xoossaa woossiyo sohoi de7iyoogaa akeekidi
biida; biidi uttidi hegan shiiqida maccaasaassi qaalaa
yootida.
14Issi Lidiyaa giyoora, Tiyaaxiroona katamaappe yaada
Xoossaa ammaniyaara, zo7o afalaa baizziya maccaasiyaa,
nuuni yootiyoogaa siyausu; PHauloosi yootiyoogaakka
a siyana mala Xoossai i wozanaa dooyiis. 15Lidiyaa ba
so asaara issippe xammaqettidoogaappe guyyiyan nuna,
“Intte tana Godaa tumu ammanausu giidi qoppikko, ta
sooni takkite” gaada woossaasu; minttada shoobbaasu.

Piliphphisiyuusa Kataman PHauloosinne Sillaasi Qashettidosona

16Nuuni Xoossaa woossiyoosaa biishin, iita ayyaanai
i bolli de7idi kaayissiyo issi aille na7iyaa nunaara
gaittaasu; he na7iyaa kaayada daro miishshaa ba godatussi
demmaasu. 17Gaittada PHauloosanne nuna kaallaidda,
“Hageeti inttessi attana ogiyaa yootiyaageeti, Ubbaappe
Bolla Xoossaa ailleta” gaada qaalaa xoqqu oottada
haasayaasu.
18Ubba gallassi hegaadan gausu; shin PHauloosi yiillotidi
guyye simmidi, he iita ayyaanaa, “Neeni ippe kiyana
mala Yesuus Kiristtoosa sunttan nena azazais” yaagiis;
sohuwaarakka iita ayyaanai ippe kiyi aggiis.

19SHin i godati bantta miishshaa demmana ogee
xayidoogaa be7idi, PHauloosanne Sillaasa oiqqidi,
giyaa sohuwan de7iya daannatu sintti goochchidosona.
20Daannatu sintti eta efiidi, “Hageeti Aihuda asa gidiiddi,
nu katamaa asaa daro waissoosona. 21Nuuni Roome biittaa
asa gidiiddi, ekkanaunne oottanau woga gidennabaa
tamaarissoosona” yaagidosona.
22Asai issi baggi gididi, PHauloosa bollinne Sillaasa
bolli denddiis; daannatikka eta maayuwaa qaari ekkidi,
gatiman eta shocana mala azazidosona. 23Eta daro
wadhdhidoogaappe guyyiyan, qasho keettan yeggidosona.
Qasho keettaa naagiyaageekka eta mintti naaganaadan
azazidosona. 24Azazin qasho keettaa naagiyaagee he
azazuwaa ekkidi, PHauloosanne Sillaasa qasho keettaassi
qol77o gelissiis; eta gediyaakka mittaara gatti daraxidi
qachchiis.*

Eta gediyaa mittaara gatti daraxidi qachchiis (Oos 16:24*)*

25SHin
qamma bilahe
gidiyo heeran
PHauloosinne
Sillaasi Xoossaa
woossiiddi,
mazamuriyaa
yettan Xoossaa
galatoosona;
galatishin
qashuwaasai
eti giyoobaa
siyees. 26Qasho
keettaassi
xaphoi qaaxxana
gakkanaassi
akeekennan
biittai daro qaaxxiis; sohuwaarakka penggee ubbai
dooyetti aggin, qashettida asa ubbaa sanssalatai
birshshetti wodhdhiis. 27Qasho keettaa naagiyaagee
xiskkuwaappe beegottiyo wode, qasho keettaa penggee
ubbai dooyettidaageeta be7idi, qashuwaasai kessi ekkidi
biichchidobaa ayyo milatin, bana woranau qoppidi,
bisuwaa ekkiis. 28SHin PHauloosi qaalaa xoqqu oottidi,

“Neeni nena qohoppa; aissi giikko, nuuni ubbaikka hagan
de7oos” yaagiis.
29Qasho keettaa naagiyaagee xomppiyaa woossi
ekkidi, eesuwan qol77o woxxiis; kokkoriiddi PHauloosa
sinttaaninne Sillaasa sinttan gufanniis; 30eta kare kessidi,
“Ta godaatoo, taani attanau ai oottana bessii?” yaagiis.
31PHauloosinne Sillaasi a, “Godaa Yesuus Kiristtoosa
ammana; neeni attana; ne so asaikka” yaagidosona. 32Eti
ayyoonne a son de7iya ubbaassi Godaa qaalaa yootidosona.
33Qammi he saatiyankka qasho keettaa naagiyaagee eta
efiidi eta masunttaa meecciis; sohuwaarakka ba so asaa
ubbaara xammaqetti aggiis. 34PHauloosanne Sillaasa pude
ba soo efiidi, etassi qumaa aattiis; i ba so asaa ubbaara
Xoossaa ammanido gishshau, ufaittiis.
35Wonttin daannati, “He asata birshsha” yaagidi, polise
halaqata akko kiittidosona. 36Kiittin qasho keettaa
naagiyaagee, “Intte birshshettana mala, daannati tau
kiittidosona; simmi ha77i kiyidi sarotettan biite” yaagidi
he kiitaa PHauloosassi yootiis.
37SHin PHauloosi he polise halaqata, “Nuuni Roome
biittaa asa gidishin, eti nuna pirddi bainnan asaa sinttan
wadhdhidi, qasho keettan yeggidosona. Ha77i nuna
geeman kessi yeddiyoonaa? Hanenna; eti bantta huuphen
yiidi, nuna kessona” yaagiis.
38Polise halaqati daannatussi hegaa yootin,
PHauloosinne Sillaasi Roome biittaa asa gididoogaa siyido
wode, yayyidosona. 39Hegaa gishshau, daannati yiidi eta,
“Nuuni inttena naaqqida” giidosona. Qasho keettaappe kare
eta kessidi, katamaappe kiyidi baana mala woossidosona.
40PHauloosinne Sillaasi qasho keettaappe kiyidi, Lidiyaa
soo biidosona; yaani ishanttuura gaittidi, eta minttettidi
hegaappe biidosona.

PHauloosa Do7oi Tasalonqqen Tamaarissiis

17 1PHauloosinne Sillaasi, Amppipholiisaaranne
Apholooniyaara aadhdhidi, Tasalonqqe yiidosona;
Tasalonqqen Aihuda woosa keettai de7ees. 2PHauloosi
ba meeziyaadankka yaa geliis; hegan heezzu Sambbata
gallassatun Xoossaa maxaafatuppe asaara haasayiis;
3Kiristtoosi waayiyaa ekkanaunne haiquwaappe

denddanau bessiyoogaa etassi birshshidi yootiiddinne tuma gididoogaakka eta erissiiddi, “Yesuusi ha taani intteyyo odiyoogee Kiristtoosa” yaagees. 4Etappe issooti issooti yohoi tuma gididoogaa akeekidi, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona; hegaadankka, Xoossaassi goinniya daro Giriiketinne daro bonchchettida maccaasati, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona.

5SHin Aihudati qanaatidi, issi issi oosoi bainna iita asata qocaappe shiishshidosona; shiishshidi katamaa asaa wocamissidosona; PHauloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyidi, Yaasoona keettaa menttidosona. 6PHauloosinne Sillaasi etassi beettennan ixxin, Yaasoonanne issi issi ishantta katamaa halaqatukko goochchidi, “Hageeti biitta ubbaa metoyidaageeti, hagaakka yiidosona. 7Yin Yaasooni eta ba sooni wottiis; hageeti ubbai, ‘Yesuusa giyo hara kawoi de7ees’ giidi Qeesaara azazuwaa menttoosona” yaagidi, qaalaa xoqqissidi haasayidosona.

8SHiiqida asainne katamaa halaqati hegaa siyidi metootidosona. 9Halaqati Yaasoonanne harata waasiyan birshshidosona.

PHauloosa Do7oi Beeriyan Tamaarissiis

10Ammaniyaageeti PHauloosanne Sillaasa sa7ai qammiyoogan sohuwaara Beeriyaa yeddidosona. Beeriyaa gakkidi, Aihuda woosa keettaa gelidosona. 11Beeriyaa asati Tasalonqqen de7iya asatuppekka aadhdhiya akeekanchcha gidido gishshau, “PHauloosi giidoogee tumakkonne” yaagidi, ubba gallassi Xoossaa maxaafata tamaariiddi, qaalaa kumetta laamotan ekkidosona. 12Hegaa gishshau, etappe daroti, Giriiketuppe bonchchettida daro maccaasatinne daro attumaasati ammanidosona.

13SHin Tasalonqqen de7iya Aihudati PHauloosi Xoossaa qaalaa Beeriyankka yootidoogaa siyido wode, Beeriyaa yiidi, asaa aara ooshshidosona. 14Hegaappe guyyiyan, ishantti sohuwaarakka PHauloosa abbaa mati yeddi aggidosona; shin Sillaasinne Ximootiyoosi Beeriyan attidosona. 15PHauloosa moissida asati Ateena gattidosona; he asati Sillaasinne Ximootiyoosi banttau

danddayettidoogaadan, eesuwan baakko yaana mala,
PHauloosi kiittido kiitaa ekkidi, Beeriyaa simmidosona.

PHauloosi Ateeni Biis

16 PHauloosi Ateenan Sillaasanne Ximootiyoosa naagiiddi,
kataman eeqai kumidaagaa be7idi yiillotiis. 17 Hegaa
gishshau, Aihuda woosa keettan Aihudatuuranne Xoossaassi
goinniya Aihuda gidenna asatuura palamettees; qassi ubba
gallassi giyan banaara gaittiya asaarakka palamettees.
18 Qassi Eppiqoroosappenne Isxxo7ikiyaappe yiida issi issi
eranchchati PHauloosaara palamettidosona; etappe issoi
issoi, “Ha toofiinai ai haasayanau koyii?” yaagidosona.

Harati PHauloosi Yesuusabaanne haiquwaappe i
denddidoogaa banttassi yootiyo gishshau, “Ooratta
xoossatubaa odiyaabaa milatees” yaagidosona.

19-20 PHauloosa oiqqidi, “Ha neeni tamaarissiyo ooratta
yohoi aibakkonne nuna erissarkkii? Aissi giikko, neeni
nuuyyo oorattabaa yootaasa; simmi hagee aibakko nuuni
eranau koyoos” yaagidi PHauloosa Ariyosppaagoosa
giyoosaa efiidosona. 21 Ateena asai ubbainne hegan de7iya
imattati oorattabaa haasayiiddinne siyiiddi pe7iyoogaappe
attin, haraban pe7okkona.

22 PHauloosi Ariyosppaagoosa sinttan eqqidi, hagaadan
yaagiis; “Ateena asatoo, Xoossatussi ubbaban intte
daro yayyiyoogaa taani be7ais. 23 Aissi giikko, taani
intte goinniyoogaa xeellaidda aadhdhishin, ‘Erettenna
Xoossaassi’ geetettidi xaafettida yarshshuwaa sohuwaa
qassi demmaas; hegaa gishshau, ha intte erennan
goinniyoogaa taani inttessi yootais.

24 “Sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa medhdhida Xoossai
saluwaanne sa7aa Godai, asi keexxido Beeta Maqidasiyan
de7enna. 25 Aibakko paccido asadan, asa kushe i xeellenna;
aissi giikko, i ba huuphen de7uwaa shemppuwaanne
ubbabaa asa ubbaassi immees. 26 Xoossai asa zare ubbaa
issi uraappe medhdhidi, biitta ubban wottiis; i ba huuphen
eti de7ana wodiyaanne sohuwaa kase zawayiis.

27 “I hegaa oottidoogee eti oiqqi oiqqi xeellidi, bana
koyiiddi, geelladan demmanddonaashsha giyoogaana;

17:24-25 1Kaw 8:27; Isiy 42:5; Oos 7:48

gidikkonne, Xoossai nuuppe ooyyoonne haaho gidenna.
28 Aissi giikko, intteppe issi issi eranchchati, ‘Nuuni
a naata’ giidoogaadan, nuuni aani paxa de7oosinne
de7idi qaaxettoos. 29 Simmi nuuni Xoossaa naata gidido
gishshau, Xoossai asa cinccatettaaninne qofan worqqappe
woi birappe woi shuchchappe oosettidabaa milatees
yaagidi, qoppanau bessenna. 30 Hegaa gishshau, Xoossai
asai eribeenna wodiyaa aattiis; shin ha77i ubbasan asai
ubbai nagaraappe simmana mala azazees. 31 Aissi giikko,
Xoossai gallassaa keeri wottiis; he gallassan ba doorido
uran sa7an de7iya asa ubbaa bolli xillo pirddaa i pirddana;
asa ubbaassi haiquwaappe a denttidoogan hegaa tumayiis”
yaagiis.

32 Etappe issi issi asati haiquwaappe dendduwaabaa
PHauloosappe siyidi, a bolli qilliiccidosona; shin harati
a, “Nuuni hagaa neeppe gujjidi siyana koyoos” giidosona.
33 Hegaa gishshau, PHauloosi eta giddoppe kiyiis. 34 SHin
issi issi attumaasati PHauloosaara gaittidi ammanidosona;
eta gidduwan Ariyosppaagoosan de7iya pirdda
keettaa daannai Diyoonaasiyoosi, Damaariiso giyo issi
maccaasiyaanne harati de7oosona.

PHauloosi Qoronttoosa Biis

18 1 Hegaappe guyyiyan, PHauloosi Ateenappe kiyidi,
Qoronttoosa biis. 2 Hegan Aqiila giyo issi Aihuda asa
demmiis; Aqiili PHanxxoosan yelettiis; Aihuda asai ubbai
Roomeppe kiyana mala, Qalaudeyoosi azazido gishshau,
amarida wodiyaappe kase, i ba machchee PHirisqqiliira
Xaaliyaappe yiis; yin PHauloosi etaara gaittanau biis.
3 A oosoinne eta oosoi issi mala dunkkaane siho gidiyo
gishshau, etaara uttidi, issippe oottiis. 4 PHauloosi
Sambbata ubban Aihudatanne Giriiketa ammanttanau
Aihuda woosa keettan palamettees.

5 Sillaasinne Ximootiyoosi Maqidooniyaappe yiido
wode, PHauloosi Aihudatussi Yesuusi ba huuphen
Kiristtoosa gididoogau qaalaa yootuwaa toliis. 6 SHin eti
PHauloosa haasayaa phalqqiininne a cayin, PHauloosi ba
maayuwaappe buhiyaa qoqqofiiddi, “Intte palai inttena
oiqqo; taani hegan gelikke; hagaappe hini baggan taani
Aihuda gidenna asaakko bais” yaagiis.

7Hegaappe kiyidi, Xoossaassi goinniya Yosxxoosa
giyo bitaniyaa soo biis; Yosxxoosa keettai Aihuda woosa
keettaa lanqqiyan de7ees. 8Aihuda woosa keettaa halaqai
Qarisphphoosi ba so asaa ubbaara Godaa ammaniis;
Qoronttoosa asatuppekka daroti Xoossaa qaalaa siyido
wode, ammanidi xammaqettidosona.
9-10Godai issi qammi ajjuutan PHauloosa, "Yayyoppa;
yoota; co77u gooppa. Taani nenaara de7iyo gishshau, nena
qohanau iitaban yeggana asi ooninne baawa; aissi giikko,
taassi ha kataman daro asai de7ees" yaagiis. 11Yaagin
PHauloosi Xoossaa qaalaa asaa tamaarissiiddi, issi
laittanne usuppun agina etaara uttiis.
12Gaaliyoosi Akaayiyaa biittaa haariyo wode, Aihudati
issippe PHauloosa bolli denddidi, pirdda keettaa a
efiidosona. 13Efiidi, "Ha bitanee higgiyaa ixxidi, asai
Xoossaassi goinnana mala labees" yaagidosona.
14PHauloosi haasayana hanishin, Gaaliyoosi Aihudata,
"Aihudatoo, hegee bala ooso woi iita naaqo gidiyaakko,
taani inttebaa danddayada siyanau bessees. 15SHin qaalassi
sunttassinne intte huuphe higgiyaassi intte palamettikko,
intte huuphen erite; hagaa taani pirddikke" yaagiis.
16Yaagidi pirdda keettaappe kare eta kessiis. 17Hegaappe
guyyiyan, Giriike asai ubbai Aihuda woosa keettaa halaqaa
Sostteniisa oiqqidi, pirdda keettaa sinttan wadhdhidosona;
shin Gaaliyoosa hegee ainne metibeenna.

PHauloosi Anxxookiyaa Biis

18PHauloosi daro gallassaa Qoronttoosan uttidoogaappe
guyyiyan, ishantta sarotidi, PHirisqqiliiranne Aqiilaara
markkabiyan Sooriyaa biis; baassi shiiqo gatoi de7iyo
gishshau, Kinkkiriyaa kataman ba huuphiyaa meedettiis.
19Eti Efisoona gakkido wode, PHauloosi PHirisqqilonne
Aqiila yaani yeggiis; shin baayyo Aihuda woosa keettaa
gelidi, Aihudatuura palamettiis. 20Eti banttanaara daro
wodiyaa uttanau PHauloosa woossin i ixxiis. 21SHin etappe
shaahettiiddi, "Taani yiya baala gallassaa Yerusalaamen
bonchchanau bessees; shin Xoossai giikko, naa77anttuwaa
inttekko simmana" yaagidi Efisoonappe markkabiyan biis.

18:18 Qod 6:18

22 Qiisaariyaa gakkido wode Yerusalaame biidi, woosa
keettaa asaa sarotidoogaappe guyyiyan, Anxxookiyaa
wodhdhiis.
23 Yaani amarida wodiyaa gam77idi biis; kaalliyaageeta
ubbaa minttettiiddi, Galaatiyaaranne Pirggiyaara
aadhdhiis.

Aphiloosi Efisoonanne Qoronttoosa Biis

24 Iskkinddiriyan yelettida Aihuda asa issi Aphiloosa giyo
yoho eranchchai Efisoona biis; Xoossaa maxaafata i daro
eriya asa. 25 Godaa ogiyaakka tamaarida asa; Yohaannisa
xinqqatiyaa xalaalaa eridi, ayyaanan mishettiiddi,
Yesuusabaa sitti oottidi haasayeesinne tamaarissees.
26 Yaatidi Aihuda woosa keettan yayyennan haasayaa
doommiis. PHirisqqilanne Aqiili i yootiyoogaa siyido wode,
banttanaara soo a efiidi, Xoossaa ogiyaa kaseppe sittayidi,
ayyo geeshshidi yootidosona.
27 Aphiloosi Akaayiyaa pinnana koyin, ishantti a
minttettidi, Akaayiyan de7iya kaalliyaageeti a mokkana
mala, etassi dabddaabbiyaa xaafidosona; i yaa gakkidi,
Xoossaa aaro kehatettan ammaniyaageeta daro maaddiis.
28 Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogaa
Aihudatussi Xoossaa maxaafatuppe qonccissidi, deriyaa
sinttan minttidi yootees.

PHauloosi Efisoona Biis

19 1 Aphiloosi Qoronttoosan de7ishin, PHauloosi qommo
baggaara aadhdhidi, Efisoona yiis; yiidi issi issi
kaalliyaageeta demmiis. 2 Eta, “Intte ammanido wode
Geeshsha Ayyaanaa ekkidetii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin eti, “CHii, ekkibookko; harai atto, Geeshsha
Ayyaani de7iyoobaakka siyibookko” yaagidosona.
3 PHauloosi eta, “Yaatin, aibin xammaqettidetii?” yaagiis.
Eti, “Nuuni Yohaannisa xinqqatiyan xammaqettida”
yaagidi zaaridosona.
4 PHauloosi, “Yohaannisi baappe guyyiyan yiya Yesuus
Kiristtoosan asai ammanana mala, asaassi yootiiddi,
nagaraappe simmiyo xinqqatiyan xammaqiis” yaagiis.

19:4 Mat 3:11; Marq 1:4, 7-8; Luq 3:4, 16; Yoh 1:26-27

5Eti hegaa siyido wode, Godaa Yesuus Kiristtoosa
sunttan xammaqettidosona. 6PHauloosi ba kushiyaa eta
bolli wottido wode Geeshsha Ayyaanai eta bolli wodhdhin,
dumma dumma qaalan haasayidosona; qassi hananabaakka
yootidosona. 7Hegan ubbaara tammanne naa77u asata
gidiyaageeti de7oosona.
8PHauloosi Aihuda woosa keettaa gelidi, Xoossaa
kawotettaabaa palamettiiddinne akeekissiiddi, asaara
heezzu agina gidiyaagaa keenaa yayyennan haasayees.
9SHin etappe issoi issoi makkalidi, daro asaa sinttan
Godaa ogiyaa cayiiddi ammanennan ixxin, PHauloosi
etappe shaahettidi, ba kaalliyaageeta banaara efiis;
Xiraanoosa giyo tamaare keettan ubba gallassi palamettees.
10PHauloosi naa77u laitta gakkanaassi qaalaa yootiis;
hegaa gishshau, Isiyan de7iya asai ubbai, Aihudatikka
Aihuda gidennaageetikka Godaa qaalaa siyidosona.

Xoossai PHauloosa Kushiyan Bessido Oorattabaa

11Xoossai PHauloosa baggaara ooratta malaataa
oottiis. 12Hegaa gishshau, asai a bollai bochchido
maarabiyaa woi maayuwaa hargganchchatussi efees; efin
hargganchchatikka paxoosona; iita ayyaanatikka etappe
kiyoosona.
13Iita ayyaanata kessiiddi yuuyiya Aihudatuppe
issoi issoi, “PHauloosi qaalaa yootiyo Yesuusa sunttan
nuuni inttena kiyite giidi azazoos” yaagi yaagidi, iita
ayyaanati de7iyo asatu bollan Godaa Yesuusa sunttaa
xeesi be7idosona. 14Qeese halaqaa Asqqeewa giyo issi
Aihudaassi hegaa oottida laappun naati de7oosona.
15Iita ayyaanai etassi zaaridi, “Taani Yesuusa erais;
PHauloosakka erais. SHin intte oonee?” yaagiis.
16Iita ayyaanai de7iyo bitanee eta bolli guppi wodhdhin,
eti masunxxidi, he keettaappe kallo baqatana gakkanaas,
wolqqaamidi xooniis. 17Efisoonan de7iya Aihudatinne
Aihuda gidennaageeti ubbai hegaa siyidosona; siyidi
ubbaikka daro yayyidosona; Godaa Yesuusa sunttaikka
daro bonchchettiis. 18Ammaniyaageetuppe daro asati
bantta oottidobaa paaxiiddinne qoncciyan yootiiddi
yoosona. 19Bitiyaageetuppe daroti bantta maxaafata
shiishshidi, asaa ubbaa sinttan xuuggidosona; he

maxaafatu waagaa qoodiyo wode, ishatamu sha7u bira gidiis. 20Hegaa mala wolqqaama ogiyan Xoossaa qaalai dicceesinne aakkees.

Efisoona Kataman Wocamai Denddiis

21Hegee polettidoogaappe guyyiyan PHauloosi, “Taani Yerusalaame baada Roomekka qassi be7anau bessees” yaagidi, Maqidooniyaaranne Akaayiyaara aadhdhidi, Yerusalaame baanau qofaa qachchiis. 22Qassi bana maaddiyaageetuppe naa77ata Ximootiyoosanne Erasxxoosa Maqidooniyaa kiittidi, bau Isiyan amarida wodiyaa takkiis.

23Godaa ogiyaa gishshau, he wode daro wocamai kiyiis. 24Aissi giikko, biraa tigiya Dimexiroosa giyo issi bitanee Arxxemiisi Beeta Maqidasiyaa misiliyaa biraappe tigi tigidi, oosanchchatussi daro woriyaa demmees. 25Hegeetanne etaagaa mala oosuwaa oottiyaageeta issippe shiishshidi, hagaadan yaagiis; “Asau, nu duretettai ha oosuwaana gidiyoogaa intte ereeta. 26Hegee PHauloosi, ‘Asa kushee oottidoogeeti xoossata gidokkona’ yaagidi, Efisoona xalaalan gidennan amarida biittatuppe attin, Isiyan ubban daro asaassi odi maizzidoogaanne balettidoogaa intte be7idetanne siyideta. 27Palabai, nu oosoi karettanaagaa xalaala gidenna; shin Isiyan de7iya ubbatinne sa7a ubban de7iyaageeti goinniyo gita xoossee Arxxemiisi Beeta Maqidasee bonchchettennan attanaagaanne, i gitatettaikka kunddanaagaa” yaagiis.

28Asai hegaa siyido wode hanqquwaa xuuqqidi, “Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis. 29Katama ubban wocamai denddiis; PHauloosaara hemettiya Maqidooniyaa asata Gaayoosanne Arisxxirokoosa banttanaara oiqqi ekkidi, issippe kaassaa sohuwaa woxxidosona. 30PHauloosikka asai shiiqidosaa gelana koyiis. SHin kaalliyaageeti a diggidosona. 31Isiyaa biittaa halaqatuppe PHauloosa lagge gidiya issoi issoi PHauloosau kiittidi, kaassaa sohuwan qoncciyaa kiyidi i beettenna mala, a woossidosona.

32SHiiquwan wocamai denddin, dariya bagga asai harai atto aissi shiiqidaakkonne erenna gishshau, issoi issibau wocamiyo wode, hinkkoi harabau wocamees. 33Aihudati Iskkinddira aatti bessin, issi issi asai i haasayana mala,

asaa giddoppe sinttau a aattiis; aattin asai co77u gaana
mala, i ba kushiyan malaati bessidi, asaassi mootettanau
koyiis. 34SHin Iskkinddiri Aihuda asa gididoogaa asai erido
wode, naa77u saate gidiyaagaa keenaa ubbai issi qaalan,
“Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis.
35Katamaa xaafee asaa co77u oottidi, hagaadan yaagiis;
“Efisoona asau, Efisoona katamai gita Arxxemiisissinne
saluwaappe wodhdhida eeqa shuchchaassi eeqa keettaa
naagiyaagaa gididoogaa erenna asi oonee? 36Hagaa
kashi giya asi bainnaashin, intte woppu gaanaunne
dirbbennan agganau bessees. 37Aissi giikko, hageeti
Beeta Maqidasiyaa miishshaa wuuqqibeennaageeta nu
xoossatakka cayibeennaageeta ehiideta. 38Hegaa gishshau,
Dimexiroosinne aara de7iya oosanchchati asa mootanau
koyikko, pirdda keettai dooya de7ees; qassi deriyaa
haariyaageetikka de7oosona; eti bantta giddon mootettona.
39SHin intte hara yoho koyikko, higgiyaa yaa7an yohuwaa
qachchana. 40Aissi giikko, hachchi hanidabaa shabbiretta
giidi, Roome biittaa asati nuna mootana; ha shiiquwaukka
gaasoi bainna gishshau, nuuni gaaso odanau danddayokko”
41yaagidi yaa7aa denttiis.

PHauloosi Maqidooniyaanne Giriike Biis

20 1Wocamai irxxidoogaappe guyyiyan, PHauloosi
kaalliyaageeta ehiissidi zoriis; eta, “Saro de7ite”
giidi, Maqidooniyaa baanau kiyiis. 2He biittaara
aadhdhiiddi, qaalaa yootidi, asaa daro minttettidoogaappe
guyyiyan, Giriike biittaa yiis. 3I hegan heezzu agina
uttidi, markkabiyan Sooriyaa baanau qoppishin, Aihudati
bana woranau koyiyoogaa be7idi, Maqidooniyaara guyye
simmanau ba qofaa qachchiis.
4PHauloosa moissidaageeti, Beeriyaappe PHarihaasa
na7aa Sosiiphaaxiroosa, Tasalonqqeppe Arisxxirokoosanne
Sikonddisa, Daribeppe Gaayoosanne Isiyaappe
Tikiqoosanne Xirofiimoosa, qassi Ximootiyoosa. 5Hegeeti
sinttau biidi, nuna Xiro7aadan naagoosona. 6Nuuni
Oittaa Baalaa gallassaa bonchchidoogaappe guyyiyan,
Piliphphisiyuusappe markkabiyan denddidi, ichchashu
gallassan Xiro7aadan eta gakkidi, yaani laappun gallassaa
uttida.

PHauloosi Wurssetta Xomoosuwaa Xiro7aada Xomoosiis

7Nuuni Woggaa gallassi oittaa menttanau shiiqidaashin,
PHauloosi wonttin baanau qoppido gishshau, etassi
qaalaa yootiiddi, qammi bilahe gakkanaassi yohuwaa
adussiis. 8Nuuni shiiqi uttido pooqiyan daro xomppee
de7ees. 9Euxikoosa giyo issi wodallai maskkootiyaa bolli
uttidi, keehi xiskkiis; PHauloosi haasayaa adussido wode,
Euxikoosi xiskkuwan kairidaagee heezzantto pooqiyaappe
sa7an kunddidi haiqqidaagaa asai denttiis. 10SHin
PHauloosi wodhdhidi, a bolli gufanniis; a qoommidi, “A
shemppoi kiyibeenna gishshau hirggoppite” yaagiis.
11Yaagidi pude pooqiyaa kiyidi, oittaa menttidi miis; sa7ai
wonttana gakkanaas, daro wodiyaa haasayidoogaappe
guyyiyan biis. 12Wodallai paxin, soo efiidi, daro
ufaittidosona.

PHauloosi Xiro7aadappe Miliixe Biis

13SHin PHauloosi bana yaappe nuuni mokkana mala,
nuussi yootido gishshau, kasetidi markkabiyaakko biidi,
Asoosa baanau denddida; aissi giikko, tohuwan baanau
i qoppido gishshau nuna hegaadan azaziis. 14I nunaara
Asoosan gaittin, markkabiyan a ekkidi Mixiliine yiida.
15Wonttetta gallassi yaappe markkabiyan denddidi, Kiiyo
sintti gakkida; qassi wonttetta gallassi Saamoosa pinnida;
Tirogiliyoomen aqidi, wonttin Miliixe yiida. 16Aissi giikko,
PHauloosi Isiyan daro gam77ennan Efisoona lanqqiyaara
aadhdhanau ba qofaa qachchiis; bau danddayettikko,
PHenxxaqosxxe giyo gallassi Yerusalaame gakkanau
eesotees.

PHauloosi Efisoona Cimatuyyo Moisettiyo Haasayaa Haasayiis

17PHauloosi Miliixeppe Efisoona kiittidi, woosa keettaa
cimata xeegissiis. 18-19Woosa keettaa cimati PHauloosakko
yin, eta i hagaadan yaagiis; “Taani Isiyaa gelido koiro
gallassaappe doommin, kaushsha ubbaaranne daro
afuttaara Godaassi oottaidda, Aihudatu yaa7aappe tana
gakkida paace wode ubban inttenaara waanada de7idaakko
intte ereeta. 20-21Nagaraappe Xoossaakko simmiyoogaanne

nu Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniyoogaa
Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi markkattaidda,
yaa7ankka intte keettan keettankka inttessi yootada
tamaarissidoogaappe attin, inttena go77iyaabaappe
issibaanne pacissabeikke.
22 "Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi
azazettada, Yerusalaame bais; yaani tau aibi
kiyanaakkonne erikke. 23 Geeshsha Ayyaanai qashoinne
waayee tana naagiyoogaa katama ubban tau yootees.
24 SHin ta wottaa polanaunne Godaa Yesuus Kiristtoosappe
taani ekkido oosuwaa Xoossaa aaro kehatettaa
wonggeliyaa mishiraachchuwaa markkattiyoogaa polanau,
ta shemppuwaa pattennabaadan qoodais.
25 "Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawotettaabaa
yootaidda, intte ubbaa giddon yuuyaas; simmi hagaappe
sinttan intteppe ooninne tana be7ennaagaa erais. 26 Hegaa
gishshau, intteppe issi urai bayikkokka taani hegan
gelennaagaa hachchi intteyyo geeshshada yootais. 27 Aissi
giikko, Xoossai oottanau qoppidobaa ubbaa intteyyo ainne
ashshennan yootaas.
28 "Yesuusi ba suuttan wozido Xoossaa woosa keettaa
naagite; qassi Geeshsha Ayyaanai inttena halaqa
oottidi sunttido wude ubbaakka intte huuphiyaakka
naagite. 29-30 Taani biidoogaappe guyyiyan, wudiyaassi
qarettenna iita wanggireelloti intte giddo gelanaagaanne,
kaalliyaageetakka bantta geeduwaa kaalettanau
wordduwaa haasayiya asati intte giddoppe denddanaagaa
erais. 31 Hegaa gishshau, taani heezzu laittaa qamminne
gallassi afuttan inttena huuphiyan huuphiyan
minttettiyoogaa aggabeennaagaa qoppidi genccite.
32 "Ha77ikka inttena minttanaunne geeshsha asa ubbaa
giddon laatissanau danddayiya Xoossaassinne a aaro
kehatettaa qaalaassi inttena hadaraa immais.
33 "Taani ooppenne bira woi worqqa woi afala
amottabeikke; 34 taani ha ta kushiyan tananne tanaara
issippe de7iyaageeta koshshidabaa oottidoogaa intte intte
huuphen ereeta. 35 Intte hagaadan daafuridi oottiiddi,
daafuranchchata maaddanaassinne Godaa Yesuusi ba

20:24 2Xim 4:7

huuphen, ‘Ekkiyaagaappe immiyaagee anjjettidaagaa’ giidoogaadan, a qaalaa intte haasayanau bessiyoogaa taani ubban inttena bessaas” yaagiis.

36 PHauloosi hegaa haasayi wurssidi, eta ubbaara issippe gulbbatidi, Xoossaa woossiis. 37 Eti ubbaikka PHauloosa qoommidi, yeekkiiddi yeridosona. 38 Ubbaappe i, “Tana naa77anttuwaa mulekka be7ekketa” yaagido qaalai eta daro qarettiis; qarettin markkabiyaa gakkanaassi a moissidosona.

PHauloosi Yerusalaame Biis

21 1 Nuuni Efisoona cimatuppe shaahettidi, sitti giidi Qoose yiida; wonttetta gallassi Rooda gakkida; hegaappe PHaaxira biida. 2 Biidi Pinqqe pinniya markkabiyaa demmidi, aani gelidi baanau denddida. 3 Nuuni Qophphiroosappe be7anau danddayiyoosaa yiidi, arshsho xeelliyo wode Qophphiroosa haddirssa baggi yeggidi, Sooriyaa biida; biidi Xiiroosa gakkida; aissi giikko, markkabee ba caanaa Xiiroosan wottees. 4 Yaani kaalliyaageeta demmidi, etaara laappun gallassaa uttida; PHauloosi Yerusalaame beenna mala, eti au Ayyaanan yootidosona. 5 Nuuni etaara uttiyo wodee wurin, kiyidi biida; eti ubbati bantta maccaasatuuranne bantta naatuura issippe katamaappe gaxi kessana gakkanaas, nuna moissidosona; moissin nuuni abbaa doonan gulbbatidi, Xoossaa woossida. 6 Hegaappe guyyiyan, issoi issuwaa sarotidi, markkabiyan gelida; etinne bantta soo simmidosona.

7 Nuuni abbaa ogiyaa wurssidi, Xiiroosappe PHexelemaise gakkida; ishantta sarotiiddi, eta matan issi gallassaa pe7ida. 8 Wonttetta gallassi kiyidi, Qiisaariyaa biida; wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiya Piliphphoosa soo gakkidi, a matan uttida; Yerusalaamen doorettida laappunatuppe i issuwaa. 9 Piliphphoosassi hananabaa yootiya oiddu geela7o naati de7oosona.

10 Nuuni unddenna gallassaa uttidaashin, hananabaa yootiya issi Agaaboosa giyo bitanee Yihudaappe Qiisaariyaa yiis. 11 Nuukko yiidi, PHauloosa qabattuwaa ekkinnee ba

---

21:8 Oos 6:5; 8:5 **21:10** Oos 11:28

kushiyaanne ba tohuwaa qachchidi, “Geeshsha Ayyaanai giyoogee hagaa; ha qabattuwaa godaa Yerusalaamen Aihudati hagaadan qachchidi, Aihuda gidenna asatussi aattidi immana” yaagiis.

12 Nuuni hegaa siyido wode, nuuninne yaani de7iya asati PHauloosi Yerusalaame beenna mala woossida. 13 SHin PHauloosi zaaridi, “Intte yeekkiiddinne ta wozanaa qaretissiiddi waaneetii? Taani Godaa Yesuusa sunttaa gishshau qashettanaagaa xalaala gidennan, harai atto Yerusalaamen haiqqanaukka giiga uttaas” yaagiis.

14 Zoriyaa i ekkennan ixxin, “Godai giidoogee hano” yaagidi co77u giida.

15 Yaani amarida wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan, giigettidi Yerusalaame baanau kiyida. 16 Qiisaariyan de7iya kaalliyaageetuppe amaridaageeti qassi nunaara biidosona; eti nuuni aqanasaa Minaasoona giyo Qophphiroosa bitaniyaa soo nuna efiidosona; Minaasooni daro wodiyaappe doommidi kaalliyaagaa.

PHauloosi Yerusalaamen Yaaqooba Xomoosiis

17 Nuuni Yerusalaame gakkido wode, ishantti nuna ufaissan mokkidosona. 18 Wonttetta gallassi, PHauloosinne nuuni Yaaqoobaara gaittanau biida. Woosa keettaa cimati ubbatikka de7oosona. 19 PHauloosi eta sarotidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidenna asaa giddon ba baggaara Xoossai oottidobaa etassi wurssidi yootiis.

20 Eti hegaa siyido wode Xoossaa galatidi, PHauloosa hagaadan yaagidosona; “Nu ishau, Aihudatu giddon Xoossaa ammanidaageetuppe aappun sha7ai de7iyaakko be7aasa; eti ubbaikka higgiyaa mintti naagoosona.
21 Yerusalaame Aihudati, Aihuda gidennaageetu biittan de7iya Aihuda ubbati bantta naata qaxxarenna mala, woi Aihudatu meeziyaa kaallenna mala, Muuse higgiyaakka moorana mala neeni tamaarissiyoogaa siyidosona.
22 Yaatin, aibi kehee? Neeni yiidoogaa daroti siyiyo gishshau, shiiqennan aggokkona.

23 “Hegaa gishshau, hagaa nuuni neessi yootiyoogaa ootta; shiiqoi de7iyo oiddu asati nu matan de7oosona.
24 Eta ekkada etaara geeya; qassi eti bantta huuphiyaa meedettana mala, etassi miishsha imma; eti ubbai nebaa

siyidoogee tuma gidennaagaanne neeni ne huuphenkka qassi higgiyaa naagaidda maaran de7iyoogaa erana.
25 "SHin ammanida Aihuda gidenna asata gidikko,
eti eeqassi yarshshidobaa meenna malanne suutta
uyenna mala, sulettida mehe asho meenna malanne
shaaramuxenna mala, nuuni yohuwaa qachchidi, etau
dabddaabbiyaa xaafida" yaagidosona.
26 Hegaappe guyyiyan, PHauloosi wonttetta gallassi
asata ekkidi, etaara geeyiis; i bantta geeshshaa ai gallassi
poliyaakko erissanaunne qassi yarshshuwaa huuphiyan
huuphiyan aude immanaakko erissanau Beeta Maqidasiyaa
geliis.

PHauloosi Beeta Maqidasiyan Oiqettiis

27-28 Laappun gallassai wurana hanishin, Isiyaappe yiida
Aihudati Beeta Maqidasiyan PHauloosa be7idi, asa ubbaa
hanqqetissidi, "Israa7eela asau, nuna maaddite; Israa7eela
asaa, Muuse higgiyaanne ha Beeta Maqidasiyaa ixxidi,
ubbasan asa ubbaa tamaarissiyaagee ha bitaniyaa; gujjidi
qassi Giriiketakka Beeta Maqidasiyaa gelissidi, ha geeshsha
sohuwaa tunissiis" yaagidi wocamiiddi, PHauloosa
oiqqidosona. 29 Eti kase Efisoonan de7iya Xirofiimoosa
PHauloosaara kataman be7ido gishshau, Beeta Maqidasiyaa
PHauloosi a gelissidobaa etayyo milatiis.
30 Katama ubbai shabbirettiis; asai ubbai shiiqidi
PHauloosa oiqqidi, Beeta Maqidasiyaappe kare goochchiis;
sohuwaarakka Beeta Maqidasiyaa penggeti gorddetti
aggidosona. 31 Asai PHauloosa worana hanishin,
"Yerusalaame katamai mulekka shabbirettiichchiis"
giyo odoi shaalaqaakko gakkiis. 32 Gakkin shaalaqai
wotaaddaratanne mato halaqata issippe ekkidi, woxxiiddi
asaa bolli kiyi wodhdhiis; asai shaalaqaanne wotaaddarata
be7ido wode, PHauloosa wadhdhiyoogaa aggi bayiis.
33 He wode, shaalaqai shiiqidi, PHauloosa oiqqidi,
naa77u sanssalatan qashettana mala azazidi, i
oonakkonne qassi ai oottidaakkonne asaa oichchiis.
34 Asaappe baggai issibaa wocamiyo wode, baggai
harabaa wocamees; wocamai darido gishshau,

21:23-24 Qod 6:13-21 **21:25** Oos 15:29 **21:29** Oos 20:4

shaalaqaassi tumaa eranau danddayettennan ixxin,
wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana
mala, eta azaziis. 35Yedhdhidi kiyiyoosaa PHauloosi
gakkido wode, asaa sugettaa gishshau, wotaaddarati
a tookkidosona. 36Aissi giikko, daro asai, “A wora!”
yaagiiddinne wocamiiddi kaallees.

PHauloosi Mootuwaassi Zaaruwaa Haasayiis

37Wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana
hanishin PHauloosi shaalaqaa, “Taani neessi issibaa odoo?”
yaagiis.

Yaagin shaalaqai PHauloosa, “Neeni Giriike qaalaa erai?
38Neeni hagaappe kase wode, ooshshaa kessada shemppo
woridaageetuppe oiddu sha7u asata bazzo kaalettida
Gibxxe bitaniyaa gidikkii?” yaagiis.

39SHin PHauloosi, “Taani Aihuda asa; qassi Kilqqiyan
de7iya Xarsseesen yelettida waanna kataman de7iya asa.
Hayyanaa tana asaassi haasayissarkkii?” yaagiis.

40SHaalaqai a, “Haasaya” yaagin, PHauloosi yedhdhidi
kiyiyoosan eqqidi, asai co77u gaana mala, ba kushiyan
asaakko malaatiis. Asai co77u gin, Ibraisxxe qaalan
haasayiiddi, hagaadan yaagiis.

22 1“Ta ishatoo, ta aawatoo, taani ha77i inttessi
yootiyo yohuwaa siyite” yaagiis. 2PHauloosi etassi
Ibraisxxe qaalan haasayiyoogaa siyidi, kaseppe keehi co77u
giidosona. Gin i hagaadan yaagiis.

3“Taani Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettada, ha
kataman Gamaaliyaali tana tamaarissin diccada, nu
aawatu higgiyaakka mintta tamaarada, hachchi intte ubbai
haniyoogaadankka, taani Xoossaa yohuwaassi mishettiya
Aihuda asa. 4Taani maccaasaa attumaasaa oiqqa oiqqada
qasho keettan yeggida asanne, ha ogiyaa kaalliya asaa
worissana gakkanaas tuggayida asa. 5Hegaadankka,
qassi, qeese ubbatu halaqainne cima ubbaa yaa7ai tabaa
markkattanau danddayees; taani Damasqqon de7iya
eta ishanttussi Aihudatussi, etappe dabddaabbiyaa
ekkada, hegan de7iya asati qashettidi qaxxayettanaadan,
Yerusalaame eta ehaanau yaa baas.

22:3 Oos 5:34-39 **22:4-5** Oos 8:3; 26:9-11

PHauloosi Kiristtoosakko Simmido Simettaabaa Odiis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 26:12-18*)*

6"Taani baada Damasqqo matido wode, seeta gallassa gidishin, qoppennan saluwaappe gita poo7oi ta matan yuuyi aadhdhidi poo7iis. **7**Taani sa7an kundda uttada, 'Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai?' giya qaalaa siyaas.

8"Taani zaarada, 'Ta Godau, neeni oonee?' yaagaas.

"Yaagin, 'Taani neeni waissiyo Naazireeta Yesuusa' yaagiis. **9**Tanaara issippe de7iyaageeti poo7uwaa be7idi yayyidosona; shin taassi haasayiyaagaa qaalaa siyibookkona.

10" 'Ta Godau, taani ai oottoo?' yaagaas.

"Godai tana, 'Denddada Damasqqo ba. Neeni oottanau Xoossai qoppido ubbabai neeyyo yaani odettana' yaagiis. **11**He wolqqaama poo7uwaa gishshau, ta aifee qooqin, tanaara de7iya asati ta kushiyaa oiqqidi, tana goochchin, Damasqqo gakkaas.

12"Damasqqon de7iya Aihuda ubbai daro bonchchiyo issi Hanaaniyaa giyo bitanee, nu higgiyaassi azazettidi, Xoossaa minttidi woossiyaagee de7ees. **13**Hanaanee taakko yiidi, ta matan eqqidi tana, 'Ta ishau Saa7oolaa, xeella' yaagiis. Taanne he wode sohuwaarakka akko xeella aggaas.

14"Xeellin i tana hagaadan yaagiis; 'Nu aawatu Godai neeni a qofaa eranau, a xillo Na7aa be7anaunne a doonaappekka haasayaa siyanau nena kase dooriis. **15**Aissi giikko, neeni be7idobaanne siyidobaa asa ubbaa sinttan ayyo markkattana. **16**Ha77ikka aissi gam77ai? Denddada xammaqetta; a sunttaa xeesaidda, ne nagaraappekka meecetta' yaagiis.

17"Taani guyye Yerusalaame simmada Beeta Maqidasiyan woossishin, taassi ajjuutai beettiis. **18**Ajjuutan Godai tana, 'Eesotada, Yerusalaame elle kiya; aissi giikko, neeni taassi hagan markkattiyoogaa asai ekkenna' yaagishin taani a be7aas.

19"Taani, 'Ta Godau, Aihuda woosa keetta ubban nena ammaniyaageeta oiqqada wadhdhidoogaanne qasho keettan yeggidoogaa eti eroosona. **20**Eti ne markkaa Isxxifaanoosa woriyo wode, taani he yohuwaa maayaas.

Qassi eta lanqqiyan eqqada, a woriyaageetu maayuwaa naagais' yaagaas.
21 "Godai tana, 'Taani nena Aihuda gidenna asaakko haahosaa kiittiyo gishshau ba' yaagiis" yaagiis.

PHauloosi Roome Asa Gidiyoogaa Qonccissiis

22 PHauloosi he qaalaa haasayana gakkanaassi asai i giyoogaa ezggees; hegaappe guyyiyan, bantta qaalaa xoqqu oottidi, "Hagaa biittaappe xaissa; i de7anau bessenna" yaagidosona.
23-24 Eti wocamishin, bantta maayuwaa bollau olishiininne baanaa carkkuwan laalishin, shaalaqai wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis. Qassi asai aissi hegaadan wocamidaakko eranau, PHauloosa lissuwan garafiiddi qorana mala, eta azaziis. 25 SHin wotaaddarati PHauloosa dafuwan mintti qachchido wode, PHauloosi ba matan eqqida mato halaqaa, "Roome katamaa asa pirddi bainnan wadhdhiyoogee inttessi higgee?" yaagiis.
26 Hegaa mato halaqai siyido wode, shaalaqaakko biidi, "Ha bitanee Roome asa. Neeni ai oottana qoppai?" yaagidi oichchiis.
27 SHaalaqai PHauloosakko shiiqidi, "Neeni Roome asee? Tau yoota" yaagiis.
Yaagin PHauloosi, "Ee" yaagiis.
28 SHaalaqai PHauloosassi zaaridi, "Taani ha zaretettaa daro miishshan shammaas" yaagiis.
SHin PHauloosi, "Taani he zerettaappe yelettaas" yaagiis.
29 Hegaa gishshau, PHauloosa qoranau qoppidaageeti sohuwaara appe shaahetti aggidosona. SHaalaqaikka PHauloosi Roome asa gididoogaa erido wode yayyiis; aissi giikko, sanssalatan a qashissi wottiis.

PHauloosi Aihudatu SHangguwaa SHiiqiis

30 Wonttetta gallassi shaalaqai, Aihudati PHauloosa aissi mootidaakkonne geeshshidi eranau koyidi, PHauloosa birshshiis. Birshshidi qeese halaqatinne yaa7ai ubbai shiiqana mala azaziis; qassi PHauloosa duge wottidi, eta sinttan essiis.

22:20 Oos 7:58

23 1PHauloosi yaa7aa tishshi ootti xeellidi, “Ta ishatoo, taani hachchi gakkanaassikka Xoossaa sinttan ta de7o ubban lo77o zoriya wozanan de7aas” yaagiis. 2Qeese ubbatu halaqai Hanaanee, PHauloosa doonaa baqqana mala, a matan eqqidaageeta azaziis. 3PHauloosi he wode a, “Laa ha aannuwan tiyido godau, Xoossaikka nena baqqana. Neeni ta bolli higgiyan pirddanau uttada, higgee bainnan tana baqqana mala azazai?” yaagiis.

4PHauloosa matan eqqidaageeti a, “Neeni Xoossaa qeese ubbatu halaqaa cayai?” yaagidosona.

5Yaagin PHauloosi, “Ta ishatoo, i qeese ubbatu halaqa gididoogaa taani erabeikke; aissi giikko, ‘Ne deriyaa haariyaagaa bolli iita qaalaa haasayoppa’ geetettidi Xoossaa maxaafan xaafettiis” yaagiis.

6SHin PHauloosi baggati Saaduqaaweta; baggati Parisaaweta gididoogaa be7idi, “Ta ishatoo, taani Parisaawenne Parisaawiyaa na7aa; ‘Haiqqidaageeti haiquwaappe denddana’ gaada taani ufaissan naagiyo gishshau, eti ta bolli pirddoosona” yaagidi, xoqqu oottidi haasayiis.

7PHauloosi hegaa yaagin, Parisaawetu giddooninne Saaduqaawetu giddon ooshshai kiyin, yaa7ai laalettiis. 8Aissi giikko, Saaduqaaweti, “Haiqqida asai denddenna; kiitanchchikka ayyaanikka baawa” yaagoosona; Parisaaweti qassi naa77aikka de7iyoogaa ammanoosona. 9Gita wocamai denddiis; Parisaawetu baggappe higgiyaa tamaarissiyaageeti denddi eqqidi, “Ha bitaniyaa bolli ainne bala demmibookko; ayyo ayyaani woi kiitanchchi haasayennan aggenna” yaagidi palamettidosona.

10Ooshshai darin, shaalaqai PHauloosa eti mentterettanaakkonne giidi yayyidi, ba wotaaddarati wodhdhidi, eta giddoppe a eesuwan kessidi, bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis.

11Naa77antto qammi Godai PHauloosa lanqqiyan eqqidi, “PHauloosaa, neeni taassi Yerusalaamen markkattidoogaadan, Roomenkka markkattanau bessees; minna; aikko baawa” yaagiis.

23:3 Mat 23:27-28 **23:5** Kess 22:28 **23:6** Oos 26:5; Pilp 3:5
23:8 Mat 22:23; Marq 12:18; Luq 20:27

PHauloosa Woranau Maqettido Maqquwaa

12 Wonttetta gallassi, Aihudati PHauloosa worana
gakkanaas, meennaadaaninne uyennaadan, caaqettidi
giigettidosona. 13 PHauloosa bolli hegaa maqqida asati
oitamaappe daroosona. 14 Eti qeese halaqatukkonne
cimatukko yiidi, “Nuuni PHauloosa worana gakkanaas,
ainne baarennaadan, qanggettidi caaqettida. 15 Hegaa
gishshau, inttenne yaa7ai PHauloosabaa geeshshidi
qoriyaabaa misatidi, shaalaqai a inttekko duge wottana
mala oichchite; nuuni i haa shiiqanaappe kase a woranau
giigi uttida” yaagidosona.
16 SHin PHauloosa michchee na7ai he maqquwaa siyido
wode, biidi wotaaddarati de7iyoosaa gelidi, PHauloosassi
yootiis. 17 Yootin PHauloosi mato halaqatuppe issuwaa
xeesidi, “Ha na7aa shaalaqaakko efa; aissi giikko,
shaalaqaassi i yootiyoobai de7ees” yaagiis.
18 Hegaa gishshau, mato halaqai na7aa shaalaqaakko
efiidi, “Qasho keettan de7iya PHauloosi, ha na7ai neessi
aibakko odiyoobai de7iyo gishshau, tana baakko xeesidi, a
neekko ehaanaadan, tana woossiis” yaagiis.
19 SHaalaqai na7aa kushiyaa oiqqidi, dumma gaxi kessidi,
“Neeni taassi odanabai aibee?” yaagidi oichchiis.
20 Na7ai shaalaqaassi, “Aihudati PHauloosabaa kaseppe
mintti oichchiyaabaa milatidi, neeni yaa7aa a wottanaadan,
nena wontto woossanau zoretaa qachchidosona. 21 SHin
neeni eti giyoobaa siyoppa; aissi giikko, oitamaappe
dariya asati PHauloosa worana gakkanaas, quma
meennaadaaninne haatta uyennaadan, caaqettidi geemetti
uttidi a naagoosona; neeni giyoobaa siyanau ha77ikka
giigetti uttidi naagoosona” yaagiis.
22 Hegaa gishshau, shaalaqai na7aa, “Ha yohuwaa
neeni tana erissidoogaa oossinne odoppa” yaagidi
azazidoogaappe guyyiyan, a yeddiis.

PHauloosi Deriyaa Haariya Pilikisa Sintti Aadhdhiis

23 SHaalaqai mato halaqatuppe naa77aa xeesidi,
“Qiisaariyaa baanau, naa77u xeetu wotaaddarata, laappun
tammu paraasatanne naa77u xeetu tooraasata qammaappe
heezzu saatiyan giigissite; 24 deriyaa haariya Pilikisakko

PHauloosa saro gattanau togissiyo mehenne giigissite"
yaagidi, eta azaziis. 25SHaalaqai Pilikisassi hagaadan giya
dabddaabbiyaa xaafiis.
26"Qalaudeyoosa Lusiyoosappe deriyaa haariyaagaassi,
bonchcho Pilikisassi, sarotettai neessi gido. 27Aihudati
ha bitaniyaa oiqqidi worana hanishin, Roome katamaa
asa i gididoogaa erada, wotaaddaratuura gakkada a
ashshaas. 28Eti a aissi mootiyaakko eranau koyada, eta
yaa7aassi duge a wottaas. 29Eti bantta higgiyaabaa i
oichchidoogaassi a mootidoogaappe attin, a worissiya woi
qashissiya mooto gidenna. 30Eti ha bitaniyaa bolli maqetti
uttido zigirssai tana gakkin, taani he sohuwaara a neekko
yedda aggaas; a mootiyaageetikka biidi, ne sinttan mootana
mala azazaas; saro de7a" yaagiis.
31Hegaa gishshau, wotaaddarati azazettidoogaadankka
PHauloosa ekkidi, qammi Anttiphaaxiriisa gattidosona.
32Wonttetta gallassi aara baanau paraasata wottidi,
tohuwaasati guyye wotaaddarati de7iyoosaa simmidosona.
33Paraasati Qiisaariyaa gelidi, dabddaabbiyaa deriyaa
haariyaagaassi immidi, PHauloosa a sintti aattidosona.
34Deriyaa haariyaagee dabddaabbiyaa nabbabidoogaappe
guyyiyan, PHauloosi awa auraajjaa asakko a oichchiis;
Kilqqiyaa asa i gididoogaa erido wode, 35"Taani
nebaa nena mootiyaageeti yiyo wode siyana" yaagidi,
wotaaddarati Heeroodisa keettan a naagana mala azaziis.

PHauloosa Aihudati Mootidosona

24 1Ichchashu gallassappe guyyiyan, qeese ubbatu
halaqai, Hanaaniyaa, cimatuuranne Xarxxaluusa
giyo issi xabaqaara duge Qiisaariyaa wodhdhiis; eti deriyaa
haariyaagaa bolli PHauloosa mootidosona. 2-3PHauloosi
xeesettido wode, Xarxxaluusi a hagaadan yaagidi,
mootuwaa doommiis.
"Bonchcho Pilikisaa, nuuni ne baggaara daro sarotettaa
demmidaashin, ne qofan ha deriyaassi ubbaban
ubbasankka lo77o laamee beettiyaagaassi nena daro
galatidi, hagaa ekkoos. 4SHin taani nena gam77ettennan,
ne kehatettan nubaa neeni qanttan siyana mala, nena
woossais. 5Aissi giikko, ha bitanee xube gididi, sa7a ubban
de7iya Aihudatu giddon ooshsha denttiiddi, Naaziraawetu

bagga asaa kaalettiyaagaa gididoogaa erida. 6Harai atto
Beeta Maqidasiyaakka tunissanau koyishin a oiqqidi, nu
higgiyaadan, a bolli pirddanau qoppida; 7shin shaalaqaa
Lusiyoosi yiidi, wolqqan nu kushiyaappe a wotti ekkiis. 8A
mootiyaageetikka neekko yaana mala azaziis; neeni ne
huuphen ha bitaniyaa qorada, nuuni a mootiyo yoho ubbaa
eranau danddayaasa" yaagiis.
9Aihudatikka qassi, "Ha yohoi tuma" giidi, a qofaa
maayidosona.

PHauloosi Pilikisa Sinttan Mootuwau Zaaruwaa Immiis

10Deriyaa haariyaagee PHauloosa oichchin, i hagaadan
yaagidi zaariis; "Neeni daro wodiyaasappe doommada, ha
asaassi pirddaidda de7iyoogaa taani erada, ta yohuwaa
ufaissan zaarais. 11Taani Yerusalaame goinnanau
kiyoosappe tammanne naa77u gallassappe darennaagaa
neeni ne huuphen erana danddayaasa. 12Aihudati tana
Beeta Maqidasiyan gidin, Aihuda woosa keettan gidin,
kataman gidin, oonaaranne palamettishin woi asa
shiishshada maqqishin, issi uraaranne be7ibookkona. 13Eti
ha77ikka tana mootiyoobaa shatimmanau danddayokkona.
14"SHin taani hagaa neessi yootais; taani higgiyan
de7iyaabaanne hananabaa yootiyaageeti xaafido ubbabaa
ammanada, nu aawatu Xoossaassi eti worddo giyo
ogiyan goinnais. 15Hageeti bantta huuphen, 'Asai ubbai,
worddoikka xilloikka haiquwaappe denddana' giyoogaadan,
taanikka eti denddanaagaassi Xoossaa ammanais. 16Hegaa
gishshau, taani qassi, Xoossaa sinttaaninne asaa sinttan
ubba wode, pokkoi bainna zoriya wozanai taassi de7ana
mala minnais.
17"Taani Yerusalaameppe kiyoosappe daro laittaappe
guyyiyan, ta biittaa hiyyeesaassi miishsha immanaunne
yarshshuwaa yarshshanau Yerusalaame baas. 18Baada
hegaa oottishin, asi shiiqennan, ooshshi denddennan, taani
Beeta Maqidasiyan geeyishin, eti tana demmidosona.
19SHin Isiyaappe yiida issi issi Aihudati hegan de7oosona;
eti ta bolli yoho koyikko, yiidi tana nenan mootanau
bessees. 20-21Woi taani eta giddon eqqada, 'Haiqqidaageeti

24:17-18 Oos 21:17-28

denddanaagaa ammaniyo gishshau, hachchi intte sinttan ta bolli pirddoosona' gaada ha xoqqissada haasayido issi qaaleeppe attin, yaa7aa sinttan eqqidaashin, tanan issi mooro demmidobaa gidikko, hageeti bantta huuphen hagan yootona" yaagiis.

22 SHin Pilikisi Xoossaa ogiyaabaa geeshshi erido gishshau, "Taani intte yohuwaa shaalaqaa Lusiyoosi yiyo wode qachchana" yaagidi, pirddiyo wodiyaa sinttau keeriis. 23 Pilikisi qassi PHauloosa qachchennan naagana malanne a dabbotuppe ooninne ayyo oottishin, woi akko yiishin diggenna mala, mato halaqaa azaziis.

PHauloosi Pilikisanne Dirusilla Sintti Aadhdhiis

24 Amarida gallassaappe guyyiyan, Pilikisi Aihuda zare gidida ba maccaasee Dirusilliira yiidi, PHauloosa kiitti ehiissidi, Yesuus Kiristtoosan ammaniyoobaa i haasayishin siyiis. 25 PHauloosi xillotettaabaa, ba huuphe naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishin, Pilikisi yayyidi, "Neeni ha77issau ba; taassi injjetido wode, nena kiittada xeegissana" yaagiis. 26 He wode qassi PHauloosi birshshettanau, baassi mattaayiyaa immanddeeshsha giidi qoppiis; hegaa gishshau, darotoo a ehiissi ehiissidi, aara haasayees.

27 Naa77u laitta kumidoogaappe guyyiyan, Pilikisa sohuwaa PHorqqiyoosa Pisxxoosi ekkiis. Pilikisi Aihudata ufaissanau koyidi, qasho keettan PHauloosa aggi bayiis.

PHauloosi Roome Kawuwaakko Ba Yohuwaa Ekkidi Baanau Oichchiis

25 1 Pisxxoosi auraajjaa gelido heezzantto gallassaappe guyyiyan, Qiisaariyaappe Yerusalaame biis. 2 Yaani qeese halaqatinne Aihudata kaalettiyaageeti PHauloosa mootidosona. 3 Eti PHauloosa woranaassi ogiyan qosetti uttanau, banttana maaddidi a Yerusalaame ehaana mala, Pisxxoosa woossidosona. 4 Woossin Pisxxoosi etassi, "PHauloosi Qiisaariyan qashetti uttiis; taani ta huuphenkka eesuwan yaa guyye simmanau qoppa uttaas. 5 Hegaa gishshau, i aibakko mooridobai de7ikko, intte giddon

---

24:21 Oos 23:6

aawatiyaageeti tanaara Qiisaariyaa biidi, a mootona"
yaagidi zaariis.
6Pisxxoosi eta matan hosppun woi tammu gallassappe
aattennan uttidi, Qiisaariyaa biis; wonttetta gallassi
pirddiyoosan uttidi, PHauloosa ehaana mala azaziis.
7I gakkido wode, Yerusalaameppe yiida Aihudati a
lanqqiyan yuuyi aadhdhi eqqidi, banttassi shatimmanau
danddayettenna daro deexo mootuwaa a bolli wottidosona.
8PHauloosi mootettiiddi, "Taani Aihudatu higgiyaakka
Beeta Maqidasiyaakka Roome Kawuwaa Qeesaarakka
ainne naaqqabeikke" yaagiis.
9SHin Pisxxoosi Aihudata ufaissanau koyidi PHauloosa,
"Pude Yerusalaame kiyada, ha yohuwaabaa yaani ta sinttan
pirddettanau koyai?" yaagidi oichchiis.
10SHin PHauloosi, "Taani pirddettanau bessiyo Qeesaara
pirdda keettan eqqaichchaas. Neenikka loitta eriyoogaadan,
taani Aihudata ainne naaqqabeikke. 11Simmi taani
naaqqidobaa woi haiqossi bessiyaabaa oottidobaa gidikko,
haiquwaappe attana giikke; shin eti tana mootiyo mootoi
mela gididoogaappe hini baggan, ooninne tana etassi
aattidi immanau danddayenna; Qeesaari tabaa pirddo
gaada oichchais" yaagiis.
12Hegaappe guyyiyan, Pisxxoosi banaara
zorettiyaageetuura zorettidi a, "Neeni Qeesaari tabaa
pirddo gaada oichchadasa; Qeesaarakko baasa" yaagidi
zaariis.

PHauloosi Agriiphphanne Barnniiqi Sintti Aadhdhiis

13Amarida gallassaappe guyyiyan, Kawoi Agriiphphinne
Barnniiqi Pisxxoosa sarotanau Qiisaariyaa biidosona.
14Yaani eti daro gallassaa uttidaashin, Pisxxoosi
kawuwaassi PHauloosabaa hagaadan yaagidi yootiis;
"Hagan Pilikisi qachchidi aggi bayido issi bitanee de7ees.
15Taani Yerusalaamen de7ishin, qeese halaqatinne
Aihuda cimati a bolli pirddana mala, tana woossiiddi,
abaa taassi yootidosona. 16Taani, 'Mootettida urai bana
mootiyaageetuura issippe eqqennaaninne bana mootido
yohuwaassi zaaro immennan, oona gidikkonne aattidi
immiyoogee Roome asaassi woga gidenna' yaagada etassi
zaaraas.

17"Hegaa gishshau, eti hagan shiiqido wode, taani
gam77ennan wonttetta gallassi, pirdda keettaa gelada
PHauloosa ehaana mala azazaas. 18A mootiyaageeti
eqqidi, iitaban a mootennan aggokkona gaada taani
qoppidoogaadan, ainne a mootibookkona. 19SHin eti
bantta ammanobaanne PHauloosi, 'Paxa de7ees' giyo
haiqqida issi Yesuusa geetettiya bitaniyaabaa aara
palamettoosona. 20Taani ha yohuwaa waatada qoranaakko,
qachchabeennan de7aidda, PHauloosi Yerusalaame biidi,
ha yohuwaa yaani pirddettanau koyiyaakkonne gaada
a oichchaas; 21shin PHauloosi ba yohuwaa Augisxxoos
Qeesaari qachchana gakkanaassi naagettanau oichchin,
taani a Qeesaarakko yeddana gakkanaas, i qashettana
mala azazaas" yaagiis.

22Yaagin Agriiphphi Pisxxoosa, "Taani ta huuphenkka
qassi he bitanee giyoobaa siyana koyais" yaagiis.

Pisxxoosi a, "Neeni wontto i giyoobaa siyana" yaagiis.

23Wonttetta gallassi, Agriiphphinne Barnniiqa daro
bonchchuwan shaalaqatuuranne kataman de7iya gita
asaara yiidi, pirdda keettaa gelidosona; Pisxxoosi PHauloosa
ehaana mala azazin ehiidosona. 24Ehin Pisxxoosi hagaadan
yaagiis; "Kawuwaa Agriiphphaa, hagan nunaara de7iya asa
ubbau, Aihuda asai ubbai Yerusalaameenikka hagankka
wocamiiddi, 'I hagaappe sinttan paxa de7anau bessenna'
yaagidi, tana woossido bitaniyaa hagaa be7eeta. 25SHin i
ainne haiqossi bessiyaabaa oottidobaa taani demmabeikke;
i ba huuphen, 'Augisxxoosi Qeesaari tabaa pirddo yaagada
oichchais' giido gishshau, Qeesaarakko a yeddanau ta qofaa
qachchaas. 26Taani abaa ta godaa Augisxxoos Qeesaarassi
xaafanau tumu yohoi tau aibinne baawa; hegaa gishshau, i
qorettidoogaappe guyyiyan, taani xaafiyoobaa demmana
mala, intte sintti, Kawuwau Agriiphphaa, ubba ne sintti
a ehaas. 27Aissi giikko, qashettida uraa kiittiyo wode, a
aissi mootidaakko, erissennan aggiyoogee taassi eeyyatetta
misatees" yaagiis.

PHauloosi Agriiphpha Sinttan Haasayido Haasayaa

26 1Agriiphphi PHauloosa, "Neeni nebaa haasayanau
danddayaasa" yaagiis. He wode PHauloosi ba
kushiyaa miccidi hagaadan yaagidi zaariis.

2-3"Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudatu wogaanne palamaa
ubbaa neeni loittada eriyo gishshau, tana Aihudati mootiyo
yoho ubbaa hachchi taani ne sinttan zaariyoogaassi ta
qaadai daro lo77o yaagada qoppais; hegaa gishshau, neeni
ta haasayaa salettennan siyana mala, nena woossais.
4"Taani naatettaasappe doommada ta asaa giddooninne
Yerusalaamen de7ido ta de7uwaa Aihuda ubbati kaseppe
doommidi eroosona. 5Taani koiroppe doommada, nu
ammanuwaa higgiyaa ooppenne minttidi naagiya
Parisaawetu bagga Parisaawe gidada de7iyoogaa, eti
markkattanau koyikko eroosona. 6Taani ha77ikka Xoossai
nu aawatussi immana giidoogaa ufaissan naagiyo gishshau,
pirddettanaassi hagan eqqais. 7Qassi tammanne naa77u
nu aawatu zareti Xoossau qamminne gallassi ubbatoo
minttidi goinniiddi, Xoossai immana giidoogaa ekkanau
ufaissan naagoosona; Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudati
tana mootiyoogee taani hegaa ufaissan naagiyo gishshassa.
8Aihudatoo, Xoossai haiqqidaageeta denttiyoogaa aissi
ammanekketii?
9"Taani ta huuphenkka Naazireeta Yesuusa sunttaa
mooriya darobaa oottanau bessees gaada kase qoppaas.
10Taani Yerusalaamen oottidoogee hagaa; qeese
halaqatuppe maataa ekkada, Xoossaa asatuppe darota
qashissaas; eta woriyo wodekka eta haiquwaa dosaas.
11Aihuda woosa keetta ubban daro wode eta qaxxayada,
bantta ammanuwaa eti aggana mala godataas; taani
wogi bainnaagaa eta hanqqettada, harai atto, hara biitta
katamaa gakkanaassikka eta waissais.

PHauloosi Bau Kiristtoosa Waati Ammanidaakkonne Odiis

(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 22:6-16*)*

12"Taani ha yohuwaassi qeese halaqatuppe maataanne
azazuwaa ekkada Damasqqo baas. 13Kawuwau, taani
seeta gallassi ogiyan de7ishin, awaa poo7uwaappe daro
aadhdhiya poo7oi tananne tanaara biidaageeta yuuyi
aadhdhidi, saluwaappe poo7ishin be7aas. 14Nuuni
ubbaikka sa7an kunddido wode, Ibraisxxe qaalan,

26:5 Oos 23:6; Pilp 3:5 **26:9-11** Oos 8:3; 22:4-5

‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai? Boorai bana
caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena
qohaasa’ yaagidi taassi odishin siyaas.
15“Siyada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaagaas.
“Godai, ‘Taani neeni waissiyo Yesuusa. 16SHin dendda
eqqa; aissi giikko, hachchi neeni tana be7idoogaanne
taani nena sinttappe bessanaagaa haratussi markkattana
mala, ta oosanchcha oottada nena sunttanau neessi
beettaas. 17-18Eti tana ammanin, eta nagarai atto
geetettanaadan, Xoossai doorido asaa giddon eti bantta
sohuwaa demmanaadan, qassi xumaappe poo7uwaa
simmanaadaaninne xalahiyaa godatettaappekka
Xoossaakko simmanaadan, eta aifiyaa neeni dooyana mala,
Israa7eela asaappenne taani nena etakko kiittiyo Aihuda
gidennaageetuppe nena ashshana’ yaagiis.

PHauloosi Ba Oosuwaa Hanotaa Odiis

19“Kawuwaa Agriiphphaa, hegaa gishshau, taassi
saluwaappe beettida ajjuutaassi taani azazettanaagaa
ixxabeikke. 20SHin taani kasetada, Damasqqooninne
Yerusalaamen hegaappe guyyiyan, Yihudaa biitta ubban
de7iyaageetussinne Aihuda gidennaageetussi bantta
nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanau
bessiyaabaa oottiiddi, Xoossaakko simmana mala qaalaa
yootaas. 21Hegaa gishshau, Aihudati tana Beeta Maqidasiyan
oiqqidi woranau koyidosona. 22-23Hegaa gishshau, taani
Xoossaa maaduwaa ekkada, gitaassinne guuttaassi
hachchi gakkanaassikka eqqada markkattais. Hananabaa
yootiyaageetinne Muusee, ‘Kiristtoosi waayettana bessees;
qassi haiquwaappe koiro denddidi, Aihudatussinne Aihuda
gidennaageetussi atotettaa poo7uwaa yootanau bessees’
giidoogaadan, taanikka eti haasayidoogaappe haraa
issibaakka haasayidobi baawa” yaagiis.
24PHauloosi babaa hagaadan yaagidi zaarishin, Pisxxoosi
qaalaa xoqqu oottidi, “PHauloosaa, neeni gooyaasa; neeni
daro tamaaridoogee nena gooshshana hanees” yaagiis.
25SHin PHauloosi hagaadan yaagiis; “Bonchcho
Pisxxoosaa, taani tumu yohuwaanne wozanaa qofaa

26:20 Oos 9:20, 28-29 **26:23** Isiy 42:6; 49:6; 1Qor 15:20

haasayiyoogaappe attin gooyikke. 26Taani Kawuwaa
Agriiphphassi ha yohuwaa qassi qoncciyan yootiyoogaa
i erees; aissi giikko, ha yohoi geeman oosettibeenna
gishshau, hagaappe issoinne appe geemmennaagaa taani
geeshshada erais.
27"Kawuwaa Agriiphphaa, neeni hananabaa
yootiyaageetubaa ammanai? Neeni etabaa ammaniyoogaa
taani erais" yaagiis.
28Kawoi Agriiphphi PHauloosa, "Hanni keesenkka tana
ammanttanau koyai?" yaagiis.
29Yaagin PHauloosi, "Daro wode gidin, guutta wode
gidin, ne xalaala gidakka; shin hachchi taani yootiyoogaa
siyiya ubbai qassi ha qashuwaappe attin, ta mala gidanau
Xoossaa woossais" yaagiis.
30Hegaappe guyyiyan kawoikka, Pisxxoosikka,
Barnniiqakka, etaara uttida ubbaikka denddidi, 31issi
baggi simmidi, issoi issuwaara, "Ha bitanee haiqoi atto
shin, qashossikka bessiyaabaa oottibeenna" yaagidi
haasayidosona. 32Agriiphphi Pisxxoosa, "Ha bitanee,
'Qeesaari tabaa pirddo' gibeennaakko, birshshettana
danddayees shin" yaagiis.

PHauloosi Roome Biis

27 1Nuuni markkabiyan Xaaliyaa baanau qachchido
wode, PHauloosanne hara amarida qashuwaa asata
Augisxxoosa wotaaddarata giyoogeetuppe issi Yuuliyoosa
giyo mato halaqaassi aattidi immidosona. 2Isiyaa gaxan
de7iya biittata biya Adiraamixiyoona markkabiyan
gelidi denddida; Maqidooniyaa asa gidiya Tasalonqqee
Arisxxirokoosi nunaara de7ees.
3Wonttetta gallassi nuuni Sidoona gakkishin,
Yuuliyoosi PHauloosassi kehidi a, "Ne dabboti nena
maaddana mala, neeni etakko baanau danddayaasa"
yaagiis. 4Hegaappe denddidi, sinttaara nu bolli
carkkiyo gishshau, Qophphiroosa haruuruwan
carkkenna baggi biida. 5Kilqqiyaa mataaninne
PHinifiliyaa matan de7iya abbaa pinnidi, Luqiyan
de7iya Mura gakkida. 6Hegan mato halaqai Xaaliyaa
biya Iskkinddiriyaa markkabiyaa demmidi, aani nuna
gelissiis.

7Nuuni daro gallassaa loddaara biiddi, daro tuggan
Qaniidoose ginaa gakkida; hegaara baanau nuna carkkoi
diggin Salmmoonaara aadhdhidi, Qarxxeesen carkkenna
baggi biida. 8Qassikka daro tuggan gaxaara gaxaara
aadhdhidi, Luqiyaa katamaa matan de7iya abbaa doonan
markkabee woppu giidi shemppiyoosaa giyoosaa yiida.
9Nuuni hegan daro wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan,
Xoomai birshshettiichchido gishshau, markkabiyan
biyoogeekka hirggissin PHauloosi eta zoriiddi, 10"Asau,
nu buussan gita boshainne daro qohoi de7anaagee tau
beettees; bashshai yiyoogee caanaa bollanne markkabiyaa
bolla xalaalaani gidenna; nu shemppuwaa bollikka yaana"
yaagiis. 11SHin mato halaqai PHauloosi giidoogaappe
aattidi, markkabiyan de7iyaageeta azaziyaageenne
markkabiyaa godai giyoogaa ammanees. 12He abbaa doona
katamai balgguwaa shaaccanau etassi injjetenna katama;
hegaa gishshau, dariya asati banttau danddayettikko,
Pinqqe giyo katamaa gakkidi, balgguwaa yaani shaaccana
mala, yaappe denddanau zorettidosona; Pinqqee awai
wulliyoosaappenne ushachchappe gidduwan, qassi
wulliyoosaappenne haddirssappe gidduwan de7iya abbaa
doona katama.

Abbaa Bollan Gotee Denddiis

13Tohossa bagga carkkoi loddaara carkkido wode, bantta
qoppidoogaadan hanidabaa etassi milatin denddidosona;
markkabee beenna mala oiqqiya birataa pude dafidi,
Qarxxeese matattidi, lanqqiyaara aadhdhidosona. 14SHin
daro gam77ennan, "Auraaqiis" giyo daro wolqqaama
gotee haruuruwaappe duge eta bolli denddiis. 15He gotee
markkabiyaa dechchidi aattennan diggin, baanau nuuyyo
danddayettennan ixxido gishshau, markkabiyaa i efiyoosaa
yeddi bayidi biida.
16Nuuni Qeeda giyo haruuruwan geemmido wode, daro
tuggatidi markkabiyaa wolwoluwaa teqqanau danddayida.
17Eti wolwoluwaa pude kessidoogaappe guyyiyan,
wodoruwan markkabiyaa xaaxidi, mintti qachchidosona;
Sirttiisa giyo shafiyan banttana oogganaakkonne giidi
hirggidi, markkabiyaa efiya sharaa wottidi, carkkuwan
markkabiyaa coo yeddi bayidosona.

18 Gotee wolqqaamidi nuna tuggayin, wonttetta gallassi
caanaappe abban oluwaa doommidosona. 19 Heezzantto
gallassikka markkabiyan de7iya miishshaa eti bantta
kushiyan olidosona. 20 Nuuni daro gallassaa awa aifiyaanne
xoolinttiyaa be7ennan, wolqqaama uushoi nu bolli
uushishin, sinttappe xayana giidi qoppida.
21 Eti daro gallassaa katta meennan gam77idoogaappe
guyyiyan, PHauloosi he wode eta giddon denddi eqqidi,
hagaadan yaagiis; "Asau, intte ta zoriyaa ekkidobaa
gidiyaakkonne Qarxxeeseppe denddennan aggidaakko, ha
bashshainne qohoi nuna gakkenna. 22 SHin ha77ikka taani
inttena yayyoppite gaada zorais; aissi giikko, ha markkabee
xayanaappe attin, intteppe issi uraa shemppoikka xayenna.
23 Aissi giikko, Xoossaa kiitanchchai, tana haarida taani
goinniyo Xoossaagee, zine qammi ta matan eqqidi,
24 'PHauloosaa, yayyoppa; neeni Roome biittaa Kawuwaa
Qeesaara sinttan eqqanau bessees; be7a, Xoossai nenaara
biya asa ubbaa shemppuwaa ashshana' yaagiis. 25 Hegaa
gishshau asau, yayyoppite. Aissi giikko, he kiitanchchai tau
odidoogaadan hananaagaa taani Xoossaa ammanais; 26 shin
carkkoi nuna issi haruuruwan abbaa doonan olana" yaagiis.
27 Tammanne oiddantto qamman Meediteraane Abban
nuna carkkoi yaanne haanne sugishin, markkabiyan
oottiyaageetussi qamma bilahe biittaakko matidobaa
milatiis. 28 Eti likkiyo wodoruwaa xeeran deexxiyaabaa
qachchidi, haattan yeggin, haattai hosppun tammu
wara ciimmatidoogaa eridosona. Guuttaa gam77iiddi,
naa77anttuwaa yeggidi, usuppun tammu wara
ciimmatidoogaa eridosona. 29 Eti shuchchattiyaasan
kunddenna mala yayyidi, markkabee beenna mala
oiqqiya oiddu birataa markkabiyaappe guyyeera abban
yeggidi, sa7ai wonttana mala, Xoossaa woossoosona.
30 Markkabiyan oottiyaageeti markkabiyaappe baqatanau
koyidi, markkabee beenna mala oiqqiya amarida biratata
markkabiyaappe sintta baggaara abban yeggiyaabaa
milatidi, wolwoluwaa abban wottido wode, 31 PHauloosi
mato halaqaanne wotaaddarata, "Hageeti markkabe
giddon de7ana xayikko, intte attanau danddayekketa"
yaagiis. 32 Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati wolwoloi
qashettido wodoruwaa qanxxidi, yeddi bayidosona.

33Sa7ai wonttana hanishin, PHauloosi ubbai qumaa
maana mala, hagaadan yaagidi woossiis; “Intte hachchiira
tammanne oiddu gallassaa naagideta; qassi he ubbankka
quma mibeekketa. 34Hegaa gishshau, guutta qumaa intte
maana mala, taani inttena woossais; aissi giikko, intte
paxa de7anau guutta qumaa maana koshshees; harai
atto intte huuphiyaa binnaanaappe issoikka xayenna”
yaagiis. 35PHauloosi hagaa giidi, oittaa ekkidi, ubbaa
sinttan Xoossaa galatiis; menttidi Muussaa doommiis.
36Doommin ubbai minettidi, banttaukka qassi qumaa
miidosona. 37Nuuni markkabiyan de7iyaageeti naa77u
xeetanne laappun tammanne usuppuna. 38Eti miidi kallido
wode, caana gisttiyaa abban olidi markkabiyaa deexuwaa
kaushshidosona.

Markkabee Meqqiis

39Sa7ai wonttido wode, markkabiyan oottiyaageeti
biittaa eribookkona; shin haattai goggidi abban gelidosaa
lanqqiyan de7iya shafiyaa akeeki xeellidosona. Banttassi
danddayettiyaakko, markkabiyaa he shafiyaakko laagganau
bantta qofaa qachchidosona. 40Yaatidi markkabee
beenna mala oiqqiya biratata birshshidi, abbaa giddo
yeggidosona; he wode, markkabiyaa koyidosaa zaaridi
laaggiyo mittaa qachchido wodoruwaa birshshidosona;
hegaappe guyyiyan, carkkoi markkabiyaa sinttau sugana
mala, markkabiyaa efiya sharaa sintta baggaara xoqqu
oottidi, buussaa doommidosona. 41SHin markkabee
naa77u abbai gaittidosan de7iya shafiyan dom77ettidi
ohettiis; markkabiyaassi guyye baggai beetaa sugettan
meqerettishin, sintta baggai xishettidi, qaaxxennan ixxi
aggiis.
42Wotaaddarati qashuwaa asaappe issoinne
haattaa wodhdhidi kessi ekkenna mala, eta woranau
zorettidosona. 43SHin mato halaqai PHauloosa
ashshanau koyidi, wotaaddaratu zoretaa ixxiis;
haattaa waraa eriya ubbai markkabiyaappe haattan
guppi guppidi kasetidi gaxaa kiyana mala azaziis.
44Attidaageetuppe baggati sanqqan, baggati
markkabiyaa me7uwan kiyana mala azaziis; hegaadan
ubbatikka gaxaa saro kiyidosona.

PHauloosi Maltta Giyo Haruuruwaa Biis

28 1Nuuni gaxaa saro kiyido wode, haruuroi Maltta geetettiyoogaa erida. 2Haruuruwaa asati nuussi daro kehaa kehidosona; irai bukkanau doommido gishshaunne meeggiyo gishshau, tamaa eettidi, nuna ubbaa mokkidosona. 3PHauloosi daro qaixaariyaa qoridi taman wottishin, shooshshai mishuwaa gishshau kiyidi, a kushiyan xaaxettidi, a dukkiis. 4Haruuruwaa asati shooshshai PHauloosa kushiyan xaaxettidaagaa be7ido wode issoi issuwaassi, “Tumu ha bitanee shemppo woriya asa; harai atto abbaappe i attinkka Xoossaa pirddai a paxa de7o gibeenna” yaagidosona. 5SHin PHauloosi ba kushiyaappe shooshshaa wuxakkidi, taman oliis; a ainne oottibeenna. 6Eti, “A bollai kixxees; woi akeekennan kunddidi haiqqees” yaagidi a naagoosona; shin daro wodiyaa naagidi, a bollan aibinne dummatidabi xayin, “Hagee xoossa” yaagidi bantta qofaa aggi bayidosona.

7Hegaa heeran haruuruwaa halaqaa Pupiliyoosa giyoogaassi gadee de7ees; i nuna mokkidi, heezzu gallassaa siiquwan imattiis. 8Pupiliyoosa aawai qoxo, mishonne ulo kara sahetti zin77idi de7ees; PHauloosi a soo gelidi, ayyo Xoossaa woossiis; ba kushiyaa a bolli wottidi, a pattiis. 9Hegaappe guyyiyan, he haruuruwan harggiya hara asaikka qassi yiidi paxiis. 10Paxin nuna daro bonchchuwaa bonchchidosona; nuuni markkabiyan baanau denddido wode, ogiyau nuna koshshiyaabaa nuussi immidosona.

PHauloosi Malttappe Roome Biis

11Heezzu aginaappe guyyiyan, haruuruwan balgguwaa aattidi Diyoosqqoroosa giyo Iskkinddiriyaa markkabiyan baanau denddida. 12Nuuni Siraakuse giyo katamaa gelidi, yaani heezzu gallassaa uttida. 13Hegaappe yuuyiiddi, Regiiyume giyo katamaa gakkida. Issi gallassappe guyyiyan, tohossa bagga carkkoi carkkin, wonttetta gallassi Putiyoluusa giyo katamaa yiida. 14Hegan nuuni issi issi ammaniyaageeta demmin, banttanaara laappun gallassaa uttana mala, nuna woossidosona; hegaadankka qassi Roome yiida.

15Roomen de7iya ammaniyaageeti nubaa siyidi, Afiyoosa
Giyaanne Heezzu Aqiyoosaa giyoosaa gakkanaassi nuna
mokkanau yiidosona; PHauloosi eta be7ido wode Xoossaa
galatidi, wozanan minettiis.

PHauloosi Roomen Tamaarissiis

16Nuuni Roome gelido wode, PHauloosi bana naagiya
wotaaddaraara barkka de7ana mala azazettiis.
17Heezzu gallassaappe guyyiyan, PHauloosi Aihudatu
halaqata baakko xeesiis; eti shiiqido wode, eta hagaadan
yaagiis; “Ta ishatoo, taani nu asaa woi nu aawatu wogaa
phalqqiyaabaa ainne oottennan, tana Yerusalaamen
qachchidi, Roome asaassi aattidi immidosona. 18Eti
tana qoridi, haiqossi bessiyaabai ta bolli ainne bainna
gishshau, tana birshshanau qoppidosona. 19SHin hegaa
Aihudati maayennan ixxido wode, ‘Tabaa Qeesaari
pirddo’ gaanaagee tana koshshiisippe attin, taani ta
zariyaa mootiyoobai taassi de7iina gidenna. 20Taani
inttenaara gaittanaunne haasayanau inttena xeesidoogee
hegaassa; aissi giikko, Israa7eela asai ufaissan naagiyoogaa
gishshataassi taani ha sanssalatan qashettaas” yaagiis.
21Aihuda cimati PHauloosa, “Nuuni Yihudaappe nebau
dabddaabbe ekkibookko. Nu ishanttuppekka harai atto,
issoikka yiidi, nebaa odibeenna; woi ne sunttaa mooridi,
nuuyyo odibeenna. 22SHin he asaa sunttaa ubbasan asai
mooridi haasayiyoogaa nuuni eriyo gishshau, ne qofaa
siyanau koyoos” yaagidosona.
23Eti bantta yaana gallassaa PHauloosassi keeridi,
he gallassi daridi i de7iyoosaa yiidosona; yin i etassi
Xoossaa kawotettaabaa markkattiis. Qassi eti Yesuusabaa
ammanana mala, Muuse higgiyaappenne hananabaa
yootiyaageeti xaafidoogaappe bochchidi eta tamaarissiiddi,
maalladoppe omarssi gakkanaassi loittidi yootiis.
24Baggati PHauloosi giidoogaa ammanidosona; shin
baggati ammanibookkona. 25Eti bantta giddon yohuwaa
maayettennan ixxido wode, PHauloosi issibaa giidoogaappe
guyyiyan biidosona; i hagaadan yaagiis; “Geeshsha
Ayyaanai nu aawatussi hananabaa yootiya Isiyaasan,

28:19 Oos 25:11

26 ‘Neeni he asaakko baada hagaadan ga;
“Intte sissaa siyana, shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xeellana, shin be7ekketa.
27 Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;
bantta haittaa tulissidosona; bantta aifiyaakka
qilimmidosona.
Hegee bainnaakko, bantta aifiyan be7ana;
eta haittaikka siyana;
eta wozanaikka akeekana;
eti taakko Xoossaakko simmana.
Qassi taanikka eta pattana”
yaaga’ yaagiis. **28** Simmi hagee Xoossaa atotettai, Aihuda
gidennaageetussi kiitettidoogee inttessi eretto. Qassi etikka
siyana” yaagiis.
29 PHauloosi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Aihudati
bantta giddon daro palamettiiddi biidosona.
30 PHauloosi kera keettan naa77u laitta kumettaa
de7iiddi, baakko yiya ubbaa mokkees. **31** Bana ooninne
diggennan Xoossaa kawotettaabaanne Godaa Yesuus
Kiristtoosabaa yootiiddi, yayyennan daro qonccissidi
tamaarissiis.

PHauloosi
Roome Asaassi
Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHauloosa kiitai Roome asaassi xaafettidoogee PHauloosi Roomen de7iya woosa keettaa xomoosanau halchchido gishshau, i baanaashin eti giigidi naaganaadan oottanaassa. PHauloosa halchchoi Roomen de7iya ammaniyaageetuura guutta wodiyaa oottidoogaappe guyyiyan, eti maaddin Isppeene baanaassa. Kiristtinnaa ammanuwaabaa ba eridoogaanne hegaa qassi ammaniya asai oosuwan peeshshana hanotaa qonccissidi xaafiis. PHauloosa kiitaassi kumetta qofaa oiqqidaagee ha kiitaa.

PHauloosi Roomen de7iya ammaniyaageeta saro gi simmidi, i etau woossanaagaakka odidi, ba kiitaassi gul77a qofai "Wonggeliyaa qaalai Xoossai asaa xillissiyoogee, koiruwaappe wurssettaa gakkanaashinkka ammanuwaana gidiyoogaa yootees" (1:17) yaagiyaagaa gidiyoogaa malaatees.

Hegaappe guyyiyan ha qofaa aassidi xaafees. Aihudata gidinkka Aihuda gidenna asaa gidinkka ubbaikka nagaran haarettidaageeta gidiyo gishshau, eti Xoossaara sigettanau koshshees. Asati Xoossaara sigettanau danddayiyoogeekka Yesuus Kiristtoosan ammaniyoogaana. Xoossaara gaittiyo ha ooratta gaitotettai ooratta de7uwaa immiyaagaa gidiyoogaa PHauloosi aassidi odees. Ammaniya asi Xoossaara saro de7ees. Qassi Xoossaa Ayyaanaa baggaara nagaraanne haiquwaa wolqqaappe kessi ekkees. Miraafiyaa 5ppe biidi 8 gakkanaashin PHauloosi Xoossaa halchchoinne ammaniya asaa de7uwaa giddon oottiya Xoossaa Ayyaanaa wolqqaa halchchoi aibakko odees. Hegaappe kaallidi qassi PHauloosi, "Xoossai asaa naatussi halchchido halchchuwaa giddon Aihudatinne Aihuda gidenna asati waanidi issippe waaxettanau danddayanddonaashsha?" yaagiya oishaara baaxetiiddi de7ees.

Qassikka Aihudati Yesuusa ekkennan aggidoogee Xoossaa halchcho gidiyoogaa odees. Aissi giikko, hagaa mala hanotan asa zaree ubbai Xoossai Yesuusa baggaara qonccissido aaro kehatettaa giddon haphettanau danddayees. Gido shin, Aihudati Yesuusa ekkana wodee yaanaagaa PHauloosi ammanees. Wurssettan PHauloosi Kiristtinnaa de7uwaa waanidi de7anau bessiyaakko yootees. Xoossaassi oottanabaa, ammaniya asati bantta deriyaassinne bantta giddon issoi issuwaassi alaafetettan oottanabaanne qofaa gaasuwan denddiya oishatubaa qonccissidi odees.

---

1 **1**Ba wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau Xoossai dooridi xeesido Kiristtoos Yesuusa ashkkarai, Yesuus Kiristtoosi kiittido PHauloosi, taani ha dabddaabbiyaa xaafais.

2Xoossai daro wodeppe kase ba hananabaa yootiyaageetu baggaara wonggeliyaa immana yaagidoogee Xoossaa Geeshsha Maxaafatun xaafettiis; **3**he wonggelee asatettan Daawita zariyaappe yelettida Xoossaa Na7aa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosabaa. **4**Qassi i ba geeshshatetta Ayyaanan haiquwaappe denddidoogan, Xoossaa Na7aa gidiyoogaa gita wolqqan bessiis. **5**Aihuda gidenna asai ubbai ammananaadaaninne azazettanaadan, nuuni eta kaalettana mala, Xoossai Kiristtoosa sunttaa gishshau, Kiristtoosa baggaara aaro kehatettaanne Yesuusi kiittidoogeeta gidiyo maataa nuuyyo immiis. **6**Yesuus Kiristtoosabaa gidanaadan, Xoossai xeesido inttekka hegeetu giddon de7eeta.

7Xoossai siiqiyoogeetuyyoonne geeshsha oottanau xeesido Roome biittan de7iya ubbatuyyo Xoossaa nu Awaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Galataa Woosaa

8Kasetada taani intte ammanoi sa7aa ubban siyettido gishshau, Yesuus Kiristtoosa baggaara intteyyo ta Xoossaa galatais. **9-10**Aissi giikko, taani ubba wode ta woosan inttena hassayiyoogau, Xoossai, taani a Na7aa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogan ta ayyaanan ayyo oottiyoogee markka. Xoossai, ba sheniyan, taani

ha77i inttekko baanau ta ogiyaa injjeyanaadan, ubba wode woossais. 11Aissi giikko, taani inttena minttettanau, inttenaara issippe Ayyaanaa imuwaa shaakkana mala, inttena be7anau laamotais. 12Taani giyoogee, inttekka taakka issi wode minettana. Intte ta ammanuwan, qassi taanikka intte ammanuwan minettana.

13Ta ishatoo, taani ubba wode inttekko baanau qoppaas. SHin tana diggiyaabai de7iyoogaa intte eranau bessees; taani harai atto Aihuda gidenna hara asaappekka aife demmidoogaadan, intteppekka aife demmanau koyais. 14Taani asa ubbau, Giriike asaunne tamaaribeenna asau qassi aadhdhida eranchchatuyyoonne eeyyatuyyo immana acoi de7ees.

15Hegaa gishshau, tau danddayettida keesan Roomen de7iya inttessikka wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau amottais.

Wonggeliyaa Qaalai Xoossaa Wolqqaa

16Wonggeliyaa mishiraachchoi tana yeellayenna; i ammaniya ubbaa, kasetidi Aihuda asaa qassi Aihuda gidenna asaa ashshanau Xoossaappe yiya wolqqa. 17Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Xilloi ammanuwan de7ana” yaagiyoogaadan, Xoossai asaa koiroppe wurssettaa gakkanaassi, ammanuwan xillissiyoogaa wonggelee qonccissees.

Asaa Iitatettaa

18Tumatettai erettanaagaa bantta iita hanotan diggiya nagara ooso ubbaa bollinne asaa iita ooso ubbaa bolli, Xoossaa hanqqoi saluwaappe wodhdhidi qonccana. 19Eti Xoossaabaa erana danddayiyoobai etau qoncce; aissi giikko, Xoossai etau qonccissiis. 20Beettenna a hanotai hegeekka a merinaa wolqqainne a Xoossatettai issippe Xoossai ha sa7aa medhdhoosappe doommidi, etau qonccidi beettiis; eti hegaa Xoossai medhdhidobaappe be7anau danddayiyo gishshau, etau gaasoyiyoobi baawa.

21Aissi giikko, eti Xoossaa erikkokka, au bessiya bonchchuwaa immibookkona; qassi a galatokkona; shin

---

1:13 Oos 19:21 **1:16** Marq 8:38 **1:17** Imba 2:4

eti allaalle kessennabaa qoppoosona; qassi eta akeekenna
wozanai xumiis. 22Eti banttana aadhdhida eranchcha
goosona; shin eti eeyya. 23Eti haiqqenna Xoossaassi
goinniyoogaa ixxidi, haiqqiya asaa meraa, kafotu
meraa, do7atu meraanne tiran gooshettiyaageetu meraa
milatiyaageetussi goinnidosona.
24Hegaa gishshau, eti issoi issuwaara borssobaa oottana
mala, Xoossai eta wozanai amottiyo tunabaa oottanau
eta yeggi bayiis. 25Aissi giikko, eti Xoossaa tumatettaa
wordduwan laammidosona; qassi medhdhida Xoossaa aggi
bayidi, i medhdhidobau goinnidosonanne oottidosona;
Xoossai merinau galatettidaagaa; amin77i.
26Hegaa gishshau, Xoossai eti borssobaa amottana
mala, eta yeggi bayiis; harai atto eta maccaasai
banttau bessiyaabaa aggidi, bessennabaa hanidosona.
27Hegaadankka, attumaasai qassi bau bessiyoogaadan
maccaasaara gaittiyoogaa aggidi, issoi issuwaara gaittanau
qaaqqatidosona; attumaasai issoi issuwaara borssobaa
oottidi, bantta oottido balan banttau bessiya pirddaa
ekkidosona.
28Eti Xoossaa eranau dosennan ixxidoogaa keenaa
Xoossai eti bessennabaa oottana mala, etau pattenna
qofaa immiis. 29Etan geellatettai, iitatettai, yiiqeenne
iita hanotai kumiis; qassi etan qanaatee, shemppo
woriyo qofai, palami, cimoinne iita qofai kumiis; qassi
eti soqiyaageeta, 30zigiriyaageeta, Xoossaa ixxiyaageeta,
cayiyaageeta, otorettiyaageeta, ceeqettiyaageeta, iitabaa
oottanau koyiyaageetanne bantta aayeeyyoonne aawaayyo
azazettennaageeta. 31Kaushshata, caaquwaa polennaageeta,
siiqoi bainnaageetanne haratussi qarettennaageeta. 32Eti
hageetu malaa oottiyaageetuyyo haiqoi bessees giya
Xoossaa higgiyaa eriiddi, hageeta oottoosona; hegaa
xalaala gidennan hageeta oottiyaageetakka oottite
goosona.

Xoossaa Pirddaa

2 1Hegaa gishshau, nenoo haratu bolli pirddiya ubbau,
neeyyo gaasoyiyoobi baawa; aissi giikko, neeni haratu

1:21 Efis 4:17-18 **1:23** ZarW 4:16-18

bolli pirddaidda, he neeni eta bolli pirddiyoogaa malaa oottikko, ne bolli pirddaasa. 2Nuuni hagaa mala oosuwaa oottiyaageetu bolli Xoossaa xillo pirddaa pirddiyoogaa eroos. 3Nenoo, hagaa mala oosuwaa oottiyaageetu bolli pirddiyaagoo, qassi he neeni pirddiyoogaa malaa oottiyaagoo, neeni Xoossaa pirddaappe kessa ekkiyaabaa milatii? 4Woikko Xoossaa kehatettaa, genccaa, danddayaanne duretettaa karaishsha? Xoossai nena nagaraappe zaaranau koyiyo gishshau, i keha gidiyoogaa neeni eraasa.

5SHin intteyyo siyenna wozanainne nagaraappe simmenna wozanai de7ees; hegaa gishshau, Xoossaa hanqqoinne xillo pirddai qoncciyo gallassi, neeni ne bolli hanqquwaa kaseegaappe darissaasa. 6Xoossai asa ubbau a oosuwaa malaa immana. 7Issi issi asati lo77obaa danddayan oottoosona; qassi galataa, bonchchuwaanne xayenna de7uwaa koyoosona; etau Xoossai merinaa de7uwaa immana. 8SHin harati iitabaa oottanau yaaretoosonanne tumatettaa ixxoosona; Xoossai eta bolli bashshaanne hanqquwaa yeddana. 9Iitabaa oottiya asai ubbai tuggatananne waayettana; hegee kasetidi, Aihuda asaa gakkana; kaallidi qassi Aihuda gidenna asaa gakkana. 10SHin Xoossai lo77o ooso oottiya ubbatuyyo galataa, bonchchuwaanne sarotettaa immana; kasetidi Aihudatuyyo immana; kaallidi qassi Aihuda gidennaageetuyyo immana. 11Aissi giikko, Xoossaa aifiyan asai ubbai issi mala.

12Muuse higgee bainnan nagara oottida ubbai higgee bainnan xayana. Muuse higgee de7ishin, nagara oottida ubbai higgiyan pirddettana. 13Aissi giikko, Xoossaa sinttan higgiyaa naagiyaageeti xilloosonappe attin, higgiyaa siyiyaageeti xillokkona. 14Aihuda gidenna asau higgee baawa; shin banttana zoriya wozanan higgee azaziyoogaa oottoosona; etau higgee xayikkokka, eti bantta huupheyyo higge. 15Higgee azaziyoogee eta wozanaa giddon xaafettidoogaa eta hanotettai bessees; issi issitoo eta zoriya wozanai etau markkattiyo gishshaunne qassi issi issitoo eta qofai eta mootiyo gishshau, woikko qassi etaara gaaddetiyo gishshau, hegee tuma gidiyoogaa erissees. 16Taani

---

2:1 Mat 7:1; Luq 6:37 **2:6** Maz 62:12; Lem 24:12 **2:11** ZarW 10:17

tamaarissido wonggeliyaadan, asaa wozanan geemmida qofaa Xoossai Yesuus Kiristtoosa baggaara hagaadan pirddana.

Aihudatanne Muuse Higgiyaa

17SHin neeni nena Aihuda gaasa; higgiyan zemppada Xoossan ceeqettaasa; 18neeni oottana mala, Xoossai koyiyoobai aibakko eraasa; qassi tuma gidiyaabaa dooranau higgiyaappe tamaaradasa; 19-20neeni qooqeta kaalettiyaagaa, qassi xuman de7iyaageetuyyookka poo7issiyaagaa, eeyyaa erissiyaagaanne yelagaa tamaarissiyaagaa gidiyoogaa eraas; higgiyaappe neeni kumetta eratettaanne kumetta tumatettaa demmiyoogaa eraasa; 21yaatin, neeni harata tamaarissiyaagee nena ne huuphen aissi tamaarissikkii? Neeni, "Wuuqqoppa" yaagada qaalaa yootaasa; shin neeni ne huuphen wuuqqaiyye? 22Neeni, "SHaaramuxoppa" yaagaasa; shin neeni ne huuphen shaaramuxai? Neeni eeqaa shenetaasa; shin eeqai de7iyo keettaa bonqqai? 23Xoossaa higgee neeyyo de7iyo gishshau, neeni ceeqettaasa; shin he higgiyaa menttada Xoossaa yeellayai? 24Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, "Aihuda asatoo, intte gaasuwan Xoossaa sunttai Aihuda gidenna asatu giddon cayettees" yaagees.

25Neeni higgiyau azazettikko, ne qaxxarai go77aara de7ees; shin neeni higgiyaa menttikko, neeni qaxxarettidoogee qaxxarettibeennabaa mala gidana. 26Aihuda gidenna asi qaxxarettennan higgee azaziyoogaa naagikko, Xoossai a qaxxarettidabaadan qoodennee? 27Intte, Aihuda asati, intteyyo xaafettida higgee de7ikkokka qassi intte qaxxarettikkokka, higgiyaa intte menttiyo gishshau, Aihuda gidenna asai bollaa qaxxarettana xayikkokka, higgiyau azazettidi, intte bolli pirddana.

28Aissi giikko, Aihuda asa milatiya ubbai tumu Aihuda asa gidenna; qassi asi ba bollaa qaxxarettido gishshau, tumu Aihuda asa gidenna. 29SHin tumu Aihuda asa giyo urai garssa baggaara Aihuda asa gididaagaa; qaxxarettiyoogee Xoossaa Ayyaanan oosettiya wozanaa qaxxarappe attin, xaafettida higgiyaana gidenna; he

urai ba galataa Xoossaappe ekkiyoogaappe attin, asappe ekkenna.

Aihudati Ammanennan Aggidi Mooridosona

3 1Yaatin, Aihuda asai aibin Aihuda gidenna asaappe
aadhdhiyoonaa? Woi qaxxarettiyoogan ai go77i de7ii?
2Hagee Aihudata ubbaban keehi maaddees; ubbabaappe
kase Xoossai ba kiitaa hadaraa Aihudatuyyo immiis.
3Yaatin, etappe issooti issooti ammanettennabaa gidikko,
yaanin aibee? Hegaa gishshau, Xoossai ammanettenna
yaagiyoogee? 4Mulekka hegaa gidenna; asai ubbai
worddanchcha gidikkokka, Xoossai giyoogee tuma gidanau
bessees; Xoossaa maxaafai, “Neeni haasayiyo wode, neeni
xillo gidiyoogaa erissanau koshshees; neeni mootettiyo
wode, shatimmanau bessees” yaagees.
5SHin nu mooro oosoi Xoossaa xillo oosuwaa
erissiyaakko, nuuni woiganee? Nu bolli hanqquwaa
ehiya Xoossai mooranchchee? Taani asi giyoogaadan gais.
6Hegee mulekka hanoppo; aissi giikko, hegaadan gidikko,
Xoossai ha sa7aa bolli waati pirddanee?
7SHin ta wordduwan Xoossaa tumatettai a bonchchuwau
doorikko, yaatin, hanno gakkanaassi aissi ta bolli
nagaranchchadan pirddii? 8Yaatin nuuni, “Lo77oi
yaanaadan, ane iitabaa oottoos” aissi gookkonii? Issi issi
asai hagaa tana mootiiddi cayidosona; eti Xoossaappe
bessiya pirddaa ekkana.

Asi Ubbi Nagaranchcha

9Hegaa gishshau, nuuni woiganee? Nuuni Aihudati,
Aihuda gidenna asaappe gitatiyoonii? Mulekka gidenna;
aissi giikko, Aihudatikka Aihuda gidenna asatikka ubbai
issippe nagaraappe garssan de7iyoogaa taani kase intteyyo
yootaas.
10Xoossaa maxaafai hagaadan yaagees;
“Xillo asi issoinne baawa.
11 Akeekiya asikka baawa;
woikko Xoossaa koyiyaabikka baawa.
12 Asai ubbai Xoossaappe wora simmiis;

2:29 ZarW 30:6

ubbaikka muleera go77ennaagaa gidiis.
Lo77iyaabaa oottiya ooninne baawa;
harai atto issoinne baawa.
13 Eta doonai dooyettida duufo mala.
Bantta inxxarssan worddotidosona.
Eta doonaappe asa woriya shooshshaa
yiishshaa mala haasayai kiyees.
14 Eta doonan hanttaara qanggettai kumiis.
15 Eti suutta gussanau
daro eesotoosona.
16 Bashshainne qohoi
eti biidosan awaaninne xayenna.
17 Eti sarotettaa ogiyaakka erokkona.
18 Qassi Xoossaassi yayyiyoobi
a qofan baawa"
yaagees.
19 Asa ubbaa haasayaa diggana malanne kumetta sa7aa Xoossaa pirddaappe garssau aattana mala, higgiyaa giddon odettida ubbabai higgiyaappe garssan de7iya asau haasayiyoogaa nuuni eroos. 20 Xoossaa sinttan ooninne higge azaziyoobaa oottiyoogan xillenna; higgee issi asi nagara oottidoogaa eranaadan oottees.

Asi Ubbi Xilliyoi Ammanuwaana

21 SHin Xoossai asa xillissiyo ogee higgee bainnan ha77i qoncciis; higgeenne hananabaa yootiyaageeti he xillotettaabaa markkattidosona. 22 Xoossai asaa Yesuus Kiristtoosa ammaniyoogan xillissees; Xoossai hegaa a ammaniya ubbau oottees; ai shaahotettinne baawa.
23 Aissi giikko, asai ubbai nagaraa oottiis; ashshiya Xoossaappe haakkidosona. 24 SHin eti Xoossai immiyo a aaro kehatettan, banttana woziya Kiristtoos Yesuusa baggaara coo xillidosona. 25 Yesuusa suuttan asai a ammanidi, ba nagaraa maarotettaa demmanau, Xoossai a immiis; Xoossai hegaa ba xillotettaa bessanau oottiis; i beni wodiyan asaa nagaraa danddayidi, karidi aggiigiis; shin 26 ha wodiyan ba xillotettaa bessanau asaa nagaraa

---

3:15-17 Isiy 59:7-8 **3:18** Maz 36:1 **3:20** Maz 143:2; Gal 2:16
3:22 Gal 2:16

aggenna; Xoossai hegaa oottiyoogan i ba huuphen xillo gidiyaagaanne Yesuusa ammaniya ubbaa xillissiyoogaa bessees.

27 Yaatin, nuuni aibau ceeqettanee? Aibikka baawa;
ai gaasotaanee? Nuuni higgiyau azazettiyoogaanee?
Akkai; ammanuwaa higgiyaanappe attin. 28 Aissi giikko,
asi ammanuwan xillanaappe attin, higgee azaziyoogaa
oottiyoogaana gidenna yaagidi qoppoos.
29 Woikko Xoossai Aihudatu xalaalau Xoossee?
Aihuda gidenna asau Xoossaa gidennee? Tuma, Aihuda
gidennaageetuyyookka i qassi Xoossaa. 30 Issi Xoossaa
xalaalai de7ees; Aihudata eta ammanuwan i xillissana;
qassi Aihuda gidennaageetakka eta ammanuwan
xillissana. 31 Yaatin, nuuni higgiyaa ammanuwan gaxi
sugiyoo? Gidenna; higgiyaa minttoosippe attin.

Abrahaami Ammanuwan Xilliis

4 1 Yaatin, nuuni nuuyyo ashuwan zare gidiya Abrahaami
ai demmiis gaanee? 2 Aissi giikko, Abrahaami oosuwan
xillidabaa gidiyaakko, ayyo ceeqettiyoobi de7ees; shin
Xoossaa sinttan ceeqettana danddayenna; 3 aissi giikko,
Xoossaa maxaafai woigii? “Abrahaami Xoossaa ammaniis;
Xoossai hegaa ayyo xillotettan qoodiis” yaagees.
4 Oottiya urai ekkiyo miishshaa bau bessin ekkeesippe
attin, au imodan qoodettenna. 5 SHin ooso oottennan,
nagaranchchaa xillissiya Xoossaa ammaniya ura, Xoossai
a ammanuwan a xillissees. 6 Hegaadankka, ai oosoinne
bainnan, Xoossai xillodan qoodido asa ufaissiyaabaa
Daawiti haasayido wode giidoogee hagaa.

7 “Xoossai eta mooruwaa atto giidoogeetinne
eta nagaraa kammidoogeeti anjjettidaageeta.
8 Godai a nagaraa qoodenna asi anjjettidaagaa”
yaagees.

9 Yaatin, ha Daawiti haasayido anjjoi qaxxarettida
asaa xalaalaasseeyye? Woikko qassi qaxxarettibeenna
asatussaaree? Aissi giikko nuuni, “Xoossaa maxaafai,
‘Abrahaami Xoossaa ammaniis; Xoossai hegaa ayyo
xillotettan qoodiis’ yaagees” goos. 10 Yaatin, hagee

3:30 ZarW 6:4; Gal 3:20 **4:3** Dom 15:6; Gal 3:6 **4:7-8** Maz 32:1-2

aude hanidee? Abrahaami qaxxarettidaashiineeyye?
Woi qaxxarettennan de7ishiinee? Qaxxarettennan
de7ishiinappe attin, qaxxarettiina gidenna.
11 Guyyeppe i qaxxarettiis; Xoossai a ammanuwaa
gishshau, i qaxxarettanaappe kase a xillo oottidi
qoodidoogaa erissanau, a qaxxarai malaata gidiis.
Hegeekka qassi qaxxarettennan Xoossaa ammaniya
ubbata Xoossai xillo oottidi qoodanaadan, etau Abrahaami
aawaa gidanaassa. 12 I qaxxarettidaageetuyyookka aawaa;
gidikkokka, eti qaxxarettido gishshassa gidenna; shin
nu aawaa Abrahaami qaxxarettanaappe kase ammaniyo
ammanuwaa malaa kaalliyaageetuyyookka aawaa.

Xoossai Immana Giidobai Ammanuwan Ekettees

13 Abrahaamayyoonne a zaretuyyo Xoossai, "Ha
sa7aa taani intteyyo immana" yaagidoogee, Abrahaami
Xoossaa ammanidi xillido gishshassappe attin, higgiyau
i azazettido gishshassa gidenna. 14 Aissi giikko, higgiyau
azazettiyaageeti Xoossai immana giidoogaa laattiyaageeta
gidikko, asa ammanoi allaalle kessennabaa gidiis; Xoossai
giidoogeekka hada gidiis; 15 higgee Xoossaa boshaa ehees;
shin higgee bainnasan higgiyaa menttiyoobi baawa.
16-17 Hegaa gishshau, higgiyaa naagiyaageetu xalaalau
gidennan, qassi Abrahaami ammanidoogaadan, ammaniya
Abrahaama zaretu ubbau Xoossai immana giidoogee,
woitodan tumattanaagee ammanuwaana; Abrahaami
nuuyyo ubbaayyo aawaa; Xoossaa maxaafai, "Taani
nena daro kawotettatuyyo aawa oottaas" giyoogaadan,
haiqqidaageetuyyo de7uwaa immiya, ba azazuwan
bainnabaa de7iyaabaadan oottidi xeesiya, i ammanido
Xoossaa sinttan Abrahaami nuuyyo ubbau aawa.
18 Xoossaa maxaafai Abrahaama, "Ne zerettai hagaa
keena gidana" yaagidoogaadan, hagaa keena gidana
giidi, ufaissan naaganau danddayenna wode, Abrahaami
ammanidinne sinttappe demmana giidi, ufaissan naagidi,
daro zaretuyyo aawa gidiis. 19 He wode, Abrahaami
yelettoosappe xeetu laitta kumana haniyo cima;

4:11 Dom 17:10 **4:13** Dom 17:4-6; 22:17-18; Gal 3:29 **4:14** Gal 3:18
4:16 Gal 3:7 **4:17** Dom 17:5 **4:18** Dom 15:5

shin ba daafurida asatettaanne Saara na7a yelanau danddayennaagaa qoppido wode, i ba ammanuwan daafuribeenna.

20-21 Xoossaa i bonchchiiddi, au immana giida Xoossai qassi polanau danddayiyoogaa loittidi erees; eridi ba ammanuwan minnidoogaappe attin, ammanennan ixxidi, Xoossai immana giidoogaa siribeenna. **22**Hegaa gishshau, Xoossai qassi a ammanuwaa xillotettan qoodiis.

23"Ayyo xillotettan qoodiis" giya qaalai a xalaalau xaafettibeenna. **24**He qaalai nu Godaa Yesuusa haiquwaappe denttida Xoossaa ammaniya nuuyyookka xillotettan qoodettana mala xaafettiis. **25**Xoossai a nu nagaraa gishshau, haiquwau aattidi immin, i nuna xillissanau haiquwaappe denddiis.

Ammanuwan Beettiya Saruwaanne Sigaa

5 **1**Hegaa gishshau, nuuni ammanuwan xillidoogan, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara nuuyyo Xoossaara sarotettai de7ees; **2**qassi i nuna ha77i nuuni de7iyo Xoossaa aaro kehatettaa giddo ammanuwan ehiis; yaatin, nuuni Xoossaa bonchchuwaa shaakkanau nuuyyo de7iya ufaissan ceeqettoos.

3-4 Hegaa xalaala gidenna; shin nuuni nu waayiyan ufaittoos; aissi giikko, waayee danddayaa ehiyoogaa, qassi danddayai paaciyaa, paacee qassi demmanau ufaissan naagi uttidoogaa ehiyoogaa nuuni eroos. **5**Xoossai nuuyyo immido Geeshsha Ayyaanaa baggaara ba siiquwaa nu wozanan gussido gishshau, he nuuni demmanau ufaissan naagi uttidoogee nuna yeellayenna.

6Aissi giikko, nuuni biron wolqqi bainnaageeta gididi de7ishin, Xoossai doorido wodee gakkin, Kiristtoosi nagaranchchatu gishshau haiqqiis. **7**Xillo uraa gishshau, issi urai haiqqanaagee daro metobaa shin, keha asa gishshau haiqqanau, "Eeno" giya uri ooni erii beettennan aggenna. **8**SHin nuuni biron nagaranchcha gididi de7ishin, Kiristtoosi nu gishshau haiqqiis; hegee Xoossai nuna ai keenaa siiqiyaakkonne a siiquwaa erissees; **9**simmi nuuni ha77i a suuttan xillidabaa gidikko, a baggaara

---

4:19 Dom 17:17 **4:25** Isiy 53:4-5

Xoossaa hanqquwaappe attana. 10Aissi giikko, nuuni
Xoossaara kase morkke; shin a Na7aa haiquwan aara
sigettida; hegaappe aattidi, ha77i nuuni Xoossaara
sigettiichchidoogaappe guyyiyan, i paxa gidiyo gishshau
nuna ashshana. 11SHin hegaa xalaala gidenna; ha77i nuna
Xoossaara sigettida nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara
nuna Xoossaabai ufaissees.

Haiqoi Addaamen, De7oi Kiristtoosan

12Hegaa gishshau, nagarai ha sa7aa issi asa baggaara
geliis; he nagarai banaara haiquwaa ehiis; hegaa gaasuwan,
asai ubbai nagara oottido gishshau, haiqoi asa zare ubbaa
gakkiis. 13Higgee imettanaappe kase, ha sa7an nagarai
de7ees; shin higgee bainna wode nagari qoodettenna.
14SHin Addaame wodiyaappe, Muuse wodiyaa gakkanaassi,
haiqoi asa ubbaa haariis; harai atto Addaamee
Xoossaa higgiyau azazettennan ixxidoogaadan, nagara
oottibeennaageetakka haiqoi haariis.

Aissi giikko, Addaamee yaanaagau leemiso. 15SHin
Xoossaa imoi Addaame nagaraa mala gidenna gishshau, eti
issi mala gidokkona; issi bitaniyaa nagaraa gishshau, daro
asai haiqqidoogee tuma; shin Xoossaa aaro kehatettainne
a imoi daro asau issi asa aaro kehatettaa baggaara, Yesuus
Kiristtoosa aaro kehatettaa baggaara dariis. 16Xoossaa
imoi nagaraa oottida bitaniyaa baggaara yiidaagaa
mala gidenna; aissi giikko, Addaamee issi nagaraa
oottidoogaappe guyyiyan, Xoossai a mooranchchadan
pirddiis; shin asai daro nagaraa oottidoogaappe guyyiyan
Xoossai, “Intte mooribeekketa” giidi, ba aaro kehatettaa eta
bessees. 17Aissi giikko, issi bitaniyaa nagaraa gaasuwan,
a nagaraa baggaara, haiqoi kawotidoogee tuma; shin issi
urai, Yesuus Kiristtoosi oottidobai ai keena daro! Xoossaa
daro aaro kehatettaanne xillotettaa imuwaa ekkiya ubbai
Kiristtoosa baggaara xoonidi de7ana.

18Simmi issi urai nagara oottido gaasuwan asa ubbaa
bolli mooranchchadan pirddai yiidoogaadan, hegaadan
issi urai xillobaa oottido gaasuwan, Xoossai asa ubbaa,
“Mooribeekketa” giidi etau de7uwaa immiis; 19aissi

5:12 Dom 3:6

giikko, issi urai azazettennan ixxido gaasuwan, daro asai nagaranchcha gididoogaadan, hegaadankka qassi issoi eeno giidoogan daro asai xillana.

20Mooro oosuwaa darissanau, higgee yiis; shin nagarai darido wode Xoossaa aaro kehatettai keehi dariis; **21**nagari haiquwaa wolqqan kawotidoogaadan, hegaadankka qassi Xoossaa aaro kehatettai xillotettaa wolqqan kawotidi, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara, nuna merinaa de7uwau kaalettees.

Nagaraappe SHaahettidi Kiristtoosan De7iyoogaa

6 **1**Yaatin, nuuni woiganee? Xoossaa aaro kehatettai daranaadan, nagaran minnidi de7anee? **2**Akkai; nuuni nagara ooso baggaara gidikko haiqqiichchida; yaatin, nuuni hagaappe sinttau waati a giddon de7anee? **3**Woikko nuuni ubbati Kiristtoos Yesuusaara issippe gidanau, xammaqettido wode, a haiquwankka aara issippe gidanau xammaqettidoogaa erekketii? **4**Hegaa gishshau, Kiristtoosi Aawaa bonchcho wolqqan haiquwaappe denddidoogaadan, hegaadan nuunikka ooratta de7uwaa de7anau, a haiquwaa aara shaakkanau xinqqatiyan aara issippe moogettida.

5Aissi giikko, nuuni i haiqqidoogaadan haiqqidi, aara issuwaa gidikko, hegaadankka, haiquwaappe i denddidoogaadan nuunikka denddidi, aara issuwaa gidana. **6**Nuuni hagaappe sinttanau nagarau aille gidenna mala, qassi nu nagaranchcha asatettaa wolqqai xayana mala, nu ceega asatettai Kiristtoosaara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishetti kaqettidoogaa eroos. **7**Aissi giikko, issi urai haiqqiyo wode nagaraa wolqqai a haarenna; shin **8**nuuni Kiristtoosaara haiqqidabaa gidikko, aara qassi de7anaagaa ammanoos. **9**Aissi giikko, Kiristtoosi haiquwaappe denddidoogaa, qassi naa77anttuwaa i haiqqennaagaanne haiqoi sinttappe a haarennaagaa nuuni eroos. **10**I issitookka haiqqiis; nagarau a bolli wolqqi baawa; shin i ha de7iyo de7uwaa Xoossaayyo de7ees. **11**Hegaadan qassi intte nagara oottennaadan, inttena haiqqidabaadan qoppite; shin Godaa Kiristtoos Yesuusa baggaara Xoossau intte paxa de7iyaabaadan, inttena qoppite.

6:4 Qol 2:12

12 Hegaa gishshau, intte intte asatettaa amuwau azazettana
mala, nagarai haiqqiya intte asatettaa haaroppo. 13 Qassi
intte asatettaappe issisaanne mooro ooso oottanau nagarau
immoppite; shin haiquwaappe denddida asaadan inttena
Xoossau immite; qassi intte kumetta asatettaakka xillo ooso
oottanau Xoossau immite; 14 aissi giikko, nagarai inttena
haaranau bessenna; intte Xoossaa aaro kehatettaappe
garssaara de7eetappe attin, higgiyaappe garssan de7ekketa.

Xillotettau Ashkkara Gidiyoogaa

15 Yaatin, waananee? Xoossaa aaro kehatettaappe
garssaara de7iyoogaappe attin, higgiyaappe garssaara
deenna gishshau, nagara oottanee? Akkai; 16 intte inttena
issi urau azazettanau, ailledan oottidi immiyo wode, he
inttena azaziyaagau ailleta gidiyoogaa ereeta; woikko intte
intteyyo haiquwaa ehiya nagarau haaretteeta; woikko
intte inttena xillo oottiya azazuwau haaretteeta. 17 SHin
Xoossau galatai gido; aissi giikko, nagarau kase intte aille;
shin guyyeppe intte ekkido timirttiyaa giddon de7iya
tumatettau intte kumetta wozanaappe azazettideta. 18 Intte
nagaraa ailletettaappe kiyidi, xillotettau aille gidideta.
19 Intte mereta daafuranchcha gidiyo gishshau, taani
ooyyookka geliya haasayaa haasayais; intte kase intte
kumetta asatettaa moorobaa oottanau, tunatettaunne
moorobau aille oottidi immideta; ha77i hegaadankka intte
kumetta asatettaa geeshshabaa oottanau, xillotettau aille
oottidi immite.
20 Intte nagarau ailletidi de7iyo wode, xillotettai intteyyo
goda gidenna. 21 Inttena ha77i yeellayiya yohota he wode
oottidoogaappe ai go77aa demmidetii? Aissi giikko, he
yohotu wurssettai haiqo; 22 shin nagaraa ailletettaappe intte
kiyidi, Xoossau haarettideta; qassi intte oottiyo ubbaban
inttena muleera au aattidi immideta hegee intteyyo wore;
hegaa wurssettai merinaa de7uwaa. 23 Aissi giikko, nagarai
qanxxiyo miishshai haiquwaa. SHin Xoossai nu Godaa
Kiristtoos Yesuusa baggaara immiyo imoi merinaa de7uwaa.

Muuse Higgiyaa Qashuwaappe Birshshettiyoogaa

7 1 Ta ishatoo, intte ubbai higgiyaa eriyo gishshau, taani
giyoogaa loittidi ereeta; higgee issi asi de7ido wode

ubban a haarees. 2Aissi giikko, azina gelida maccaasiyaa
i azinai paxa de7ido keenan, higgiyan aara qashetta
uttaasu; shin i azinai haiqqikko, aara maacettido higgee
o haarenna. 3Hegaa gishshau, a ba azinai paxa de7ishin,
a hara attumaagaa gelikko, asai o, “SHaaramuxa” gaana.
SHin i azinai haiqqikko, higgee o haarenna; a hara azina
gelikkonne o ooninne, “SHaaramuxa” geenna.

4Ta ishatoo, hegaadan intte qassi Kiristtoosa
asatettaappe issi bagga gidiyo gishshau, higgiyaa
qoppiyaabaa gidikko, intte haiqqideta. Qassi nuuni Xoossaa
go77iya ooso oottana mala, intte Xoossai haiquwaappe
denttido Kiristtoosabaa. 5Aissi giikko, nuuni nu asatettai
koyidoogaadan de7iyo wode, higgee nuuni nagaraa
oottanaadan, nuna denttettees; nu asatettaa giddon iita
amoi de7iyo gishshau, nuuni haiquwau aife aifida. 6SHin
ha77i nuuni nuna qachchidaagau haiqqido gishshau,
Xoossai nuna higgiyaa qashuwaappe birshshiis. Hegaa
gishshau, nuuni Geeshsha Ayyaanai giigissido ooratta
ogiyan Xoossau azazettanaagaappe attin, xaafettida higgee
nuussi giigissido ceega ogiyan azazettokko.

Higgiyaanne Nagaraa

7Yaatin, nuuni woiganee? Higgee ba huuphen nagaree?
Mulekka gidenna; shin higgee nagari aibakko tana erissiis;
aissi giikko, taani higgee, “Asabaa amottoppa” geennaakko,
asabaa amottiyoogee aibakko erikke; 8shin nagari taani
ubbabaa amottana mala, azazuwaa baggaara tanan ogiyaa
demmiis; aissi giikko, higgee bainnaakko, nagarau wolqqi
baawa.

9Kase higgee bainna wode taani paxa; shin azazoi yiido
wode nagarai paxin, 10taani qassi haiqqaas; tana paxa
wottanau Xoossai qoppido azazoi, tau haiquwaa ehiis.
11Aissi giikko, nagarai azazuwaa baggaara tana cimmiyo
ogiyaa demmidi, he azazuwan tana woriis.

12Hegaa gishshau, higgee geeshsha; azazoikka geeshsha,
xillonne lo77o.

13Yaatin, lo77obai tau haiqo ehiidee? Mulekka gidenna;
shin tau hegaa nagarai ehiis; asai nagari aibakko shaakkidi

7:7 Kess 20:17; ZarW 5:21 **7:11** Dom 3:13

erana mala, nagarai lo77oban go7ettidi, tau haiqo ehiis; qassi azazoi, “Ooninne nagara oottanau bessenna” yaagiyo gishshau, nagarai kaseegaappe aadhdhi iitiis.

Asaa De7uwaa Garssan De7iya Baaxiyaa

14 Nuuni higgee Xoossaabaa gidiyoogaa eroos; shin taani
tana nagarau baizzida haiqqiya asa; 15 taani oottiyoobaa
akeekikke; aissi giikko, taani ixxiyoobaa oottaisippe attin,
taani oottanau dosiyoobaa oottikke. 16 Taani ixxiyoogaa
oottiyaabaa gidikko, higgee lo77o gidiyoogaa markkattais.
17 Hegaa gidikko, he yohuwaa tanan de7iya nagarai
oottiyoogaappe attin, ha77i taani oottikke.
18 Tanan, hegeenne ta asatettan lo77obai de7ennaagaa
taani erais; aissi giikko, lo77obaa oottiyo amoi tanan
de7ikkokka, taani he lo77obaa oottanau danddayikke.
19 Taani ixxiyo iitabaa oottaisippe attin, taani dosiyo
lo77obaa oottikke. 20 SHin taani ixxiyoogaa oottiyaabaa
gidikko, hegaa tanan de7iya nagarai oottiyoogaappe attin,
ha77i hegaa oottiyaagee tana gidikke.
21 Simmi taani lo77obaa oottanau dosishin, iitabaa
oottiyoogee tau higge gidiyoogaa demmaas. 22 Aissi giikko,
taani ta wozana giddon Xoossaa higgiyan ufaittais; 23 shin
ta bollaa giddon de7iya ta wozanaa qofaa higgiyaara
warettiya dumma higgiyaa be7ais; he higgee ta bollaa
giddon de7iya nagaraa ootissiya higgiyan tana qashissees.
24 Taani aiba ufaissi bainna asee! Tana haiquwau efiya
ha asatettaappe ashshanai oonee? 25 Nu Godaa Yesuus
Kiristtoosa baggaara Xoossau galatai gido.
Simmi taani ta wozanaa qofan Xoossaa higgiyau
haarettais. SHin ta asatettan tana nagaraa ootissiya
higgiyau haarettais.

Geeshsha Ayyaanai Koyiyoogaadan De7iyoogaa

8 1 Hegaa gishshau, Kiristtoos Yesuusaara de7iyaageetu
bolli pirddi ha77i baawa; 2 aissi giikko, Kiristtoos
Yesuusa baggaara nuuyyo de7uwaa ehiya Geeshsha
Ayyaanaa higgee tana nagaraa higgiyaa ailletettaappenne
haiquwaa higgiyaa ailletettaappe kessiis. 3 Asaa asatettai

7:15 Gal 5:17

daafuranchcha gidiyo gishshau, higgee oottanau danddayibeennaagaa Xoossai oottiis; nagaranchchatu asatettaa mala asatettaara de7iya ba Na7aa, asai oottido nagaraayyo yarshsho gidanau Xoossai kiittidi, asaa asatettaa giddon de7iya nagaraa pirddiis. 4Geeshsha Ayyaanai koyiyoogaadan de7iyaageetuppe attin, nu asatettai koyiyoogaadan de7ennaageetu bolli, nu bolli, higgiyaa xillo azazoi polettana mala, Xoossai hagaa oottiis.

5Bantta asatettai koyiyoogaadan de7iyaageeti bantta asatettaabaa qoppoosona; shin Geeshsha Ayyaanai koyiyoogaadan de7iyaageeti Geeshsha Ayyaanaabaa qoppoosona. 6Asatettaabaa qoppiyoogee haiquwaa ehees; shin Geeshsha Ayyaanaabaa qoppiyoogee de7uwaanne sarotettaa ehees. 7Asatettaabaa qoppiyoogee Xoossau ixo; aissi giikko, asatettai Xoossaa higgiyau azazettenna; qassi azazettanaukka au danddayettenna. 8Bantta asatettau azazettiyaageeti Xoossaa ufaissanau danddayokkona.

9SHin Xoossaa Ayyaanai inttenan de7ikko, Geeshsha Ayyaanai giyoogaadan de7eetappe attin, intte asatettai koyiyoogaadan de7ekketa. SHin ooninne Kiristtoosa Ayyaanai bainnaagaa gidikko, he urai Kiristtoosabaa gidenna. 10SHin Kiristtoosi inttenan de7ikko, intte asatettai nagaraa gaasuwan haiqqidaagaa; shin intte ayyaanai xillotettaa gaasuwan inttenan paxa de7ees. 11SHin Yesuusa haiquwaappe denttida Xoossaa Ayyaanai intte giddon de7ikko, haiquwaappe Kiristtoosa denttida Xoossai qassi inttenan de7iya ba Geeshsha Ayyaanan, haiqqiya intte asatettaukka de7uwaa immana.

12Simmi ta ishatoo, nuuni acuwaara de7oos; nu asatettai koyiyoogaadan de7anau nuuyyo bessenna. 13Aissi giikko, intte intte asatettai giyoogaadan de7ikko, intte haiqqana; shin intte intte nagara oosuwaa Geeshsha Ayyaanan worikko, paxa de7ana. 14Xoossaa Ayyaanai kaalettiyo ubbati Xoossaa naata. 15Aissi giikko, nuuni nu qaalaa xoqqu oottidi, “Abbaa! Ta Aawau” yaagidi xeesiyo nuna Xoossaa naata kessiya Geeshsha Ayyaanaa Xoossaappe ekkidoogaappe attin, naa77anttuwaa yayyanau aille kessiya ayyaanaa ekkibookko. 16Xoossaa Ayyaanai ba huuphen

---

8:11 1Qor 3:16 **8:15** Marq 14:36; Gal 4:6

nu ayyaanaara gididi, nuuni Xoossaa naata gidiyoogaa markkattees. 17Nuuni a naata gidikko, i ba asau minjjido anjjuwaa laattana; qassi nuuni Xoossai Kiristtoosau minjjidoogaakka aara laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa aara shaakkikko, a bonchchuwaakka aara shaakkana.

Yaana Bonchchuwaa

18Aissi giikko, nuuni ha77i waayettiyo waayiyaa nuuyyo sinttappe qonccana bonchchuwaara giigissanau, mulekka danddayettenna gaada taani qoppais. 19Xoossai medhdhido mereta ubbai Xoossaa naati qonccanaagaa daro laamoti uttiis. 20Aissi giikko, mereta ubbai go77i bainnabaa gidanaadan, Xoossai a bolli pirddiis; sinttappe demmana giidi ufaissan naagi uttidoogan haarissida Xoossai koyido gishshau hanidoogaappe attin, mereta ubbai ba huuphen koyidoogaana gidenna. 21Mereta ubbai ba huuphen bashshaa ailletettaappe issi gallassi kiyana; qassi he meretati Xoossaa naati ailletettaappe kiyido bonchcho kessaa shaakkana. 22Aissi giikko, mereta ubbai issippe hanno gakkanaassi, maccaasa leessoi oiqqin ooliyoogaadan, sahuwan ooliyoogaa nuuni eroos. 23Qassi hegaa xalaala gidenna; shin nuuni, Geeshsha Ayyaanaa Xoossaa baira imodan oottidi ekkidaageeti, nu huuphen qassi Xoossai nuna ba naata oottanaadaaninne nu kumetta asatettaa wozanaadan naagiiddi, nu giddon ooloos. 24Aissi giikko, nuuni Xoossai immana giidoogan attida. SHin nuuni Xoossai immana giidoogaa be7ikko, yaatin, hegee ufaissan naagiyoobaa gidenna; aissi giikko, ba be7iyoobaa demmana giiddi, ufaissan naagiyai oonee? 25SHin nuuni be7ennaagaa demmana giidi, ufaissan naagikko, hegaa danddayidi naagoos.

26Hegaadan qassi Geeshsha Ayyaanai nu daafuraa maaddanau yees; aissi giikko, nuuni Xoossaa waati woossanau bessiyaakko erokko; shin Geeshsha Ayyaanai ba huuphen asau haasayanau danddayettenna ooliyan nuuyyo gaannatees. 27Qassi asa wozanaa qoriya Xoossai, Geeshsha Ayyaanai i koyiyoogaadan, geeshshatuyyo gaannatiyo gishshau, Geeshsha Ayyaanaa qofai aibakko erees.

8:15-17 Gal 4:5-7 **8:20** Dom 3:17-19 **8:23** 2Qor 5:2-4

28Xoossai bana siiqiyaageetuyyo, ba qoppidoogaa oottanau xeesidoogeetuyyo, yoho ubbaa lo77obau oottiyoogaa nuuni eroos. 29Xoossai ba Na7ai daro ishanttu giddon baira gidanaadan, i kase dooridoogeeti qassi ba Na7aa milatanaadan, kasetidi shaakki wottiis. 30Xoossai kasetidi shaakki wottidoogeeta, eta qassi xeesiis; he xeesidoogeeta qassi xillissiis; he xillissidoogeeta qassi bonchchiis.

Xoossaa Siiquwaa

31Yaatin, nuuni hagaa ubbaa woiganee? Xoossai nu bagga gidikko, nuna oonee qohanai? 32I harai atto ba Na7aakka waayiyaappe guyye ashshibeenna; shin a nuuyyo ubbaayyo aattidi immi aggiis. I ba Na7aa immidaagee qassi nuuyyo ubbabaa coo immennee?

33Xoossai dooridoogeeta oonee mootanai? Xoossai ba huuphen eta xillissiis. 34Yaatin, eta bolli pirddanau danddayiyai oonee? Oonee giikko, haiquwaappe denddidi, Xoossaappe ushachcha baggaara uttida, Kiristtoos Yesuusa; i qassi nuuyyo gaannatees.

35Simmi nuna Kiristtoosa siiquwaappe shaakkanai oonee? Waayee woi tuggai woi yedetai woi koshai woi kalloi woi yashshai woi olai nuna shaakkanee? 36Xoossaa maxaafai, “Nuuni ne gishshau, gallassaa muumiyaa olettida; goora7anau efiyo dorssadan qoodettida” yaagees. 37SHin nuuni nuna siiqida aani ha yoho ubban poli xoonida.

38-39Aissi giikko, haiqo gidin, de7o gidin, kiitanchchata gidin, haariyaageeta gidin, ha77i de7iyaagaa gidin, sinttappe yaanaagaa gidin, wolqqaamata gidin, bolla saluwaa gidin, garssa sa7aa gidin, ai mereta gidinkka, Kiristtoos Yesuusan de7iya Xoossaa siiquwaappe nuna shaakkanau danddayennaagaa taani eraas.

Xoossai Kase Doorido Israa7eela Asaa

9 1Taani tumaa haasayais; taani Kiristtoosabaa; qassi worddotikke; Geeshsha Ayyaanai haariyo tana zoriya wozanai taani worddotennaagaa taayyo markkattees. 2Taayyo ashuwan zare gidiya ta ishanttuyyo, ta wozanan

---

8:36 Maz 44:22

daro qaretainne aggenna qofai de7ees. 3Aissi giikko,
taani ta huuphen eta gishshau, Xoossaa qanggettaappe
garssan de7arkkinaashsha! Qassi Kiristtoosappekka
shaahettarkkinaashsha! 4Eti Israa7eela asata; Xoossai eta
ba naata oottidi, ba bonchchuwaa etaara shaakkiis; etaara
maacettidi, higgiyaa etau immiis. Eti Xoossau bessiya
ogiyan goinnoosona; qassi Xoossai immana giidoogaakka
ekkidosona; 5eti aawatu zare; qassi Kiristtoosikka ashuwan
eta zare. Xoossai, ubbaappe bolla gididi haariyaagee,
merinau galatetto; amin77i.

6SHin taani, "Xoossai immana giidoogee attana"
yaagikke. Aissi giikko, Israa7eela asa ubbati Xoossai
dooridoogeeta gidokkona. 7Qassi Abrahaama zare ubbati
Xoossaa naata gidokkona; Xoossai Abrahaamayyo, "Ne
zaree Yisaaqa baggaara xeesettana" yaagiis; 8hegaa
giyoogee eti Xoossai immana giido ogiyan yelettida naatu
zaredan qoodettana; shin asa qofaadan yelettidaageeti
Xoossaa naata gidokkona yaagiyoogaa. 9Aissi giikko,
Xoossai immana giidi haasayidoogee hagaa; "Taani laitti
hannoode yaana; attuma na7a Saara yelana" yaagiis.

10Hegaa xalaala gidenna; shin Irbbiqa yelido mentte
naatu aawai issuwaa; i nu aawaa Yisaaqa. 11-12SHin issi
na7aa dooroi Xoossai ba huuphen qoppidoogaa gidanaadan,
Xoossai Irbbiqiyyo, "Bairai kaaluwau azazettana" yaagiis;
i hegaa eti yelettanaappenne iitabaa woi lo77obaa
ainne oottanaappe kase giis; hegaa gishshau, Xoossaa
dooroi a xeesidoogaadaanippe attin, eti oottidoogaana
gidenna. 13Xoossaa maxaafai, "Yaaqooba siiqaas; shin
Eesawa ixxaas" yaagees.

14Yaatin, nuuni woiganee? Xoossai moori pirddii?
Mulekka gidenna. 15Aissi giikko, Muuseyyo i,

"Taani maaranau koyiyoogeeta maarana;
qassi qarettanau koyiyoogeetuyyookka qarettana"

yaagiis. 16Simmi Xoossai asa maariyoogee i maaranau koyiyo
gishshassappe attin, asi koyiyo woi oottiyo gishshassa gidenna.

17Aissi giikko, Xoossaa maxaafai Gibxxe kawuwaayyo,
"Taani ta wolqqaa nenan bessanaunne ta sunttai sa7an

9:4 Kess 4:22 **9:7** Dom 21:12 **9:9** Dom 18:10 **9:12** Dom 25:23
9:13 Milk 1:2-3 **9:15** Kess 33:19

ubban odettanau, hegau taani nena kawoyaas" yaagees.
18 Simmi Xoossai maarana koyiyoogaa maarees; qassi
wozanaa gorddana koyiyoogaa wozanaa gorddees.

Xoossaa Hanqquwaanne Maarotaa

19 Simmi intte tana, "Hegee tuma gidikko, Xoossai asa
mooro waati demmanau danddayii? Xoossai giidoogaa
ixxaas gaanai oonee?" yaagana.
20 SHin ta laggiyau, Xoossaa bolli zaaranau neeni
oonee? Urqqaappe merettida miishshai guyye zaaridi bana
medhdhidaagaa, "Tana hagaadan aissi medhdhadii?" giidi
oichchanau danddayii? 21 Woikko urqqaa medhdhiyaagee
ba medhdhiyo urqqaa ba koyiyoogaadan oottanaunne issi
mala urqqaappe issuwaa bonchcho miishsha oottidi, qassi
issuwaa tooshe ooso oottiyo miishsha oottidi medhdhanau
au maati baawee?
22 Xoossai oottidoogee hagaara issuwaa; i ba hanqquwaa
bessanaunne ba wolqqaa erissanau koyiis; i ba hanqquwan
pirddanaageeta, bashshanau giigi uttidoogeeta, daro
genccan danddayiis. 23 Qassi i maaridoogeetuyyo, ba
bonchchuwaa ekkanau giigissi wottidoogeetuyyo i ai
keenaa bonchchettiyaakkonne bessanau koyiis. 24 Nuuni
i xeesidoogeeta; shin Aihuda asaa giddo xalaalaappe
gidennan, Aihuda gidenna asaa giddoppekka xeesiis.
25 Hoose7a maxaafan i giyoogee hagaa;
"Ta asaa gidennaageeta,
'Ta asa' gaada xeesana.
Taani siiqabeenna zariyaakka,
'Ta siiqiyoogeetoo' gaada xeesana.
26 'Intte ta asa gidekketa' giyoogaa eti siyido he sohuwan,
eti, 'De7o Xoossaa naata' geetettidi xeesettana"
yaagees. 27 Isiyaasi Israa7eela asaabaa yaagidi haasayiis;
"Israa7eela asai abbaa matan de7iya shafiyaa keena
gidiyaakkokka,
etappe amaridaageetu xalaalai attana.
28 Aissi giikko, Godai sa7aa bollan de7iya asa ubbaa
eesuwan polidi pirddana"
yaagiis. 29 Isiyaasi kasetidi,

9:20 Isiy 29:16; 45:9 **9:25** Hos 2:23 **9:26** Hos 1:10

"Ubbaappe Wolqqaama Godai nuuyyo
amarida zareta ashshennaakko,
nuuni Sadooma katamaadaaninne
Gamoora katamaadan hanidashin"
yaagidi haasayiis.
30Yaatin, nuuni woiganee? Xillotettaa koyibeenna
Aihuda gidenna asai ammanuwan xilliis; 31shin Israa7eela
asai banttana xillissiya higgiyaa koyidaageeti he higgiyaa
demmibookkona. 32-33Aissi demmibookkonaa? Eti
oosuwaanappe attin, ammanuwan xillotettaa koyibeenna
gishshassa. Eti Xoossaa maxaafai,
"Akeekite; taani Xiyoonen asaa xubbiya shuchchaa,
eta ooggiya zaallaa wottana.
SHin aani ammaniya ooninne yeellatenna"
yaagidi haasayiyo xubbiya shuchchan xubettidosona.

Israa7eela Asai Xoossaa Ogiyaa Kaallibeenna

10 1Ta ishatoo, taani Israa7eela asaayyo ta
kumetta wozanaappe amottiyoogeenne Xoossaa
woossiyoogee eti attanaassa; 2aissi giikko, eti Xoossau
oottanau keehi koyiyoogaa taani markkattais; shin
eti Xoossau oottanau keehi koyiyo koshshai tumu
eratettaappe gidenna. 3Aissi giikko, Xoossai asaa
xillissiyo ogiyaa eti erennan, bantta huuphe xillotettaa
essanau koyidosona; qassi bantta huuphen Xoossai
asaa xillissiyo ogiyau haarettibookkona. 4Aissi giikko,
ammanida ubbai xillanaadan, Kiristtoosi higgiyau
wolqqaa xaissiis.

Atotettai Ubbaassa

5Asi higgiyau azazettidi xilliyoobau Muusee, "Higgee
azaziyoogaa oottiya ooninne he higgiyan paxa
de7ana" yaagidi xaafiis; 6shin ammanuwan xilliyoobau
geetettidaagee hagaa; "Ne wozanan, 'Ooni saluwaa pude
baanee?' yaagoppa!" hegee Kiristtoosa duge wottanaassa;
7woikko, "'Duge sa7aa garssi wodhdhanai oonee?'
gooppa" hegee Kiristtoosa haiquwaappe denttanaassa.
8SHin i giyoogee hagaa; "Xoossaa qaalai ne mataana;

10:5 Wog 18:5

ne doonaaninne ne wozanan de7ees" yaagees; hegeekka nuuni intteyyo yootiyo ammanuwaa qaalaa.
9Neeni, "Yesuusi Godaa" gaada ne doonan markkattikko, qassi Xoossai haiquwaappe a denttidoogaa ne wozanan ammanikko, neeni attana. 10Aissi giikko, asi ba wozanan ammanidi xillees; ba doonankka markkattidi attees.
11Xoossaa maxaafai, "Aani ammaniya ooninne yeellatenna" yaagees. 12Aihuda asaanne Aihuda gidenna asaa giddon dummatetti baawa; issi Xoossai ubbaa Godaa; i bana xeesiya ubbatuyyo daro keha. 13Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, "Godaa sunttaa xeesiya ooninne attana" yaagees.
14Yaatin, eti a ammanibeennaageeta gidikko, waatidi a xeesanau danddayiyoonaa? Qassi qaalaa siyibeennaageeti waani ammananau danddayiyoonaa? Qaalaa yootiyaabi xayikko, eti waani siyanau danddayiyoonaa? 15Qassi qaalaa yootiyaageeti kiitettennan aggikko, kiitai waanidi odettanau danddayii? Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, "Ufaissiya mishiraachchuwaa yootiyaageetu tohoti aiba lo77iyoonaa!" yaagees.
16SHin eti ubbai wonggeliyau azazettibookkona; aissi giikko Isiyaasi, "Ta Godau, nuuni markkattidoogaa ooni ammanidee?" yaagiis. 17Simmi asi qaalaa siyidi ammanees; qassi issi urai Kiristtoosa qaalaa yootin siyees.
18SHin eti qaalaa siyibeennaagee tumee gaada taani oichchais. Tuma eti siyidosona; Xoossaa maxaafai,

"Eta haasayaa cenggurssai
sa7a ubban laalettiis;
eta qaalaikka sa7aa gaxaa gakkiis"

yaagees. 19SHin Israa7eela asati eribookkonaayye gaada taani oichchais. Muusee kase,

"Taani inttena asa gidenna asatun mishissana;
qassi eeyya asatun taani inttena hanqqetissana"

yaagiis. 20Qassi Isiyaasi daro xalidi,

"Tana koyibeennaageetuyyo beettaas;
tana oichchibeennaageetuyyookka qonccaas"

yaagees. 21SHin Israa7eelatubaa i haasayiiddi,

"Gallassaa ubbaa azazettennaageetuyyoonne
tabaa ixxiyaageetuyyo ta kushiyaa miccaas"

yaagees.

10:6-8 ZarW 30:12-14 **10:13** Yu7e 2:32 **10:15** Isiy 52:7 **10:19** ZarW 32:21

Xoossai Israa7eela Asaa Wurssi Olibeenna

11 1Yaatin, Xoossai ba asaa ixxideeyye gaada oichchoo?
Mulekka gidenna; aissi giikko, taani ta huuphen
Israa7eela asa; Abrahaama zare; Biniyaama qommo.
2Xoossai koiro doorido ba asata ixxenna; Xoossaa maxaafai,
Eelaasa taarikiyaa giddon, Eelaasi Israa7eelata Xoossaa
sinttan waati mootiyaakko, intte ereeta; 3"Godau, eti
ne sunttan hananabaa yootiyaageeta woridosona; ne
yarshshiyoosaakka qolidosona. Yaatin, taani tarkka attaas;
qassi eti tanakka woranau koyoosona" yaagiis.
4Xoossai ayyo woigi zaaridee? "Taani Ba7aalayyo
gulbbatibeenna laappun sha7u asaa taayyo ashshaas"
yaagiis.
5Hegaadankka qassi ha wodiyan, Xoossai ba aaro
kehatettan doorido amarida asati de7oosona. 6SHin i
ba aaro kehatettan dooriisippe attin, eta oosuwan eta
dooribeenna; hegee xayikko, a aaro kehatettai tumu aaro
kehatetta gidenna.
7Yaatin, aibee? Israa7eela asati bantta koyiyoobaa
demmibookkona; shin Xoossai doorido amaridaageeti
demmidosona; Xoossai hinkkooti ba xeesiyoogaa
siyennaadan tulissiis. 8Hegaadankka, Xoossaa maxaafai,

"Xoossai eti bantta aifiyan be7ennaadaaninne
bantta haittan siyennaadan,
hanno gakkanaassi etau azalla ayyaanaa immiis"

yaagees. 9Qassi Daawiti yaagees;

"Eti miyo masoobee eta oiqqidi qachcho;
eta gufantto; Xoossai eta seero.
10 Eti xeellennaadan, eta aifee goozetto;
ubba wode bantta metuwan quunnidi de7ona"

yaagees.
11Yaatin, Aihudati xubettido wode, denddennaadan
kunddidonaayye gaada oichchoo? Mulekka gidenna; shin
eti nagaraa oottido gishshau, atotettai eti Aihuda gidenna
asata qanaatanaadan, Aihuda gidenna asau yiis; 12shin
Aihudati nagaraa oottido gishshau, sa7au daro anjjoi

11:1 Pilp 3:5 **11:3** 1Kaw 19:10, 14 **11:4** 1Kaw 19:18
11:8 ZarW 29:4; Isiy 29:10

yiis; qassi eta kunddettaikka Aihuda gidenna asau daro anjjuwaa ehiis; yaatin, Aihudati muleera gujettiyo wode, anjjoi ai keena daraneeshsha!

Ammaniya Asai Attana Atettaa

13SHin taani ha77i intteyyo, Aihuda gidenna asaayyo haasayais; taani Aihuda gidenna asaayyo Yesuusi kiittidoogaa gidiyoogaadankka, ta oosuwaa sabbana; 14taani ta zare gidiya asata qanaatiyaageeta oottikko, ooni erii etappe amaridaageeta ashshennan aggikke. 15Aissi giikko, Xoossai eta ixxido wode, ha sa7ai Xoossaara sigettiis; yaatin, Xoossai eta shiishshi ekkiyo wode, haiqqidaagee de7o demmanaappe attin, aibi hananee?

16Koiro menttido baso oittaa Xoossau immikko, muume oittai qassi abaa; mittau xaphuwaa ayyo immiyaabaa gidikko, tashe ubbaikka qassi abaa. 17SHin gaden tokkido wogaraa tashiyaappe issoota issoota karidosan, nena woran mokkida wogara malaa he wogaraara gatti qachchida; qachchin neeni qassi zaitee kiyiyo wogaraa xaphuwaara issippe de7aasa. 18Simmi neeni he karetti wodhdhida tashetu bolli otorettanau bessenna; shin neeni otorettiyaabaa gidikkokka, xaphoi nena tookkeesippe attin, neeni xaphuwaa tookkennaagaa akeeka.

19Hegaa gishshau neeni, “Ee; shin tasheti taani eta sohuwan gelanaadan karettidosona” yaagana; 20hegee tuma; eti ammanibeenna gishshau, karettidosona; neeni ammanido gishshau, he sohuwan eqqadasa; shin yayyanaappe attin, otoro qofaa qoppoppa. 21Aissi giikko, Xoossai mereta tashe malatuyyo, Aihudatuyyo qarettibeennaagaa gidikko, neeyyo qarettiyaabaa misatii?

22Simmi Xoossaa kehatettaanne meqettaa iitatettaa be7a. Kunddidaageetuyyo i meqettaa iitees; shin neeni a kehatettan minnada de7ikko, i neeyyo keha; hegee xayikko, neenikka qassi karettana. 23Aihudatikka qassi ammanennan ixxiyoogaa aggikko, Xoossai kase eti de7iyoosan zaaridi wottana; aissi giikko, i eta zaaridi wottanau danddayees. 24Aissi giikko, Xoossai nena woran de7iya wogaraappe qanxxidi, ne meretaadan gidennan gaden tookkido wogaraara gatti qachchidabaa gidikko,

yaatin, he karetti wodhdhida tasheta zaarettidi, eta anuwaara gatti qachchanau, a aibi waissanee?

Xoossaa Maarotai Ubbaassa

25 Ta ishatoo, taani intte eranaadan koyiyo tumu
xuura yohoi de7ees; hegee intte inttena intterkka, nuuni
aadhdhida eranchcha yaagidi qoppiyoogaa teqqees;
Israa7eela asaappe baggai siyennan ixxiis; shin he
siyennan ixxiyoogee Aihuda gidenna asaa kumetta qoodai
Xoossaakko gakkanaassi gam77ana. 26 Hegaadankka,
Israa7eela asai ubbai attana; Xoossaa maxaafai hagaadan
yaagees;

"Ashshiyaagee Xiyoone giyo katamaappe yaana;
yiidi, nagara ooso ubbaa Yaaqooba zariyaappe
diggana.
27 Taani eta nagaraa atto yaagiyo wode,
etaara maacettana maachchai hagaa"

yaagees.

28 Aihuda gidenna asatoo, Aihudati wonggeliyaa
mishiraachchuwaa baggaara intte gishshau, Xoossaara
morkke; shin Xoossaa dooruwaa baggaara aawatu
gishshau, eti i siiqiyoogeeta. 29 Aissi giikko, Xoossai ba
immidoogaa guyye ekkenna; qassi ba dooridoogaa ixxaas
geenna. 30 Aihuda gidennaageetoo, Xoossau intte kase
azazettibeekketa; shin Aihudati azazettennan ixxido
gishshau, Xoossaa maarotettaa ha77i intte ekkideta.
31 Hegaadan, intte ekkido maarotettaa gishshau, Aihudati
qassi Xoossaa maarotettaa ha77i ekkanaadan, Xoossau
azazettennan ixxidosona. 32 Aissi giikko, Xoossai asa
ubbaa maarana mala, asai ubbai ayyo azazettennan ixxiyo
hanotan qachchiis.

33 Xoossaa duretettai ai keena daroo? A hayyoinne a
eratettai ai keena xoqqee? A pirddaa yootanai oonee?
I ba oottiyoogaa aissi oottiyaakko, oonee akeekiyai?
34 Hegaa Xoossaa maxaafai, "Godaa wozanaa eriyai
oonee? A zoranau danddayiyai oonee? 35 Woikko ba
kushiyaa zaarana mala, au aibakko immidai de7ii?"
yaagees.

11:27 Erm 31:33-34 **11:33** Isiy 55:8 **11:35** Iyob 41:11

36 Aissi giikko, ubbabaa i medhdhiis; qassi ubbabaikka
aaninne ayyoonne de7ees; Xoossau merinau bonchchoi
gido. Amin77i.

Xoossai Oottanau Nuuni Waanidi De7anau Koshshii?

12 1 Hegaa gishshau, ta ishatoo, intte intte asatettaa
Xoossaa ufaissiya de7onne geeshsha yarshsho
oottidi, Xoossau shiishshanaadan, taani inttena Xoossaa
maarotettan woossais; Xoossau intte goinnanau bessiya
tumu ogee hegaa. 2 Xoossai intte qofaa muumeera
dummayidi, inttena laammoppe attin, ha sa7aa asaa
milatoppite; he wode intte Xoossai koyiyoobi, lo77obi, a
ufaissiyaabinne qassi kumettabi aibakko erana.
3 Xoossai tau immido aaro kehatettan taani intteyyo
yootais; intte qoppanau bessiyaagaappe aattidi, otoruwan
qoppoppite; hegaa aggidi, wozannaama asadan
qoppite; Xoossai intteyyo huuphiyan huuphiyan immido
ammanuwaa keenan intte bolli pirddite; 4 nu issi bollaa
giddon, daro bollaa qommoti de7oosona; he qommotu
ubbaukka dumma dumma oosoi de7ees. 5 Hegaadan, nuuni
daro asa gidikkokka, Kiristtoosa baggaara issi asa; qassi
nuuni issi asatettaa qommotudan, issoi issuwaara oiqetti
uttida. 6 Xoossai nuuyyo immido aaro kehatettan dumma
dumma imoi de7ees; nu imoi Xoossaa qaalaa yootiyoobaa
gidikko, nuuyyo de7iya ammanuwaa keenaa oottanau
bessees; 7 oottiyoobaa gidikko, he oosuwan minnanau
bessees; tamaarissiyoobaa gidikko, he tamaarissuwan
minnanau bessees. 8 Harata minttettiyoobaa gidikko, he
aani minnanau bessees; bau de7iyaabaappe haratuyyo
immiya ooninne wozanappe immo; maati de7iyo urai
mintti oottanau bessees; haratuyyo kehiya urai ufaissan
kehanau bessees.
9 Intte siiqoi asa bessanau siiqettiyoobaa gidanau
bessenna; iitabaa ixxite; lo77obaa minttidi oiqqite;
10 issoi issuwaara ishanttudan siiqettite; issoi issuwaa
bonchchiyoogan ufaittite; 11 minni oottite; azalloppite; intte
kumetta wozanaappe Godau oottite. 12 Xoossai intteyyo
immana giidoogan ufaittite; waayiyan genccite; ubba wode

11:36 1Qor 8:6 **12:4-5** 1Qor 12:12 **12:6-8** 1Qor 12:4-11

Xoossaa woossite; 13geeshshata koshshiyaaban maaddite;
imattaa mokkite.
14Inttena yedettiyaageeta anjjite; eta anjjanaappe
attin, qanggoppite. 15Ufaittiyaageetuura ufaittite;
yeekkiyaageetuurakka yeekkite; 16asa ubbau issi mala
qofaa qoppite; oottiyoobaa ubban inttena toochchidi
de7iteppe attin, otorettoppite; inttena intte huuphen
aadhdhida eranchcha giidi qoppoppite.
17Ooninne intteyyo iitabaa oottikko, he urau iitabaa
ootti zaaroppite; asa ubbau lo77obaa oottanau qoppite.
18Asa ubbaara sarotettan de7anau, intte baggaara, intteyyo
danddayettidabaa ubbaa oottite. 19Ta ishatoo, intte intte
huuphen asau halo kessoppite. Xoossai a hanqquwaassi a
aggiigite. Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
"Godai, 'Taani haluwaa kessana;
taani kushiyaa zaarana' yaagees"
yaagees.
20SHin Xoossaa maxaafai,
"Ne morkkee namisettikko, miza.
Saamettikko, ushsha.
Aissi giikko, neeni hegaa oottiyoogan
a huuphiyan tamaa bonqquwaa shiishshana"
yaagees.
21Iitabaa lo77oban xoonappe attin, iitabai nena
xoonoppo.

Deriyaa Heemmiyaageetussi Haarettanau Bessees

13 1Asai ubbai deriyaa heemmiyaageetuyyo
haarettanau bessees; aissi giikko, Xoossai geennan
de7ishin, dere heemmiyaabi de7anau danddayenna; ha77i
de7iya heemmiyaageetikka Xoossai wottidoogeeta. 2Hegaa
gishshau, ha77i de7iya heemmiyaageeta ixxiya ooninne
Xoossaa azazuwaa ixxees; ixxiya ooninne ba bolli pirddaa
ehees; 3aissi giikko, heemmiyaageeti iitabaa oottiyaageeta
yashshiyoogaappe attin, lo77obaa oottiyaageeta
yashshokkona; heemmiyaagaayyo yayyennan agganau
koyai? Yaatikko, lo77obaa ootta; i nena galatana. 4Aissi
giikko, i neeyyo lo77obaa oottanau, Xoossau ashkkara;

12:14 Mat 5:44; Luq 6:28 **12:16** Lem 3:7 **12:19** ZarW 32:35

shin neeni iitabaa oottikko, iitabaa oottidaagaa i seeriyo gishshau, ayyo yayya; i Xoossaa ashkkara; qassi iitabaa oottiyaageetu bolli Xoossaa hanqquwaa i ehees. 5Hegaa gishshau, deriyaa heemmiyaageetuyyo azazettiyoogee Xoossaa hanqquwaa xalaalaassa gidennan, inttena zoriya wozanaa gishshaukka haarettanau bessees.

6Aissi giikko, deriyaa heemmiyaageeti bantta oosuwaa oottiyo wode, Xoossau oottiyo gishshau, intte giiraa giiriyoogee hegaassa. 7Ubbau bessiyaagaa immite; giiraa giiranau bessiyoogau giirite; qaraxaa qanxxanau bessiyoogau qanxxite; yayyanau bessiyoogau yayyite; bonchchoi bessiyoogaa bonchchite.

Issoi Issuwaara Siiqettite

8Intte issoi issuwaara siiqettanaappe attin, o acoinne intte bolli de7oppo; aissi giikko, ba shooruwaa siiqiya ooninne higgee giyoogaa poliis. 9"SHaaramuxoppa; woroppa; wuuqqoppa; asabaa amottoppa" giya azazotinne hara azazo ubbati, "Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa" giya azazuwan kuuyettoosona. 10Ba shooruwaa siiqiya ooninne ayyo iitabaa oottenna; hegaa gishshau, shooruwaa siiqiyoogee higge ubbau azazettiyoogaa.

11Xiskkuwaappe intte beegottiyo saatee ha77i gakkido gishshau, ha wodiyaa akeekite; aissi giikko, nuuni koiro ammaniyo wodeppe, nuuni attiyo wode ha77i nuukko matattiis. 12Qammai aadhdhanau hanees; gallassai matattiis. Simmi nuuni xumaa oosuwaa aggidi, poo7uwan olettanau, tooraa gonddalliyaa oiqqoos; 13gallassi poo7uwan de7iya asadan, ane maara de7oos; yettaaninne mattuwan gidoppo; shaaramuxiyoogaaninne shaaramuxanau qaaqqatiyoogan gidoppo; palamaaninne qanaatiyan gidoppo. 14SHin Godaa Yesuus Kiristtoosa tooraa gonddalliyaa oiqqite; intte nagaranchcha asatettai ba wozanaa amuwaa polanaadan, au qoppoppite.

Asa Bolli Pirddennan Aggiyoogaa

14 1Ammanuwan azalliya uraa shiishshi ekkite. SHin i ba huuphen qoppiyooban aara palamettoppite. 2Issi

12:19 ZarW 32:35 **13:9** Kess 20:13-15, 17; ZarW 5:17-19, 21; Wog 19:18

ura ammanoi i ai miininne diggenna; shin ammanuwan
azalliya urai gaden mokkidabaa xalaalaa mees. 3Ubbabaa
miya urai ubbabaa meenna uraa karoppo; ubbabaa
meenna uraikka ubbabaa miya uraa bolli pirddoppo; aissi
giikko, Xoossai a shiishshi ekkiis. 4Hara asa ashkkaraa
bolli pirddiyaagee neeni oonee? I kunddin woi denddin ba
godaassa; shin Godai a denttanau danddayiyo gishshau, i
eqqana.

5Issi urai, “Hiqqa gallassai hara gallassatuppe aadhdhees”
yaagidi qoppiyo wode, harai, “Ubba gallassatikka issi
mala” giidi qoppees. Asai ubbai huuphiyan huuphiyan
hegaadan aissi qoppiyaakko akeeko. 6Issi gallassaa hara
gallassatuppe aattidi bonchchiya urai Godaa bonchchuwau
bonchchees; quma miya uraikka Godaa bonchchuwau
mees; aissi giikko, i he qumaa gishshau, Xoossaa galatees;
qumaa meennaageekka Godaa bonchchuwau meennan
aggees; qassi Xoossaa galatees. 7Aissi giikko, nuuppe
ooninne ba huuphe xalaalau de7enna; qassi ooninne ba
huuphe xalaalau haiqqenna; 8nuuni paxa de7ikko, Godau
de7oos; qassi haiqqikkokka, Godau haiqqoos. Simmi nuuni
paxa de7in woi haiqqin Godaassa.

9Hegaa gishshau, Kiristtoosi paxa de7iyaageetuyyoonne
haiqqidaageetuyyo Goda gidanau haiqqidi, haiquwaappe
denddiis. 10Yaatin, neeni ne ishaa bolli aissi pirddai?
Woikko neeni ne ishaa aissi karai? Nuuni ubbaikka Xoossaa
pirddaa araataa sinttan eqqana. 11Aissi giikko, Xoossaa
maxaafai,

> “‘Taani Godai ta de7uwan caaqqais;
> asai ubbai ta sinttan gulbbatana.
> Qassi taani Xoossaa gidiyoogaa
> asai ubbai markkattana’ yaagais”

yaagees. 12Simmi nuuni huuphiyan huuphiyan nubaa
Xoossau yootana.

Nagara Oososssi Gaaso Gidoppa

13Hegaa gishshau, nuuni issoi issuwaa bolli pirddiyoogaa
hagaappe sinttau ane aggoos. SHin ubbaappe aattidi,
intte ishaa xubbiyaabaa woikko nagaran onggiyaabaa

14:1-6 Qol 2:16 **14:10** 2Qor 5:10

oottennaadan qofaa qachchite. 14Taani Godaa Yesuus
Kiristtoosaara de7iyoogan, ba huuphen tuna gididabi
bainnaagaa eraisinne akeekaasi; shin issi urai issibaa tuna
giidi qoppikko, hegee au tuna gidees. 15Neeni miyoobaa
gishshau, ne ishaa qohikko, simmi neeni siiquwan de7akka;
Kiristtoosi a gishshau haiqqido asa ne miyo quman
bashshoppa; 16simmi neeni lo77obaa giyoobaa asi cayoppo.
17Aissi giikko, Xoossaa kawotettai Geeshsha Ayyaanai
immiyo xillotetta, sarotettanne ufaissa gidiyoogaappe attin,
muussanne ushsha gidenna. 18Aissi giikko, Kiristtoosayyo
hagaadan oottiya urai ooninne Xoossaa ufaissees; asaikka
a galatees.

19Yaatikko, ane nuuni sarotetta ehiyaabaanne nuna
issuwaa issuwaara minttettiyaabaa ubbaa koyoos.
20Xoossaa oosuwaa quma gishshau bashshoppa;
quma ubbaa min aikko baawa; shin hara ura nagaran
yeggiyaabaa miya urau iita. 21Asho meennan woi ushsha
uyennan aggiyoogee woikko ne ishaa xubbiyaabaa aibanne
oottennan aggiyoogee lo77o.

22Ha yohuwan neeni ammaniyoobaa neeppenne
Xoossaappe gidduwan naaga. Issi urai lo77o giidi ba
qoppidobaa oottiyo wode, “Taani mooraas” geennan aggikko,
he urai tumu anjjettidaagaa. 23SHin i ba miyoobaa sirikko,
a meettai ammanuwaana gidenna gishshau, Xoossai a bolli
pirddiis; qassi ammanoi bainnan oottidobi aibinne nagara.

Asaa Ufaissanau Bessiyoogaa

15 1Nuuni ammanuwan minnidaageeti
daafuranchchatu toohuwaa tookkanau bessees;
nuuni nu xalaalaa ufaissanau bessenna. 2Nuuni huuphiyan
huuphiyan nu ishaa maaddanau, ammanuwan a
minttanaunne ufaissanau bessees. 3Aissi giikko, harai atto
Kiristtoosikka bana ufaissibeenna. SHin Xoossaa maxaafai,
“Nena boridaageeti borido boree ta bolli wodhdhiis”
giidoogaadan haniis. 4Xoossaa maxaafai nuuyyo immiyo
genccaaninne minttettuwan nuuni demmana giidi
ufaissan naagi uttidoogee de7ana mala, Xoossaa maxaafan
xaafettida ubbabai nuna tamaarissanau xaafettiis.

15:3 Maz 69:9

5-6Intte ubbai issi wozana gididi, issi qaalan Xoossaa,
nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, bonchchana mala,
genccaanne minotettaa immiya Xoossai, intteyyo Kiristtoos
Yesuusi oottidoogaadan, issoi issuwaara issippe de7iyo issi
qofaa immo.

PHauloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaayyo Gakkida Mishiraachchuwaa Qaalaa

7Hegaa gishshau, Kiristtoosi inttena mokkidoogaadan,
Xoossaa bonchchuwau issoi issuwaa mokkite. 8-9Aissi
giikko, Xoossai ammanettidaagaa gidiyoogaa erissanau,
Xoossai aawatuyyo immana giidoogaa tumayanaunne
Aihuda gidenna asai Xoossaa a maarotettaa gishshau
bonchchanau Kiristtoosi Aihudatuyyo ashkkara gididoogaa
intteyyo odais. Hegaa Xoossaa maxaafai yaagees;

"Hegaa gishshau, taani nena
Aihuda gidenna asaa giddon galatana;
ne sunttaakka sabbana"

yaagees. 10Qassikka,

"Aihuda gidenna asatoo,
Xoossaa asatuura ufaittite"

yaagees. 11Qassikka gujjidi,

"Inttenoo, Aihuda gidenna asatoo ubbau,
Godaa galatite; asau ubbau, a galatite"

yaagees. 12Qassikka Isiyaasi,

"Isseya zaree yaana;
yiidi Aihuda gidenna asaa haaranau denddana.
Qassi eti a baggaara demmana
giidi ufaissan naagana"

yaagees.
13Intte ekkana giidi ufaissan naagiyoogee Geeshsha
Ayyaanaa wolqqan diccanaadan, intteyyo immana giida
Xoossai, intte a ammaniyo gishshau, intteyyo ufaissaanne
sarotettaa kunttidi immo.

PHauloosi Xalidi Xaafido Gaasota

14Ta ishatoo, inttenan lo77otettainne eratetta
ubbai kumidoogaanne qassi issoi issuwaa zoranau

15:9 2Sam 22:50; Maz 18:49 **15:10** ZarW 32:43 **15:11** Maz 117:1

danddayiyoogaa taani ta huuphen eraas. 15-16SHin
taani inttena issibaa issibaa gujja hassayissanau, ha
dabddaabbiyaa giddon ainne yayyennan intteyyo xaafaas;
taani Kiristtoos Yesuusa ashkkara gidada, Aihuda gidenna
asau oottanaadan, Xoossai taayyo aaro kehatettaa immido
gishshau, taani ainne yayyabeikke; Aihuda gidenna asai
Geeshsha Ayyaanaa baggaara Xoossau geeshsha gididi,
a ufaissiya yarshsho gidanaadan, Xoossaa wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiyoogan qeesedan oottais.
17Hegaa gishshau, taani Kiristtoos Yesuusan gidada
Xoossau oottiyooban ceeqettanau danddayais. 18-19Aihuda
gidenna asai Xoossau azazettanaadan, Kiristtoosi ta
baggaara qaalan, oosuwan, malaataa wolqqan, Xoossai
oottiyo malaataa wolqqaaninne Geeshsha Ayyaanaa
wolqqan oottidoogaa xalaalaa taani yootanaappe
attin, harabaa yootanau xalikke; hegaa gishshau,
Yerusalaameppe doommada, Iliwaariqoona giyo
biittaa gakkanaassi yuuyada, Kiristtoosa wonggeliyaa
mishiraachchuwaa wurssa yootaas. 20Hegaadankka,
taani hara asi doommidoogaa bollan doommennaadan,
Kiristtoosa sunttai xeesettibeennasan wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootanau amottaas. 21SHin Xoossaa
maxaafai,

"Abai odettibeennaageeti a be7ana;
qassi abaa siyibeennaageeti akeekana"

yaagees.

PHauloosi Roome Baanau Halchchiis

22Hegaa gishshau, taani darotoo inttekko yaanau koyaas;
shin yaanau danddayabeikke. 23SHin taani ha77i ha
biittan ta oosuwaa wurssido gishshaunne daro laittaappe
doommada inttena baada be7anau laamotido gishshau
24ha77ikka inttekko baana yaagada qoppais; taani
Isppeene giyo biittaa baidda inttena be7anau koyais; qassi
amarida wodiyaa inttena be7ada ufaittoogaappe guyyiyan,
Isppeene biishin, intte tana maaddana mala koyais.
25SHin ha77i taani geeshshatuyyo oottanau,
Yerusalaame bais. 26Aissi giikko, Maqidooniyaanne

15:22 Rom 1:13

Akaayiyaa giyo biittatun de7iya woosa keettaa asai
geeshshati Yerusalaamen de7iyaageetu giddon de7iya
hiyyeesata miishsha immanau koyidosona. 27Eti bantta
huuphen hagaa oottanau qofaa qachchidosona. SHin
eti he hiyyeesata maaddanaagee etau aco; aissi giikko,
Aihudati bantta ayyaanaa anjjuwaa Aihuda gidenna
asatuura shaakkidabaa gidikko, Aihuda gidenna asatikka
qassi banttau de7idaban Aihudata maaddanau bessees.
28Hegaa gishshau, taani ha oosuwaa wurssidoogaappe
guyyiyaaninne etau shiiqida miishshaa muleera
immidoogaappe guyyiyan, Isppeene baana; baidda
intte mataara aadhdhana. 29Taani inttekko biyo wode,
Kiristtoosa anjjoi tanan kumin baanaagaa erais.

30Ta ishatoo, tau Xoossaa intte woossiiddi, woosan
intte tanaara minnanaadan, Godaa Yesuus Kiristtoosa
baggaaranne Geeshsha Ayyaanai immiyo siiqotettan
taani inttena woossais. 31Taani Yihudan de7iya
ammanennaageetuppe attanaadaaninne qassi taani
Yerusalaamen oottiyo oosoi yaani de7iya geeshshata
ufaissiyaagaa gidanaadan, Xoossaa woossite. 32Qassi
Xoossai giikko, taani inttekko ufaissan baada intte matan
shemppana. 33Sarotettaa Xoossai inttenaara ubbaara gido.
Amin77i.

Sarotaa

16 1Kinkkiriyaa giyo kataman de7iya woosa keettan
oottiya nu michchiyaa Peeba lo77o maccaasa
gidiyoogaa taani inttena erissais. 2Intte o geeshshati
Godaa sunttan mokkiyoogaadan mokkite; qassi a intteppe
koyiyoobai aiba gidikkokka, o maaddite; aissi giikko, a ba
huuphen daro asaa maaddaasu; qassi tana ta huuphenkka
keehi maaddaasu.

3Kiristtoos Yesuusa oosuwaa tanaara issippe oottiya
PHirisqqiliyyoonne Aqiilayyo ta sarotaa yootite. 4Eti
ta shemppuwaa gishshau, bantta shemppuwaa aatti
immidosona. Eta ta xalaala gidennan, Aihuda gidenna asaa
woosa keetta ubbaikka galatees. 5Qassi bantta keettaa
woosa keetta oottidi shiiqiya asaa ubbaa saro giite; Isiyaa

15:25-26 1Qor 16:1-4 **15:27** 1Qor 9:11 **16:3** Oos 18:2

biittan Kiristtoosa koiro ammanida Eppaneetosau, taani siiqiyoogau, ta sarotaa yootite. 6Intteyyo keehi daafurida Mairaamo saro giite. 7Tanaara qasho keettan de7ida ta dabbo Aihudata, Anddironiqoosanne Yuniyaasa saro giite. Yesuusi kiittidoogeetu giddon eti daro erettidaageeta. Qassi eti Kiristtoosa taappe kase ammanidosona.

8Godaara issippetettan de7iya ta siiqo laggiyaa Amppiliyatoosayyo ta sarotaa yootite. 9Kiristtoosa oosuwaa nunaara issippe oottiya Urbbaanoosanne taani siiqiyo Isttakuusa saro giite. 10Kiristtoosaara i de7iyoogee erettin galatettida Apheliisayyo ta sarotaa yootite; Arisxxobiloosa so asaukka ta sarotaa yootite. 11Ta dabbo Heeroodiyoonanne Kiristtoosa ammaniya Narssiisasa so asaa saro giite.

12Godaa oosuwan daafuriya Tirufainanne Tirufoosa saro giite; qassi Godau daro daafurada oottiya siiqiyo Perssiiso saro giite. 13Godaa oosuwan keehi erettida Rufoosayyoonne tana ba na7adan maaddida a aayeeyyo ta sarotaa yootite. 14Ta sarotaa Asinkkiriitoosayyo, Pileegoonayyo, Hermmeesayyo, Patirobaasayyoonne etaara de7iya ammaniya ishanttu ubbaayyo yootite. 15Pileegoona, Yuulo, Neeriyaa, a michchiyo, Olumppoosanne etaara de7iya geeshshata ubbaa saro giite.

16Geeshsha asayyo bessiya yeretaa yerettidi, issoi issuwaa sarotite; Kiristtoosa woosa keetta ubbati inttena saro yaagoosona.

Wurssetta Zoriyaa

17Ta ishatoo, asaa giddon shaahotettaa medhdhiyaageeta, asaa ammanuwau xube gidiyaageetanne intte tamaarido timirttiyaara gaittennaagaa tamaarissiyaageeta akeekanaadan, taani inttena woossais; etakko shiiqoppite. 18Aissi giikko, hegaa malabaa oottiyaageeti bantta uluwau oottoosonappe attin, nu Godaa Yesuus Kiristtoosayyo oottokkona; bantta mal77iya haasayaaninne qiriyan iitabaa qoppenna asaa wozanaa balettoosona. 19Wonggeliyau intte azazettidoogaa asai ubbai siyiis; hegaa gishshau, taani intteban ufaittais; shin lo77obau intte aadhdhida eranchcha

---

16:13 Marq 15:21

gidanaadaaninne qassi iitabau ashkketa gidanaadan koyais.
20Sarotettaa Xoossai Seexaanaa intte tohuwaappe garssan
haakkenna matan gaacci qolana.

Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara
gido.

21Tanaara oottiya Ximootiyoosi inttena saro yaagees;
qassi hegaadankka, ta dabboti Luqiyoosi, Yaasooninne
Sosiiphaaxiroosi inttena saro yaagoosona.

22Taani, Xarxxiyoosi, ha dabddaabbiyaa xaafidaagee,
intteyyo Godaa sunttan sarotaa kiittais.

23Woosa keettaa asai ubbai a sooni shiiqiyo ta siiraa
Gaayoosi inttena saro yaagees; katamaa miishshaa
oiqqiya Erasxxoosinne nu ishaa Quwarxxoosi inttena saro
yaagoosona. **24**Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai
inttenaara ubbaara gido; amin77i.

25Nuuni Xoossaa galatoos; taani wonggeliyaa baggaara
Yesuus Kiristtoosabaa yootidoogaadaaninne daro
wodeesappe geemmidi, ha77i qonccida tumatettaadan,
intte ammanuwan inttena Xoossai minttettanau
danddayees. **26**SHin ha77i hananabaa yootiyaageeti
xaafidoogaa baggaara tumatettai qoncciyan erettanaadan
oottiis; qassi asa ubbai Xoossaa ammanidi azazettanaadan,
merinaa Xoossaa azazuwan, ha sa7an de7iya zare ubbau
qoncciis.

27Aadhdhida eratettai a xalaalau de7iyo issi Xoossaayyo
Yesuus Kiristtoosa baggaara merinau bonchchoi gido.

16:21 Oos 16:1 **16:23** Oos 19:29; 1Qor 1:14; 2Xim 4:20